

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія наук України
Національний центр «Мала академія наук України»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт учнів –
членів Малої академії наук України
2013**

Частина 2

**Київ
2013**

УДК 374

ББК 74.200.58

Контрольні завдання III етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України у 2013 році. – Ч. 2. – 282 с.

Автори контрольних робіт:

*Гальона Н. П., Судорженко Г. П., Грабовська Н. Б.,
Клепко І. В., Слива Т. В., Коляда І. А.,
Дудко І. В., Валігура О. Р., Іваненко С. М.,
Єленіна З. І., Мерзлюк Д. О.*

Відповідальний за випуск – *Лісовий О., Пономаренко О.*

Упорядники – *Малиш А., Шинкарук А., Павленко М.*

Верстка – *Северенчук Л.*

Дизайн обкладинки – *Лісовський Б.*

У збірці розміщені умови контрольних робіт, що були запропоновані на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів – членів Малої академії наук України у 2013 році.

УДК 374

ББК 74.200.58

ЗМІСТ

ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА	4
ВІДДІЛЕННЯ МОВОЗНАВСТВА	136

**ВІДДІЛЕННЯ
ФІЛОСОФІЇ
ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ**

СЕКЦІЯ «ФІЛОСОФІЯ»

9 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Зображена на малюнку статуетка виготовлена племенами

А слов'ян
Б скіфів

В трипільців
Г таврів

1.1.2. Одна із ранніх форм релігійних вірувань, що передбачає поклоніння предметам неживої природи наділених за уявленнями чудодійною силою — це

А антропоморфізм
Б анімізм

В тотемізм
Г фетишизм

1.1.3. Визначте, хто у суспільстві античних міст-держав Пн. Причорномор'я мав політичні права

А греки жінки та чоловіки
Б тільки греки-чоловіки

В усі жителі міста
Г царські скіфи та греки-чоловіки

1.1.4. Назвіть тюркське плем'я, яке мешкало по сусідству зі східними слов'янами

А іжора
Б сармати
В авари
Г готи

Завдання № 2

1.2.1. Визначте наслідок для Київської Русі описаної в уривку літопису події: *«У рік 6473 [965] рушив Святослав на Хозар. Почувши ж про це, хозари вийшли наспроти з князем своїм, каганом... і сталася битва між ними...»*

А князь Святослав утягнув свою державу в довгу і затяжну війну, що значно послабила Русь
Б падіння Хозарії відкрило шлях на Русь кочовим народам Сходу
В ліквідація загрози з боку хозарів призвела до активізації племінного сепаратизму
Г Київська Русь мала визнати Хозарський каганат

1.2.2. Визначте наслідки Київського повстання 1113 р.:

А захоплення та розорення Києва монголами
Б силове захоплення Володимиром Мономахом Києва всупереч рішення Любецького князівського з'їзду
В запрошення Володимира Мономаха на київський престол
Г значне підвищення цін на сіль, погіршення становища селян-закупів

1.2.3. «Ой, лиха ти, честь, татарська». Про якого князя мовив літописець:

А Данила Романовича
Б Ярослава Осмомисла
В Романа Мстиславича
Г Мстислава Удатного

1.2.4. Наслідком поразки литовсько-руського війська у битві на річці Ворскла 1399 р. стало те, що

- А посилювалися напади Кримського ханства на руські землі.
- Б посилювався польський політичний тиск і була підписана Віленська унія
- В землі Чернігово-Сіверщини були захоплені Московською державою
- Г до Туреччини відійшли землі Поділля

Завдання № 3

1.3.1. Визначте, яке з наведених положень НЕ ВІДНОСИТЬСЯ до «Ординації Війська Запорозького» 1638 р.:

- А «Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі шість тисяч. ...».
- Б «На вічні часи позбавляємо козаків старшинства, всяких старовинних судових установ, права, доходів і інших відзнак набутих ними за вірні послуги від наших предків...».
- В «І на далі козаки повинні будуть коритися виключно тому старшому, якого вони самі оберуть, але який буде затверджений королем його
- Г «На місце старшого, який більше не буде [визбиратись] з серед козаків, ми будемо ставити старшого комісара... сотники і отамани можуть обиратися з самих

1.3.2. Визначте битву, що відбулася напередодні описаних поляком-сучасником подій Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.: *«Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль — спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете».*

- А Битва під Батогом.
- Б Битва під Берестечком.
- В Корсунська битва.
- Г Пилявецька битва

1.3.3. Визначте основні філософські ідеї Г. Сковороди:

1) заперечення пізнання Бога; 2) самопізнання людини; 3) обґрунтування божественної природи самодержавства; 4) ідея «європейського дому» – згуртування європейських народів для подолання турецької експансії; 5) пошук шляхів людського щастя; 6) протиставлення насильству, корисливості, нечесно набутому багатству спокою душі, сумлінної праці, скромності і мудрості.

А 2, 4, 5;

В 2, 5, 6;

Б 2, 3, 5;

Г 1, 4, 6

1.3.4. До якого документу відноситься цитований уривок: «Якщо судом Божим нинішньому і майбутньому гетьманові смерть трапиться, то щоб проміж Війська Запорозького козацького... справжнього козака гетьманом по стародавніх правах військових обирати на гетьманство по указу великого государя... а обраний гетьман в Москву їздити і великого государя пресвітлі очі бачити повинен буде так як нині гетьман нинішній за своєю обіцянкою учинив...»?

А «Березневі статті» 1654 р.

Б Гадяцький трактат

В Московські статті

Г «Конституція Пилипа Орлика»

Завдання № 4

1.4.1. Визначте особливості культур Сходу

1) поширення ієрогліфічного письма; 2) центральне місце у культурі – людина як центр Всесвіту; 3) релігійні традиції досить сильно впливають на розвиток живопису, архітектури, театру; 4) завдання культури – пошук гармонії людини і природи; 5) музика є окремими, самостійним видом мистецтва; 6) наука спрямована на перетворення природи, підпорядкування її людині

А 1, 2, 3

В 2, 3, 5

Б 1, 3, 4

Г 3, 4, 6

1.4.2. Яка категорія козацтва особисто не несла прямої військової служби

А сердюки

В підпомічники

Б компанійці

Г виборні козаки

1.4.3. Визначте, хто із українських національно-культурних діячів належав до стану духовенства

1) Ю. Федькович; 2) І. Могильницький; 3) М. Шашкевич;

4) В. Лукашевич; 5) М. Максимович

А 1, 2

В 4, 5

Б 2, 3

Г 3, 4

1.4.4. На якій картині відображено події Національної революції середини XVII ст?

II рівень**Завдання № 1**

2.1.1. Установіть відповідність між періодом історії України та його характерними рисами

1 VIII — перша пол. IX ст.	А політична дезорганізація і князівські міжусобиці
2 X – XI ст.	Б найвищий розвиток і найбільше піднесення Київської Русі
3 XII–XIII ст.	В кристалізація протидержавних утворень у східних слов'ян
4 XIII–XIV ст.	Г розвиток могутнього осередку державності на заході Русі
	Д ставлення Давньоруської держави з центром у Києві

2.1.2. Установіть відповідність між датою та подією

1 1097 р.	А здобуття Романом Мстиславовичем Галича
2 1199 р.	Б хрещення Володимиром Святославовичем Русі
3 1253 р.	В з'їзд князів у Любечі
4 1385 р.	Г коронування Данила Галицького у Дорогочині
	Д укладення Кревської унії між Литвою та Польщею

2.1.3. Установіть відповідність між давньоукраїнським письменником та його творчими доробками:

1 Юрій Дрогобич	А «Меч духовний», «Лютня Аполлонова»
2 Лазар Баранович	Б «Прогностична оцінка поточного 1483 року»
3 Памво Беринда	В «Ключ разуменія», «Небо новое», «Скарбница потребная»
4 Іоанікій Галятовський	Г «Лексикон...», «Імнології»
	Д «Про целібат», «Природне право»

2.1.4. Установіть відповідність між характерними рисами та назвою архітектурного стилю

1 химерність, плавність форм та ліній, переважання у декорі стилізовано-рослинних орнаментів	А бароко
2 стрільчасті склепіння, безліч кам'яного різьблення і скульптурних прикрас	Б класицизм
3 простота, логічність, монументальність, стриманість декоративного оздоблення	В готика
4 сильні контрасти об'ємів, урочиста монументально-декоративна єдність, яка вражає уяву своїм розмахом.	Г модерн
	Д конструктивізм

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність, визначивши історичну персоналію:

1 «... Він дивився на козаків не лише під кутом зору їхніх особливих станових інтересів, а й як на потенційних рушіїв українського суспільства в цілому. Сам він об'єднав військову силу козацтва з політичною, церковною та культурною верхівкою України»	А Сигізмунд II Август
2 «За його правління Польська держава переживала період економічного й культурного піднесення. Тодішня Польща видавалася чи не єдиним острівцем внутрішньої злагоди на тлі кривавих релігійних конфліктів, що вирували в Європі. Своім універсалом він приєднав до Польської корони Підляшшя та Волинь»	Б Костянтин Острозький
3 «Він був київським воєводою, найбільший після польського короля землевласник, у найстисліші терміни мав можливість виставити 15–20 тисяч війська, при його дворі перебувало постійно 2 тисячі шляхетних юнаків-слуг, які здобували лицарський вишкіл»	В Іван Сірко

4 «Запорозький козак, відзначався неабиякою мужністю, винахідливістю, вмінням воювати; часто обирався кошовим отаманом на Січі; уславився як борець проти турків і татар, за переказами, не програв жодної битви»	Г П. Конашевич-Сагайдачний
	Д Б. Хмельницький

2.2.2. Установіть відповідність між гетьманом та його соціально-економічною політикою:

1 І. Брюховецький	А активне відстоювання інтересів старшинської верхівки; шедрі роздачі землі українській покозаченій шляхті, що викликало повстання незаможного козацтва на початку його гетьманування
2 П. Дорошенко	Б запровадження значкових товаришів; впорядкування податків; заборона відбирати у козаків землі, матеріальна підтримка митців
3 Д. Апостол	В створив митну лінію на кордоні, організував карбування власної монети, військо сердюків
4 І. Мазепа	Г позиціонував себе захисником черні, однак організований перепис населення та встановлення розмірів податків, що надходили до царської скарбниці, призвели до повстання селян і козаків
	Д проведення «Генерального слідства про маєтності», вперше було встановлено точний розмір державних видатків

2.2.3. Установіть відповідність між періодом в історії України та характерної рисою соціально-економічного розвитку

1 друга половина XVIII ст.	А зростання кількості «піших» селян та «місячників»
2 перша половина XIX ст.	Б прискорений розвиток залізничного транспорту
3 друга половина XIX ст.	В поява фільварків

4 початок ХХ ст.	Г панування козацького фермерського землеволодіння
	Д створення синдикатів та трестів у промисловості

2.2.4. Установіть відповідність між галуззю культури та її представниками

1 архітектура	А М. Пимоненко, С. Васильківський, М. Самокиш
2 живопис	Б М. Вербицький, М. Лисенко, С. Людкевич
3 театр	В В. Городецький, О. Кобелєв, В. Кричевський
4 музика	Г О. Кобилянська, М. Коцюбинський, В. Стефаник
	Д І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Старицький

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність появи цитованих документів

А «Заворушення розпочалося з того, що незадоволені матроси ... зібралися на площі для обговорення своїх потреб... Щоб припинити мітинг була відправлена рота солдатів і матросів...».

Б «Ясновельможним їх милості панам воєводство складає високу повагу і просить їх милість панів-послів повідомити про тяжкі кривди, утиски наших прав і вольностей, що їх наносить Палій — бунтівник, а також щоб приклали зусилля для того, щоб цей бунтівник міг бути вигнаний із нашого воєводства».

В «Військо це передбачається утворити на Україні з людей, до козачої служби здібних і здавна відомих звичкою і охотою до неї... Як мине потреба в українських полках, всі вони розпускаються по своїх домівках, але вже назавжди залишаться приналежними війську».

Г «Ми оголошуємо ..., щоб завершено було те з'єднання або унія Великого князівства Литовського з королівством Польським... Знаючи, що це об'єднання приносило велику славу і користь обом народам, ми спрямували на це діло нашу думку і волю, призначили без дальшого загаяння тут спільний сейм...».

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність подій

А приєднання Київської митрополії до Московського патріархату

Б виникнення уніатської церкви

В захоплення Константинополя турками

Г «Велика схизма»

2.3.3. Розташуйте адміністративні одиниці Російської імперії у порядку зростання

А повіт

В волость

Б губернія

Г стан

2.3.4. Розташуйте види культури у порядку зростання кількості її носіїв (від меншої до більшої)

А професійна

В елітарна

Б народна

Г масова

III рівень

3.1. Охарактеризуйте особливості державного та соціального устрою Київської Русі у XII–XIII ст.

3.2. Порівняйте соціально-економічний розвиток Наддніпрянської та Західної України протягом другої половини XIX ст.

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Зображена на малюнку статуетка виготовлена племенами

А слов'ян
Б скіфів

В трипільців
Г таврів

1.1.2. Одна із раних форм релігійних вірувань, що передбачає поклоніння предметам неживої природи наділених за уявленнями чудодійною силою — це

А антропоморфізм
Б анімізм

В тотемізм
Г фетишизм

1.1.3. Визначте церковні пам'ятки будівництво яких розпочалося у першій половині XI ст.:

- 1) Спаський собор у Чернігові;
- 2) Десятинна церква;
- 3) Михайлівський Золотоверхий собор;
- 4) Софійський собор у Києві;
- 5) Михайлівський собор у Києві;
- 6) Успенський собор у Києві.

А 1, 2
Б 3, 6

В 2, 5
Г 1, 4

1.1.4. Визначте основну роль, що її виконує народне мистецтво

- А основна форма дозвілля сучасної пересічної людини
- Б комерціалізація сфери культури
- В невичерпне джерело творчості професійних митців
- Г визначає рівень елітності культури

Завдання № 2

1.2.1. Назвіть гетьмана, який провів такі заходи: 1) з московським царем підписав «Коломацькі статті»; 2) заборонив змушувати селян працювати на свого пана більше, аніж два дні на тиждень; 3) на власний кошт збудував 12 та відреставрував 20 храмів

- А Б. Хмельницький
- В І. Мазепа
- Б І. Виговський
- Г Д. Апостол

1.2.2. Назвіть цитований документ: «Якщо судом Божим нинішньому і майбутньому гетьманові смерть трапиться, то щоб проміж Війська Запорозького козацького... справжнього козака гетьманом по стародавніх правах військових обирати на гетьманство по указу великого государя... а обраний гетьман в Московку їздити і великого государя пресвітлі очі бачити повинен буде так як нині гетьман нинішній за своєю обіцянкою учинив...»?

- А «Березневі статті» 1654 р.
- Б Гадяцький трактат
- В Московські статті
- Г «Конституція Пилипа Орлика»

1.2.3. Визначте, хто з українських національно-культурних діячів належав до стану духовенства

- 1) Ю. Федькович; 2) І. Могильницький;
 - 3) М. Шашкевич; 4) В. Лукашевич; 5) М. Максимович
- А 1, 2
 - В 4, 5
 - Б 2, 3
 - Г 3, 4

1.2.4. Визначте особливості культур Сходу:

1) поширення ієрогліфічного письма; 2) центральне місце у культурі — людина як центр Всесвіту; 3) релігійні традиції досить сильно впливають на розвиток живопису, архітектури, театру; 4) завдання культури — пошук гармонії людини і природи; 5) музика є окремими, самостійним видом мистецтва; 6) наука спрямована на перетворення природи, підпорядкування її людині

А 1, 2, 3

В 2, 3, 5

Б 1, 3, 4

Г 3, 4, 6

Завдання № 3

1.3.1. Хто є автором написаного у 1900 р. політичного памфлету, у якому пролунало гасло: «Україна для українців»?

А Михайло Драгоманов

Б Олександр Барвінський

В Юліан Бачинський

Г Микола Міхновський

1.3.2. Визначте форму державного правління, яка мала бути встановлена в Україні згідно політичної програми «Союзу визволення України»:

А парламентська республіка

Б президентська республіка

В конституційна монархія

Г абсолютна монархія

1.3.3. Визначте кому із політичних діячів періоду Української революції 1917–1921 рр. належить вислів: «Коли б не мій вчинок, німці звели б на Україні звичайне генерал-губернаторство»

А П. Скоропадському

Б Г. П'ятову

В М. Грушевському

Г Л. Троцькому

1.3.4. Який із процитованих уривків документів з'явився після початку першої українсько-радянської війни?

А «На час до вирішення справи про місцеве врядування Установчими Зборами у справах місцевого врядування Україною вищим органом тимчасового уряду є Генеральний Секретаріат, которого призначає Тимчасовий уряд по пропозиціям Центральної Ради».

Б «Через це, оберігаючи все народне хазяйство, машини, ліси, будинки, коней, худобу і інше, дбаючи про порядок на Україні, Універсал не дозволяє ніяких самовільних захоплень земель і всякого добра, порубок лісів тощо, бо такі захоплення і порубки неминуче зруйнують відтепер уже народне багатство та викличуть розрухи і сварки в краю і серед селянства».

В «Українська Центральна рада, яка обрана українським народом через його революційні організації, незабаром поповниться на справедливих основах представниками інших народів і тоді стане тим єдиним найвищим органом революційної демократії України...».

Г «Приписуємо Правительству Республіки нашої ... від цього дня вести розпочаті вже нею переговори про мир з центральними державами цілком самостійно й довести їх до кінця...».

Завдання № 4

1.4.1. Яка суспільно-політична течія в Україні була причетною до організації так званої «Чигиринської змови»?

А хлопоманство

Б народництво

В москвофільство

Г народовство

1.4.2. Укажіть дату події за документом: «Коли з боку Бахмача і Чернігова просувалися на Київ більшовицькі ешелони, уряд не зміг послати для відсічі жодної військової частини. Тоді зібрали наспіх загін із студентів і гімназистів старших класів і кинули їх — буквально на убій — на зустріч прекрасно озброєним і численним силам більшовиків...»:

- А 17 березня 1917 р.
- Б 23 червня 1917 р.
- В 29 січня 1918 р.
- Г 9 лютого 1918 р.

1.4.3. Який із наведених уривків прямо свідчить про розгортання сталінських репресій

- А «Слідом за «керівною» публікацією всі без винятку республіканські газети почали запопадливо «висвітлювати» перипетії цієї справи, не добираючи формулювань і виразів. Складається враження, що всі інші події, в тому числі й з'їзд молодих колгоспників, який проходив у ті дні, відійшли на другий план і не мали такого значення, як суд «над академіками»
- Б «Ми мали суцільну колективізацію на території десятків сіл, а потім виявлялося, що все це дуте, штучно створене, населення в ньому не бере участі і нічого не знає».
- В «Спрямувати діяльність Всевидаву в першу чергу на створення української радянської учбової літератури..., яка повинна дати учням трудової школи елементарні знання з історії УСРР та її Конституції».
- Г «Контрреволюція не жде. Тому слід створити Червону гвардію в Харкові під безпосереднім контролем Харківського комітету...»

1.4.4. Як називають музеї присвячені окремим історичним подіям або визначним державним діячам, письменникам, ученим?

А галузеві	В краєзнавчі
Б меморіальні	Г тематичні

II рівень**Завдання № 1**

2.1.1. Установіть відповідність між періодом історії України та його характерними рисами

1 VIII — перша пол. IX ст.	А політична дезорганізація і князівські міжусобиці
2 X – XI ст.	Б найвищий розвиток і найбільше піднесення Київської Русі
3 XII–XIII ст.	В кристалізація протидержавних утворень у східних слов'ян
4 XIII–XIV ст.	Г розвиток спадкоємності державності Київської Русі на Південному-Заході
	Д ставлення Давньоруської держави з центром у Києві

2.1.2. Установіть відповідність між повстанням на його особливостями

1 «антигетьманське повстання 1658 р.»	А національно-визвольне повстання 1700–1704 рр. на Правобережній Україні під проводом Білоцерківського полковника
2 «Паліївщина»	Б повстання виникло на Правобережжі як реакція на посилення соціального гніту, його очолив сотник шаргородської надвірної міліції І. Верлан
3 «Гайдамацьке повстання 1734 р.»	В центром гуртування повстанців стала місцевість неподалік Мотронинського монастиря, повстанця очолив запорожець Максим Залізняк
4 «Коліївщина»	Г орієнтуючись на Москву, повстанці виступили проти політики гетьмана; воно охопило територію Полтавського полку і Запорозжя
	Д ватажок повстанців В. Дрозденко розбив гетьманські війська; останній зрікся булави і втік до Польщі

2.1.3. Установіть відповідність між історичним регіоном та відповідною українською губернією у складі Російської імперії у XIX ст.

1 Слобожанщина	А Таврійська губернія
2 Правобережжя	Б Полтавська губернія
3 Новоросія	В Харківська губернія
4 Лівобережжя	Г Київська губернія
	Д Вітебська губернія

2.1.4. Установіть відповідність між галуззю культури та її представниками

1 архітектура	А М. Пимоненко, С. Васильківський, М. Самокиш
2 живопис	Б М. Вербицький, М. Лисенко, С. Людкевич
3 театр	В В. Городецький, О. Кобелєв, В. Кричевський
4 музика	Г О. Кобилянська, М. Коцюбинський, В. Стефаник
	Д І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Старицький

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між періодом в історії України та характерної рисою соціально-економічного розвитку

1 друга половина XVIII ст.	А зростання кількості «піших» селян та «місячників»
2 перша половина XIX ст.	Б прискорений розвиток залізничного транспорту
3 друга половина XIX ст.	В поява фільварків
4 початок XX ст.	Г панування козацького землеволодіння
	Д створення синдикатів та трестів у промисловості

2.2.2. Установіть відповідність між регіоном і характерними рисами розвитку національно-визвольного руху протягом другої половини XIX – поч. XX ст.

1 Наддніпрянина	А національний рух почав формуватися з русофільської течії, відомими діячами були О. Духнович, А. Добрянський-Сачуров
2 Галичина	Б розпочали свою діяльність спортивно-військові молодіжні організації – «Сокіл», «Січ», «Пласт»
3 Буковина	В національне відродження відставало від аналогічних процесів у Галичині на 10–15 років, відомими його провідниками виступали Ю. Федькович, С. Смаль-Стоцький
4 Закарпаття	Г проти активізації національно-культурного руху української інтелігенції імперським урядом було вжито ряд заборонно-репресивних заходів
	Д домінуючими громадсько-філософськими течіями були слов'янофільство і західництво, певний суспільний резонанс викликала діяльність гуртка петрашевців

2.2.3. Установіть відповідність між термінами та пов'язаними з ними подіями в історії України

1 колективізація	А зростання кількості приватних селянських господарств.
2 соцзмагання	Б прискорений розвиток галузей важкої промисловості.
3 продподаток	В посилення оподаткування індивідуальних господарств.
4 індустріалізація	Г поширення руху з дострокового виконання п'ятирічного плану.
	Д широке впровадження досягнень НТР

2.2.4. Установіть відповідність між політичним режимом у період Української національної революції 1917–1920 рр. та його органом влади

1 Доба УЦР	А Генеральний Секретаріат
2 Доба Гетьманату	Б Рада Міністрів
3 Доба Директорії	В Тимчасовий військовий генерал-губернатор
4 Доба радянської влади	Г Рада Народних Міністрів УНР
	Д Тимчасовий робітничо-селянський уряд

Завдання № 3

2.3.1. Розташуйте види культури у порядку зростання кількості її носіїв (від меншої до більшої)

А професійна	В елітарна
Б народна	Г масова

2.3.2. Розташуйте адміністративні одиниці Російської імперії у порядку зростання

А повіт	В волость
Б губернія	Г стан

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність подій, за їхніми описами

- А «Київ два дні піддавався небаченому доти спустошенню, в результаті якого не було зроблено винятку ні для кого: ані святої Софії Київської, ані Десятинної церкви...»
- Б «... смерть братів обірвала князівську династію Романовичів та потягнула за собою у подальшому політичну кризу...»
- В «галицько-волинський князь відверто ігнорував цей ритуал, аж поки до нього не дійшов ханський наказ «дай Галич»»
- Г «нападникам спочатку вдалося увірватись на стіни першого поясу захисного муру, згодом проткнути за нього... останнім прихистком захисників, очолюваних Дмитром, стала Десятинна церква...»

2.3.4. Розташуйте у хронологічній послідовності історичні явища

- А хлібозаготівельна криза
- Б «закон про п'ять колосків»
- В лікнеп
- Г «українізація армії»

III рівень

3.1. Охарактеризуйте соціальний устрій українських земель у XVI – першій половині XVII ст.

3.2. Чому впродовж 1860-х –1870-х рр. імперська влада Росії посилює наступ на національні права українців? Свою відповідь аргументуйте.

11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Назвіть тюркське плем'я, яке мешкало по сусідству зі східними слов'янами

- А іжора
- Б сармати
- В авари
- Г готи

1.1.2. Назвіть князів часів давньоруської держави, які були канонізовані православною церквою

- А князі Аскольд і Дір
- Б княгиня Ольга і князь Володимир Мономах
- В князі Борис і Гліб
- Г князі Юрій Долгорукий та Андрій Боголюбський

1.1.3. Визначте наслідок для Київської Русі описаної в уривку літопису події: «У рік 6473 [965] рушив Святослав на Хозар. По-

чувши ж про це, хозари вийшли насупроти з князем своїм, каганом... і сталася битва між ними...»

А князь Святослав утягнув свою державу в довгу і зтяжну війну, що значно послабила Русь

Б падіння Хозарії відкрило шлях на Русь кочовим народам Сходу

В ліквідація загрози з боку хозарів призвела до активізації племінного сепаратизму

Г Київська Русь мала визнати Хозарський каганат

1.1.4. Укажіть кого сучасники називали «батьком унії» підписаної у Бересті?

А Михайла Рогозу

Б Василя-Костянтина Острозького

В Кирила Терлецького

Г Іпатія Потія

Завдання № 2

1.2.1. Визначте, хто із письменників полемістів виступав за необхідність повернення православних до лона католицької церкви

А П. Скарга

Г І. Вишенський

Б Г. Смотрицький

В С. Зизаній

1.2.2. Яку архітектурну пам'ятку вважають «серцем» столиці Франції?

1.2.3. Визначте основні філософські ідеї Г. Сковороди:

1) заперечення пізнання Бога; 2) самопізнання людини; 3) обґрунтування божественної природи самодержавства; 4) ідея «європейського дому» — згуртування європейських народів для подолання турецької експансії; 5) пошук шляхів людського щастя; 6) протиставлення насильству, корисливості, нечесно набутому багатству спокою душі, сумлінної праці, скромності і мудрості.

А 2, 4, 5;

В 2, 5, 6;

Б 2, 3, 5;

Г 1, 4, 6.

1.2.4. Яку подію описав автор першого українського історичного роману: «Ось ударили голосно в бубни, засурмили у сурми. Виходить із царського намету боярин, князь Гагін, з думними дяками. У руках царська грамота...»

А Глухівська козацька рада

Б Корсунська рада

В Козацька рада у Переяславі

Г Чорна рада у Ніжині

Завдання № 3

1.3.1. Про яке соціально-економічне явище XIV–XV ст. йдеться: «раніше за інших це сталося у містах Закарпатської України, пізніше було поширено і на міста Галичини: Санок, Львів, Галич та ін. українські землі»?

А колонізацію міст німцями та чехами

Б надання Магдебурзького права

В створення фільварків

Г надання права на безмитну торгівлі

1.3.2. Яка із архітектурних пам'яток козацької доби збудована у стилі класицизму?

А Будинок полкової канцелярії у Чернігові

Б Палац К. Розумовського у Батурині

В Андріївська церква у Києві

Г Покровська церква у Києві

1.3.3. Визначте землі, на честь приєднання яких за наказом імператриці Катерини II було викарбувано монету з написом: «Я повернула те, що було відірване».

- А Правобережна Україна
- Б Кримський півострів
- В Галичина
- Г Слобожанщина

1.3.4. Про яку організацію першої половини XIX ст. йде мова у наведеному уривку: «У прикордонних військових частинах, які розміщувалися навколо Новограда-Волинського, офіцери нижніх чинів, а також юнкери, опозиційно налаштовані до соціально-політичного режиму Російської імперії, утворили 1823 р. окрему таємну військову організацію. Її програма передбачала створення федеративного союзу слов'янських республік?»

- А масонську ложу «Любов до істини»
- Б «Кирило-Мефодіївське братство»
- В «Товариство об'єднаних слов'ян»
- Г «Малоросійське товариство»

Завдання № 4

1.4.1. Про яку подію йдеться: «У результаті наступальної операція, яка тривала 52 дні, росіяни змушені були полишити Галичину. Уперше в ході цієї операції російське командування в широких масштабах провадило знищення найбільш важливих об'єктів, транспортних шляхів, запасів продовольства».

А Брусиловський прорив	В Луцький прорив
Б Горлицька операція	Г Галицька битва

1.4.2. Наслідком упровадження радянської владою Нової економічної політики стало:

- А створення сільськогосподарських кооперативів, приватної торгівлі, запровадження продподатку
- Б посилення оподаткування індивідуальних господарств, заборона використовувати найману працю у сільському господарстві, поширення практики депортації селянства

В зростання ролі освіти та запровадження чотирирічного обов'язкового навчання, перехід до семирічної шкільної освіти
Г створення великих промислових комплексів у важкій індустрії, збільшення обсягів продажу хліба закордон, запровадження п'ятирічних планів

1.4.3. Визначте характерні риси періоду другої половини 1960–першої половини 1980-х рр.

- А стагнація економіки та дефіцит товарів широкого вжитку, привілейоване становище номенклатури
- Б певне зростання матеріального добробуту населення, становлення системи соціального забезпечення колгоспників
- В збільшення можливостей для висловлення своїх думок, погіршення екологічних умов життя
- Г корупція та організована злочинність, гіперінфляція та падіння матеріального добробуту населення

1.4.4. Про наслідки якої реформи доби «горбачовської перебудови» йде мова: *«Голова Ради Міністрів УРСР В. Масол оцінював недоодержання прибутку України в 10 млрд. рублів, але водночас зменшилася кількість ДТП...»*

- А запровадження трьох горбачовських «с»
- Б антиалкогольна кампанія
- В прийняття закону «Про індивідуальну трудову діяльність»
- Г суверенізація УРСР

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між носіями релігійного вчення та його догматами:

1. соціанство	А триєдність Бога, дотримання Юліанського календаря
2. кальвінізм	Б дотримання целібату духовенством, вчення про походження Духа Святого від Бога-Отця та Бога-Сина

3. православ'я	В визнання лише Святого Письма, засудження марнотратства, обстоювання ощадливості, не визнання бідності як ознаку святості
4. католицизм	Г визнання істинним із Святої Трійці лише Бога-Отця, найпоширеніше протестантське вчення на території України у XVI ст.
	Д у XIV ст. на теренах Русі це було віровчення служилих тюркомовних людей

2.1.2. Установіть відповідність, визначивши історичну персоналію:

1 «... Він дивився на козаків не лише під кутом зору їхніх особливих станових інтересів, а й як на потенційних рушіїв українського суспільства в цілому. Сам він об'єднав військову силу козацтва з політичною, церковною та культурною верхівкою України»	А Сигізмунд II Август
2 «За його правління Польська держава переживала період економічного й культурного піднесення. Тодішня Польща видавалася чи не єдиним острівцем внутрішньої злагоди на тлі кривавих релігійних конфліктів, що вирували в Європі. Своїм універсалом він приєднав до Польської корони Підляшшя та Волинь»	Б Костянтин Острозький
3 «Він був київським воєводою, найбільший після польського короля землевласник, у найстисліші терміни мав можливість виставити 15–20 тисяч війська, при його дворі перебувало постійно 2 тисячі шляхетних юнаків-слуг, які здобували лицарський вишкіл»	В Іван Сірко
4 «Запорозький козак, відзначався неабиякою мужністю, винахідливістю, вмінням воювати; часто обирався кошовим отаманом на Січі; уславився як борець проти турків і татар, за переказами, не програв жодної битви»	Г П. Конашевич-Сагайдачний
	Д Б. Хмельницький

2.1.3. Установіть відповідність між гетьманом та його соціально-економічною політикою:

1 І. Брюховецький	А активне відстоювання інтересів старшинської верхівки; щедрі роздачі землі українській пошкодженій шляхті, що викликало повстання незаможного козацтва на початку його гетьманування.
2 П. Дорошенко	Б запровадження категорії значкових товаришів; впорядкування податків; заборона відбивати у козаків землі, широке культурне будівництво.
3 Д. Апостол	В сприяв заселенню південних районів Правобережжя, створив митну лінію на кордоні, організував карбування власної монети, створив військо сердюків
4 І. Мазепа	Г позиціонував себе захисником черні, однак організований перепис населення та встановлення розмірів податків, що надходили до царської скарбниці, призвели до повстання селян і козаків
	Д проведення «Генерального слідства про маєтності», встановлено точний розмір державних видатків, узаконено церковне землеволодіння

2.1.4. Установіть відповідність між видом селянської повинності та її сутністю

1 місячина	А додаткові селянські повинності по обробітку панських садів і городів
2 шарварки	Б повинності по спорудженню ставків, мостів, доріг
3 гвалти або згони	В селяни за постійну панщину отримували місячний заробіток натуральними продуктами
4 подорожчина	Г повинність по перевезенню поміщицьких товарів на ярмарки
	Д повинність, яку кріпосний сплачує у натуральній або грошовій формі своєму пану.

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між змістом документу та його назвою

1 «Що ж до більшовиків та всяких напасників, що руйнують наш край, приписуємо рішуче взятися до боротьби з ними...»	А із рішень Першого Українського військового з'їзду
2 «Україна єсть державою суверенною, самостійною і ні від кого не залежною...»	Б із Першого Універсалу УЦР
3 «... вимагати від Тимчасового правительства та Ради солдатських і робітничих депутатів негайного оголошення ... принципу національно-територіальної автономії України...»	В із Четвертого Універсалу УЦР
4 «не одділяючись від усієї Росії, не розриваючи з державою російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям...»	Г із Конституції УНР
	Д із Третього Універсалу УЦР

2.2.2. Установіть відповідність між прізвищем історичного діяча та фактами його біографії

1 В. Щербицький	А дисидент, організатор самвидаву «Правосуддя чи рецидиви терору?» (1966), «Лихо з розуму» (1967).
2 Й. Сліпий	Б радянський партійний і державний діяч, 1972–1989 рр. — перший секретар ЦК КПУ
3 Іван Дзюба	В визначний вірменський і український кінорежисер, народний артист УРСР
4 В. Чорновіл	Г глава греко-католицької церкви 1944–1945 рр., перебував у сталінських таборах
	Д український літературознавець, критик, дисидент радянських часів, автор статті «Інтернаціоналізм чи русифікація?»

2.2.3. Установіть відповідність між описом події та її датою

1 «Надзвичайний собор мусить визнати, що УАПЦ протягом 10 років свого існування була явно виявлена антирадянська контрреволюційна організація... собор визнає далі існування УАПЦ за недоцільне і вважає її за ліквідовану...».	А 1921 р.
2 «У п'ятирічному плані УСРР необхідно забезпечити максимально можливий в даних умовах темп розвитку індустрії. Особливу увагу треба звернути на відбудову, реконструкцію і розвиток металургії та важкого машинобудування».	Б 1928 р.
3 «... Наближався Міжнародний юнацький день, і мені захотілося ознаменувати цей день рекордом в галузі підвищення продуктивності праці... В ніч на 31 серпня я пішов рубати. Разом зі мною спустилися два кріпильники... я почав рубати. Працювали ми напружено... 5 годин і 45 хвилин... нарубав 102 тонни...».	В 1930 р.
4 «... З метою забезпечення правильного та спокійного ведення господарства на засадах більш вільного розпорядження землеробом своїми господарськими ресурсами продовольча розкладка, як спосіб державної заготівлі продовольства замінюється натуральним податком...».	Г 1935 р.
	Д 1939 р.

2.2.4. Установіть відповідність між періодом та особливостями розвитку опозиційного руху в УРСР

1 післявоєнна відбудова	А формування парламентської опозиції на основі об'єднання партій політичні блоки
2 «Хрущовська відлига»	Б створення Української робітничо-селянської спілки, процес по «справі юристів»
3 «Брежнєвський застій»	В відкрита збройна боротьба націоналістичного підпілля у західних областях УРСР
4 «Горбачовська перебудова»	Г спроба розгорнути діяльність Української Гельсінської групи
	Д створення опозиційних до КПРС партій, початок формування багатопартійності в УРСР

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність подій за поданими описами з джерел

- А «Того ж року Адальберт, призначений єпископом русам, повертається, не в стані досягти нічого з того, заради чого його було послано, і переконавшись у марності своїх зусиль. На зворотному шляху декотрих з його супутників було вбито, сам же він ледве врятувався»
- Б «Вражені чудовим розташуванням місцевості, роси розірвали договір, укладений з імператором Никифором, і почали вважати, за краще залишитися в країні... «Я піду з цієї багатой країни не раніше, ніж одержу більшу данину й викуп за усі захоплені мною у війні міста і за усіх полонених»
- В «І примусила його [імператора Василя II] потреба послати до царя русів — а вони його вороги — просити їхньої допомоги в такому його становищі. І пристав той на це. І погодилися вони бути ріднею, і одружився цар русів із сестрою Василя...»
- Г «Не згадую вже про його [подальшу] жалюгідну долю, коли, вирушивши в похід на плем'я князя Мала, він був узятий в полон, прив'язаний до стовбурів дерев і розірваний навпіл»

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність подій

- А приєднання Київської митрополії до Московського патріархату
- Б виникнення греко-католицької церкви
- В захоплення Константинополя турками
- Г «Велика схизма»

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність подій та процесів

- А УРСР стала спів засновницею ООН
- Б створення УГГ
- В виникнення Українського Народного Руху

Г доповідь М. Хрущова «про культ особи Сталіна» на XX з'їзді КПРС

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність виникнення культурних явищ і процесів

А створення у Інституті фізики АН УРСР першого ядерного реактора; поява плеяди молодих літераторів — В. Симоненка, Л. Костенко, Д. Павличко

Б завершення кампанії з ліквідації неписьменності, запровадження обов'язкової початкової освіти у сільській місцевості та 7-річного навчання у містах, ліквідація літературно-художніх об'єднань

В завершення переходу до обов'язкової безкоштовної загальної середньої освіти

Г винайдення методу дугового зварювання під флюсом, методу консервації донорської крові; «сироватки Богомольця»

III рівень

3.1. Охарактеризуйте гайдамацький рух та визначте у чому полягала особливість повстання «Коліївщина» (передумови, причини, етапи, причини поразки)

3.2. Сучасний історик В. Литвин у своїй книзі пише: «... більшість сільськогосподарського і ремісничого пролетаріату були українського походження. Робітники харчової промисловості Правобережжя були українці. Щодо національного складу індустріального пролетаріату, то тут більшість становили робітники, що прийшли з російських промислових регіонів; така ситуація склалася зокрема в донецько-Криворізькому басейні». Чому склалася така ситуація наприкінці XIX — початку XX ст.? Охарактеризуйте основні чинники цього процесу.

СЕКЦІЯ «СОЦІОЛОГІЯ»

9 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Зображена на малюнку статуетка виготовлена племенами

А слов'ян
Б скіфів

В трипільців
Г таврів

1.1.2. Одна із ранніх форм релігійних вірувань, що передбачає поклоніння предметам неживої природи наділених за уявленнями чудодійною силою — це

А антропоморфізм
Б анімізм

В тотемізм
Г фетишизм

1.1.3. Визначте, хто у суспільстві античних міст-держав Пн. Причорномор'я мав політичні права

А греки жінки та чоловіки
Б тільки греки-чоловіки
В усі жителі міста

Г царські скіфи та греки-чоловіки

1.1.4. Назвіть тюркське плем'я, яке мешкало по сусідству зі східними слов'янами

А іжора

В авари

Б сармати

Г готи

Завдання № 2

1.2.1. Визначте наслідок для Київської Русі описаної в уривку літопису події: «У рік 6473 [965] рушив Святослав на Хозар. Почувши ж про це, хозари вийшли наспроти з князем своїм, каганом... і сталася битва між ними...»

А князь Святослав утягнув свою державу в довгу і затяжну війну, що значно послабила Русь

Б падіння Хозарії відкрило шлях на Русь кочовим народам Сходу

В ліквідація загрози з боку хозарів призвела до активізації племінного сепаратизму

Г Київська Русь мала визнати Хозарський каганат

1.2.2. Визначте наслідки Київського повстання 1113 р.:

А захоплення та розорення Києва монголами

Б силове захоплення Володимиром Мономахом Києва всупереч рішенню Любецького князівського з'їзду

В запрошення Володимира Мономаха на київський престол

Г значне підвищення цін на сіль, погіршення становища селян-закупів

1.2.3. «Ой, лиха ти, честь, татарська». Про якого князя мовив літописець:

А Данила Романовича

В Романа Мстиславича

Б Ярослава Осмомисла

Г Мстислава Удатного

1.2.4. Наслідком поразки литовсько-руського війська у битві на річці Ворскла 1399 р. стало те, що

А посилювалися напади Кримського ханства на руські землі.

Б посилювався польський політичний тиск і була підписана

Віленська унія

В землі Чернігово-Сіверщини були захоплення Московською державою
Г до Туреччини відійшли землі Поділля

Завдання № 3

1.3.1. Визначте, яке з наведених положень НЕ ВІДНОСИТЬСЯ до «Ординації Війська Запорозького» 1638 р.:

- А «Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі шість тисяч. ...».
- Б «На вічні часи позбавляємо козаків старшинства, всяких старовинних судових установ, права, доходів і інших відзнак набутих ними за вірні послуги від наших предків...».
- В «І на далі козаки повинні будуть коритися виключно тому старшому, якого вони самі оберуть, але який буде затверджений королем його
- Г «На місце старшого, який більше не буде [вибиратись] з серед козаків, ми будемо ставити старшого комісара... сотники і отамани можуть обиратися з самих

1.3.2. Визначте битву, що відбулася напередодні описаних поляком-сучасником подій Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.: «Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль — спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете».

- А Битва під Батогом. Б Битва під Берестечком.
- В Корсунська битва. Г Пилявецька битва

1.3.3. Визначте основні філософські ідеї Г. Сковороди:

1) заперечення пізнання Бога; 2) самопізнання людини; 3) обґрунтування божественної природи самодержавства; 4) ідея «європейського дому» — згуртування європейських народів для подолання турецької експансії; 5) пошук шляхів людського щастя; 6) протиставлення насильству, корисливості, нечесно

набутому багатству спокою душі, сумлінної праці, скромності і мудрості.

А 2, 4, 5;

В 2, 5, 6;

Б 2, 3, 5;

Г 1, 4, 6

1.3.4. До якого документу відноситься цитований уривок: «Якщо судом Божим нинішньому і майбутньому гетьманові смерть трапиться, то щоб проміж Війська Запорозького козацького... справжнього козака гетьманом по стародавніх правах військових обирати на гетьманство по указу великого государя... а обраний гетьман в Москву їздити і великого государя пресвітлі очі бачити повинен буде так як нині гетьман нинішній за своєю обіцянкою учинив...»?

А «Березневі статті» 1654 р.

Б Гадяцький трактат

В Московські статті

Г «Конституція Пилипа Орлика»

Завдання № 4

1.4.1. Визначте особливості культур Сходу

1) поширення ієрогліфічного письма; 2) центральне місце у культурі — людина як центр Всесвіту; 3) релігійні традиції досить сильно впливають на розвиток живопису, архітектури, театру; 4) завдання культури — пошук гармонії людини і природи; 5) музика є окремими, самостійним видом мистецтва; 6) наука спрямована на перетворення природи, підпорядкування її людині

А 1, 2, 3

В 2, 3, 5

Б 1, 3, 4

Г 3, 4, 6

1.4.2. Яка категорія козацтва особисто не несла прямої військової служби

А сердюки

В підпомічники

Б компанійці

Г виборні козаки

1.4.3. Визначте, хто із українських національно-культурних діячів належав до стану духовенства

- 1) Ю. Федькович; 2) І. Могильницький; 3) М. Шашкевич;
 4) В. Лукашевич; 5) М. Максимович
- А 1, 2 В 4, 5
 Б 2, 3 Г 3, 4

1.4.4. На якій картині відображено події Національної революції середини XVII ст?

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між періодом історії України та його характерними рисами

1 VIII — перша пол. IX ст.	А політична дезорганізація і князівські міжусобиці
2 X — XI ст.	Б найвищий розвиток і найбільше піднесення Київської Русі

3 XII–XIII ст.	В кристалізація протидержавних утворень у східних слов'ян
4 XIII–XIV ст.	Г розвиток могутнього осередку державності на заході Русі
	Д ставлення Давньоруської держави з центром у Києві

2.1.2. Установіть відповідність між датою та подією

1 1097 р.	А здобуття Романом Мстиславовичем Галича
2 1199 р.	Б хрещення Володимиром Святославовичем Русі
3 1253 р.	В з'їзд князів у Любечі
4 1385 р.	Г коронування Данила Галицького у Дорогочині
	Д укладення Кревської унії між Литвою та Польщею

2.1.3. Установіть відповідність між давньоукраїнським письменником та його творчими доробками:

1 Юрій Дрогобич	А «Меч духовний», «Лютня Аполлонова»
2 Лазар Баранович	Б «Прогностична оцінка поточного 1483 року»
3 Памво Беринда	В «Ключ розуменія», «Небо новое», «Скарбниця потрібная»
4 Іоанікій Галятовський	Г «Лексикон...», «Імнології»
	Д «Про целібат», «Природне право»

2.1.4. Установіть відповідність між характерними рисами та назвою архітектурного стилю

1 химерність, плавність форм та ліній, переважання у декорі стилізовано-рослинних орнаментів	А бароко
2 стрільчасті склепіння, безліч кам'яного різьблення і скульптурних прикрас	Б класицизм

3 простота, логічність, монументальність, стриманість декоративного оздоблення	В готика
4 сильні контрасти об'ємів, урочиста монументально-декоративна єдність, яка вражає уяву своїм розмахом.	Г модерн
	Д конструктивізм

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність, визначивши історичну персоналію:

1 «... Він дивився на козаків не лише під кутом зору їхніх особливих станових інтересів, а й як на потенційних рушіїв українського суспільства в цілому. Сам він об'єднав військову силу козацтва з політичною, церковною та культурною верхівкою України»	А Сигізмунд II Август
2 «За його правління Польська держава переживала період економічного й культурного піднесення. Тодішня Польща видавалася чи не єдиним острівцем внутрішньої злагоди на тлі кривавих релігійних конфліктів, що вирували в Європі. Своім універсалом він приєднав до Польської корони Підляшшя та Волинь»	Б Костянтин Острозький
3 «Він був київським воєводою, найбільший після польського короля землевласник, у найстисліші терміни мав можливість виставити 15–20 тисяч війська, при його дворі перебувало постійно 2 тисячі шляхетних юнаків-слуг, які здобували лицарський вишкіл»	В Іван Сірко
4 «Запорозький козак, відзначався неабиякою мужністю, винахідливістю, вмінням воювати; часто обирався кошовим отаманом на Січі; уславився як борець проти турків і татар, за переказами, не програв жодної битви»	Г П. Конашевич-Сагайдачний
	Д Б. Хмельницький

2.2.2. Установіть відповідність між гетьманом та його соціально-економічною політикою:

1 І. Брюховецький	А активне відстоювання інтересів старшинської верхівки; щедрі роздачі землі українській покозаченій шляхті, що викликало повстання незможного козацтва на початку його гетьманування
2 П. Дорошенко	Б запровадження значкових товаришів; впорядкування податків; заборона відбривати у козаків землі, матеріальна підтримка митців
3 Д. Апостол	В створив митну лінію на кордоні, організував карбування власної монети, військо сердюків
4 І. Мазепа	Г позиціонував себе захисником черні, однак організований перепис населення та встановлення розмірів податків, що надходили до царської скарбниці, призвели до повстання селян і козаків
	Д проведення «Генерального слідства про маєтності», вперше було встановлено точний розмір державних видатків

2.2.3. Установіть відповідність між періодом в історії України та характерною рисою соціально-економічного розвитку

1 друга половина XVIII ст.	А зростання кількості «піших» селян та «місячників»
2 перша половина XIX ст.	Б прискорений розвиток залізничного транспорту
3 друга половина XIX ст.	В поява фільварків
4 початок XX ст.	Г панування козацького фермерського землеволодіння
	Д створення синдикатів та трестів у промисловості

2.2.4. Установіть відповідність між галуззю культури та її представниками

1 архітектура	А М. Пимоненко, С. Васильківський, М. Самокиш
2 живопис	Б М. Вербицький, М. Лисенко, С. Людкевич
3 театр	В В. Городецький, О. Кобелев, В. Кричевський
4 музика	Г О. Кобилянська, М. Коцюбинський, В. Стефаник
	Д І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Старицький

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність появи цитованих документів

- А «Заворушення розпочалося з того, що незадоволені матроси ... зібралися на площі для обговорення своїх потреб... Щоб припинити мітинг була відправлена рота солдатів і матросів...».
- Б «Ясновельможним їх милості панам воєводство складає високу повагу і просить їх милість панів-послів повідомити про тяжкі кривди, утиски наших прав і вольностей, що їх наносить Палій — бунтівник, а також щоб приклали зусилля для того, щоб цей бунтівник міг бути вигнаний із нашого воєводства».
- В «Військо це передбачається утворити на Україні з людей, до козачої служби здібних і здавна відомих звичкою і охотою до неї... Як мине потреба в українських полках, всі вони розпускаються по своїх домівках, але вже назавжди залишаються приналежними війську».
- Г «Ми оголошуємо ..., щоб завершено було те з'єднання або унія Великого князівства Литовського з королівством Польським... Знаючи, що це об'єднання приносило велику славу і користь обом народам, ми спрямували на це діло нашу думку і волю, призначили без дальшого загаяння тут спільний сейм...».

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність подій

- А приєднання Київської митрополії до Московського патріархату
- Б виникнення уніатської церкви
- В захоплення Константинополя турками
- Г «Велика схизма»

2.3.3. Розташуйте адміністративні одиниці Російської імперії у порядку зростання

А повіт	В волость
Б губернія	Г стан

2.3.4. Розташуйте види культури у порядку зростання кількості її носіїв (від меншої до більшої)

А професійна	В елітарна
Б народна	Г масова

III рівень

3.1. Охарактеризуйте особливості державного та соціального устрою Київської Русі у XII–XIII ст.

3.2. Порівняйте соціально-економічний розвиток Наддніпрянської та Західної України протягом другої половини XIX ст.

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Назвіть тюркське плем'я, яке мешкало по сусідству зі східними слов'янами

А іжора	В авари
Б сармати	Г готи

1.1.2. Назвіть князів часів давньоруської держави, які були канонізовані православною церквою

- А князі Аскольд і Дір
- Б княгиня Ольга і князь Володимир Мономах
- В князі Борис і Гліб
- Г князі Юрій Долгорукий та Андрій Боголюбський

1.1.3. Визначте наслідок для Київської Русі описаної в уривку літопису події: «У рік 6473 [965] рушив Святослав на Хозар. Почувши ж про це, хозари вийшли насупроти з князем своїм, каганом... і сталася битва між ними...»

- А князь Святослав утягнув свою державу в довгу і затяжну війну, що значно послабила Русь
- Б падіння Хозарії відкрило шлях на Русь кочовим народам Сходу
- В ліквідація загрози з боку хозарів призвела до активізації племінного сепаратизму
- Г Київська Русь мала визнати Хозарський каганат

1.1.4. Укажіть кого сучасники називали «батьком унії» підписаної у Бересті?

- А Михайла Рогозу
- Б Василя-Костянтина Острозького
- В Кирила Терлецького
- Г Іпатія Потія

Завдання № 2

1.2.1. Визначте, хто із письменників полемістів виступав за необхідність повернення православних до лона католицької церкви

А П. Скарга

Г І. Вишенський

Б Г. Смотрицький

В С. Зизаній

1.2.2. Яку архітектурну пам'ятку вважають «серцем» столиці Франції?

А

Б

В

Г

1.2.3. Визначте основні філософські ідеї Г. Сковороди:

1) заперечення пізнання Бога; 2) самопізнання людини; 3) обґрунтування божественної природи самодержавства; 4) ідея «європейського дому» — згуртування європейських народів для подолання турецької експансії; 5) пошук шляхів людського щастя; 6) протиставлення насильству, корисливості, нечесно набутому багатству спокою душі, сумлінної праці, скромності і мудрості.

А 2, 4, 5;

В 2, 5, 6;

Б 2, 3, 5;

Г 1, 4, 6.

1.2.4. Яку подію описав автор першого українського історичного роману: «Ось ударили голосно в бубни, засурмили у сурми. Виходить із царського намету боярин, князь Гагін, з думними дяками. У руках царська грамота...»

А Глухівська козацька рада

Б Корсунська рада

В Козацька рада у Переяславі

Г Чорна рада у Ніжині

Завдання № 3

1.3.1. Про яке соціально-економічне явище XIV–XV ст. йдеться: «раніше за інших це сталося у містах Закарпатської України, пізніше було поширено і на міста Галичини: Санок, Львів, Галич та ін. українські землі»?

- А колонізацію міст німцями та чехами
- Б надання Магдебурзького права
- В створення фільварків
- Г надання права на безмитну торгівлі

1.3.2. Яка із архітектурних пам'яток козацької доби збудована у стилі класицизму?

- А Будинок полкової канцелярії у Чернігові
- Б Палац К. Розумовського у Батурині
- В Андріївська церква у Києві
- Г Покровська церква у Києві

1.3.3. Визначте землі, на честь приєднання яких за наказом імператриці Катерини II було викарбувано монету з написом: «Я повернула те, що було відірване».

- А Правобережна Україна
- Б Кримський півострів
- В Галичина
- Г Слобожанщина

1.3.4. Про яку організацію першої половини XIX ст. йде мова у наведеному уривку: «У прикордонних військових частинах, які розміщувалися навколо Новограда-Волинського, офіцери нижніх чинів, а також юнкери, опозиційно налаштовані до соціально-політичного режиму Російської імперії, утворили 1823 р. окрему таємну військову організацію. Її програма передбачала створення федеративного союзу слов'янських республік»?

- А масонську ложу «Любов до істини»
- Б «Кирило-Мефодіївське братство»
- В «Товариство об'єднаних слов'ян»
- Г «Малоросійське товариство»

Завдання № 4

1.4.1. Про яку подію йдеться: «У результаті наступальної операція, яка тривала 52 дні, росіяни змушені були полишити Галичину. Уперше в ході цієї операції російське командування в широких масштабах провадило знищення найбільш важливих об'єктів, транспортних шляхів, запасів продовольства».

А Брусиловський прорив

В Луцький прорив

Б Горлицька операція

Г Галицька битва

1.4.2. Наслідком упровадження радянської владою Нової економічної політики стало:

А створення сільськогосподарських кооперативів, приватної торгівлі, запровадження продподатку

Б посилення оподаткування індивідуальних господарств, заборона використовувати найману працю у сільському господарстві, поширення практики депортації селянства

В зростання ролі освіти та запровадження чотирирічного обов'язкового навчання, перехід до семирічної шкільної освіти

Г створення великих промислових комплексів у важкій індустрії, збільшення обсягів продажу хліба закордон, запровадження п'ятирічних планів

1.4.3. Хто з радянських державно-партійних діячів вплинув на посилення хижачької хлібозаготівлі у 1932–1933 рр.?

А В. Молотов

В Х. Раковський

Б Г. П'ятаков

Г М. Хрушов

1.4.4. Який із наведених уривків прямо свідчить про розгортання сталінських репресій

А «Слідом за «керівною» публікацією всі без винятку республіканські газети почали запопадливо «висвітлювати» перипетії цієї справи, не добираючи формулювань і виразів. Складається враження, що всі інші події, в тому числі й з'їзд молодих колгоспників, який проходив у ті дні, віді-

- йшли на другий план і не мали такого значення, як суд «над академіками»
- Б «Ми мали суцільну колективізацію на території десятків сіл, а потім виявлялося, що все це дуте, штучно створене, населення в ньому не бере участі і нічого не знає».
- В «Спрямувати діяльність Всевидаву в першу чергу на створення української радянської учбової літератури..., яка повинна дати учням трудової школи елементарні знання з історії УСРР та її Конституції».
- Г «Контрреволюція не жде. Тому слід створити Червону гвардію в Харкові під безпосереднім контролем Харківського комітету...»

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між носіями релігійного вчення та його догматами:

1. соціанство	А триєдність Бога, дотримання Юліанського календаря
2. кальвінізм	Б дотримання celibату духовенством, вчення про походження Духа Святого від Бога-Отця та Бога-Сина
3. православ'я	В визнання лише Святого Письма, засудження марнотратства, обстоювання ощадливості, не визнання бідності як ознаку святості
4. католицизм	Г визнання істинним із Святої Трійці лише Бога-Отця, найпоширеніше протестантське вчення на території України у XVI ст.
	Д у XIV ст. на теренах Русі це було віровчення служлих тюркомовних людей

2.1.2. Установіть відповідність, визначивши історичну персоналію:

1 «... Він дивився на козаків не лише під кутом зору їхніх особливих станових інтересів, а й як на потенційних рушіїв українського суспільства в цілому. Сам він об'єднав військову силу козацтва з політичною, церковною та культурною верхівкою України»	А Сигізмунд II Август
2 «За його правління Польська держава переживала період економічного й культурного піднесення. Тодішня Польща видавалася чи не єдиним острівцем внутрішньої злагоди на тлі кривавих релігійних конфліктів, що вирували в Європі. Своїм універсалом він приєднав до Польської корони Підляшшя та Волинь»	Б Костянтин Острозький
3 «Він був київським воєводою, найбільший після польського короля землевласник, у найстисліші терміни мав можливість виставити 15–20 тисяч війська, при його дворі перебувало постійно 2 тисячі шляхетних юнаків-слуг, які здобували лицарський вишкіл»	В Іван Сірко
4 «Запорозький козак, відзначався неабиякою мужністю, винахідливістю, вмінням воювати; часто обирався кошовим отаманом на Січі; уславився як борець проти турків і татар, за переказами, не програв жодної битви»	Г П. Конашевич-Сагайдачний
	Д Б. Хмельницький

2.1.3. Установіть відповідність між гетьманом та його соціально-економічною політикою:

1 І. Брюховецький	А активне відстоювання інтересів старшинської верхівки; щедрі роздачі землі українській покозаченій шляхті, що викликало повстання незаможного козацтва на початку його гетьманування.
2 П. Дорошенко	Б запровадження категорій козацької старшини; впорядкування податків; заборона відбирати у козаків землі, широке культурне будівництво.

3 Д. Апостол	В сприяв заселенню південних районів Правобережжя, створив митну лінію на кордоні, організував карбування власної монети, створив військо сердюків
4 І. Мазепа	Г позиціонував себе захисником черні, однак організований перепис населення та встановлення розмірів податків, що надходили до царської скарбниці, призвели до повстання селян і козаків
	Д проведення «Генерального слідства про маєтності», встановлено точний розмір державних видатків, узаконено церковне землеволодіння

2.1.4. Установіть відповідність між видом селянської повинності та її сутністю

1 місячина	А додаткові селянські повинності по обробітку панських садів і городів
2 шарварки	Б повинності по спорудженню ставків, мостів, доріг
3 гвалти або згони	В селяни за постійну панщину отримували місячний заробіток натуральними продуктами
4 подорожчина	Г повинність по перевезенню поміщицьких товарів на ярмарки
	Д повинність, яку кріпосний сплачує у натуральній або грошовій формі своєму пану.

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між регіоном і характерними рисами розвитку національно-визвольного руху протягом другої половини ХІХ – поч. ХХ ст.

1 Наддні-пряницина	А національний рух почав формуватися з русофільської течії, відомими діячами були О. Духнович, А. Добрянський-Сачуров
2 Галичина	Б розпочали свою діяльність спортивно-військові молодіжні організації – «Сокіл», «Січ», «Пласт»

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

3 Буковина	В національне відродження відставало від аналогічних процесів у Галичині на 10–15 років, відомими його провідниками виступали Ю. Федькович, С. Смаль-Стоцький
4 Закарпаття	Г проти активізації національно-культурного руху української інтелігенції імперським урядом було вжито ряд заборонно-репресивних заходів
	Д домінуючими громадсько-філософськими течіями були слов'янофільство і західництво, певний суспільний резонанс викликала діяльність гуртка петрашевців

2.2.2. Установіть відповідність між змістом документу та його назвою

1 «Що ж до більшовиків та всяких напасників, що руйнують наш край, приписуємо рішуче взятися до боротьби з ними...»	А із рішень Першого Українського військового з'їзду
2 «Україна єсть державою суверенною, само-стійною і ні від кого не залежною...»	Б із Першого Універсалу УЦР
3 «... вимагати від Тимчасового правительства та Ради солдатських і робітничих депутатів негайного оголошення ... принципу національно-територіальної автономії України...»	В із Четвертого Універсалу УЦР
4 «не одділяючись від усієї Росії, не розриваючи з державою російською, хай народ український на своїй землі має право сам порядкувати своїм життям...»	Г із Конституції УНР
	Д із Третього Універсалу УЦР

2.2.3. Установіть відповідність між описом події та її датою

1 «Надзвичайний собор мусить визнати, що УАПЦ протягом 10 років свого існування була явно виявлена антирадянська контрреволюційна організація... собор визнає дальше існування УАПЦ за недоцільне і вважає її за ліквідовану...».	А 1921 р.
---	-----------

2 «У п'ятирічному плані УСРР необхідно забезпечити максимально можливий в даних умовах темп розвитку індустрії. Особливу увагу треба звернути на відбудову, реконструкцію і розвиток металургії та важкого машинобудування».	Б 1928 р.
3 «... Наближався Міжнародний юнацький день, і мені захотілося ознаменувати цей день рекордом в галузі підвищення продуктивності праці... В ніч на 31 серпня я пішов рубати. Разом зі мною спустилися два кріпильники... я почав рубати. Працювали ми напружено... 5 годин і 45 хвилин... нарубав 102 тонни...».	В 1930 р.
4 «... З метою забезпечення правильного та спокійного ведення господарства на засадах більш вільного розпорядження землеробом своїми господарськими ресурсами продовольча розкладка, як спосіб державної заготівлі продовольства замінюється натуральним податком...».	Г 1935 р.
	Д 1939 р.

2.2.4. Установіть відповідність між галуззю культури та її представниками

1 архітектура	А М. Пимоненко, С. Васильківський, М. Самокиш
2 живопис	Б М. Вербицький, М. Лисенко, С. Людкевич
3 театр	В В. Городецький, О. Кобелев, В. Кричевський
4 музика	Г О. Кобилянська, М. Коцюбинський, В. Стефаник
	Д І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Старицький

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність подій за поданими описами з джерел

А «Того ж року Адальберт, призначений єпископом русам, повертається, не в стані досягти нічого з того, заради чого його було послано, і переконавшись у марності своїх зусиль. На зворотному шляху декотрих з його супутників було вбито, сам же він ледве врятувався»

- Б «Вражені чудовим розташуванням місцевості, роси розірвали договір, укладений з імператором Никифором, і почали вважати, за краще залишитися в країні... «Я піду з цієї багатой країни не раніше, ніж одержу більшу данину й викуп за усі захоплені мною у війні міста і за усіх полонених»
- В «І примусила його [імператора Василя II] потреба послати до царя русів — а вони його вороги — просити їхньої допомоги в такому його становищі. І пристав той на це. І погодилися вони бути ріднею, і одружився цар русів із сестрою Василя...»
- Г «Не згадую вже про його [подальшу] жалюгідну долю, коли, вирушивши в похід на плем'я князя Мала, він був узятий в полон, прив'язаний до стовбурів дерев і розірваний навпіл»

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність подій

- А приєднання Київської митрополії до Московського патріархату
- Б виникнення греко-католицької церкви
- В захоплення Константинополя турками
- Г «Велика схизма»

2.3.3. Розташуйте у хронологічні й послідовності появу видів театрального мистецтва

А містерія	В комедія
Б вертеп	Г мюзикл

2.3.4. Розташуйте у хронологічній послідовності нормативно-правові акти часів Української національної революції

- А універсал отамана Н. Григор'єва «До українського народу»
- Б постанова наркомосу УСРР «Про запровадження в життя єдиної трудової школи»
- В Закон про заснування Української Академії наук
- Г «Декрет про землю»

III рівень

3.1. Охарактеризуйте основні етапи політичного розвитку Київської Русі протягом IX– XIII ст. Чому хрещення Русі стало закономірним процесом у розвитку Київської Русі?

3.2. Охарактеризуйте причини падіння режиму гетьману П. Скоропадського.

11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Визначте, хто у суспільстві античних міст-держав Пн. Причорномор'я мав політичні права

- А греки жінки та чоловіки
- Б тільки греки-чоловіки
- В усі жителі міста
- Г царські скіфи та греки-чоловіки

1.1.2. Визначте наслідки Київського повстання 1113 р.:

- А захоплення та спустошення Києва монголами
- Б силове захоплення Володимиром Мономахом Києва всупереч рішення Любецького князівського з'їзду
- В запрошення до Києва Володимира Мономаха
- Г значне підвищення цін на сіль, погіршення становища селян-закупів

1.1.3. Визначте особливості суспільно-політичного розвитку Галицько-Волинського князівства у період «боярської смуги»: 1 втрата Галичем значення економічного та політичного центру Галицького князівства; 2 посилення влади князя; 3 захоплення Волині Угорським королівством; 4 втручання у внутрішні справи

регіону сусідніх держав — Польщі та Угорщини; 5 узурпація влади в Галичині та на Волині боярином Володиславом Кормильчичем.

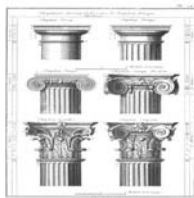
А 1, 3

В 2, 4

Б 2, 5

Г 4, 5

1.1.4. Зображені на малюнку капітелі були характерні для культури

А давньоримської

В давньогрецької

Б давньокитайської

Г давньоіндійської

Завдання № 2

1.2.1. «Ой, лиха ти, честь, татарська». Про якого князя мовив літописець?

А Данила Романовича

Б Ярослава Осмомисла

В Романа Мстиславича

Г Мстислава Удатного

1.2.2. Наслідком поразки литовсько-руського війська у битві на річці Ворскла 1399 р. стало те, що

А посилювалися напади Кримського ханства на руські землі.

Б посилювався польський політичний тиск і була підписана

Віленська унія

В землі Чернігово-Сіверщини були захоплені Московською державою

Г до Туреччини відійшли землі Поділля

1.2.3. Визначте битву, що відбулася напередодні описаних поляком-сучасником подій Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.: «Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль — спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете».

А Битва під Батогом.

Б Битва під Берестечком.

В Корсунська битва.

Г Пилявецька битва

1.2.4. Оберіть пам'ятки монументального живопису:

1) Рафаель «Афінська школа»; 2) В. ван Гог «Все ще живі соняшники»; 3) Ф. Роден «Мислитель»; 4) Мозаїка у храмі Св. Софії; 5) Розпис із гробниці Небамуна; 6) І.Репін «Запорожці пишуть листа турецькому султану»

А 3, 4, 5

В 1, 4, 5

Б 1, 2, 6

Г 3, 5, 6

Завдання № 3

1.3.1. Яка категорія козацтва особисто не несла прямої військової служби?

А сердюки

В підпомічники

Б компанійці

Г виборні козаки

1.3.2. Визначте, яке з наведених положень НЕ ВІДНОСИТЬСЯ до «Ординації Війська Запорозького» 1638 р.:

А «Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі шість тисяч. ...».

Б «На вічні часи позбавляємо козаків старшинства, всяких старовинних судових установ, права, доходів і інших відзнак набутих ними за вірні послуги від наших предків...».

В «І на далі козаки повинні будуть коритися виключно тому старшому, якого вони самі оберуть, але який буде затверджений королем його милістю...».

Г «На місце старшого, який більше не буде [вибиратись] з серед козаків, ми будемо ставити старшого комісара... сотники і отамани можуть обиратися з самих

1.3.3. За правління якого гетьмана відбулося описане повстання: «повстання виникло внаслідок обурення діями московських воєвод, на цих настроях повстанців він вирішив зіграти, однак це не врятувало його від втрати не лише гетьманства, але й життя?»

А І. Брюховецького
Б Д. Многогрішного

В І. Виговського
Г П. Тетері

1.4.4. На якій картині відображено події Національної революції середини XVII ст?

Завдання № 4

1.4.1. Визначте козацько-селянське постання яке очолив Северин Наливайко

А яскравою сторінкою цього повстання була так звана «Тарасова ніч», коли було знищено Золоту роту, яка складалась з представників найшляхетніших польських родів

- Б повстання охопило Київщину, Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля Урочища Гострий Камінь та Солониця
- В повстання під проводом гетьман реєстрових запорозьких козаків, які повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон
- Г у запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося прорвати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину

1.4.2. Який із наведених уривків прямо свідчить про розгортання сталінських репресій

- А «Слідом за «керівною» публікацією всі без винятку республіканські газети почали заповідливо «висвітлювати» перипетії цієї справи, не добираючи формулювань і виразів. Складається враження, що всі інші події, в тому числі й з'їзд молодих колгоспників, який проходив у ті дні, відійшли на другий план і не мали такого значення, як суд «над академіками»
- Б «Ми мали суцільну колективізацію на території десятків сіл, а потім виявлялося, що все це дуте, штучно створене, населення в ньому не бере участі і нічого не знає».
- В «Спрямувати діяльність Всевидаву в першу чергу на створення української радянської учбової літератури..., яка повинна дати учням трудової школи елементарні знання з історії УСРР та її Конституції».
- Г «Контрреволюція не жде. Тому слід створити Червону гвардію в Харкові під безпосереднім контролем Харківського комітету...»

1.4.3. Як називають музеї присвячені окремим історичним подіям або визначним державним діячам, письменникам, ученим?

- А галузеві В краєзнавчі
- Б меморіальні Г тематичні

1.4.4. Визначте відомих акторів театру сучасної України

- 1) А. Роговцева; 2) Б. Бенюк; 3) О. Скрипка;
4) С. Ротару; 5) Т. Назарова; 6) О. Забужко.

А 1, 4, 6

В 1, 2, 5

Б 1, 3, 5

Г 2, 3, 5

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між характерними рисами та назвою архітектурного стилю

1 химерність, плавність форм та ліній, переважання у декорі стилізовано-рослинних орнаментів	А бароко
2 стрільчасті склепіння, безліч кам'яного різьблення і скульптурних прикрас	Б класицизм
3 простота, логічність, монументальність, стриманість декоративного оздоблення	В готика
4 сильні контрасти об'ємів, урочиста монументально-декоративна єдність, яка вражає уяву своїм розмахом.	Г модерн
	Д конструктивізм

2.1.2. Установіть відповідність між країною та її відомим музеєм

1 Франція	А Каїрський музей
2 Італія	Б Дрезденська галерея
3 Росія	В Ватиканський музейний комплекс
4 Єгипет	Г Ермітаж
	Д Лувр

2.1.3. Установіть відповідність між датою та подією

1 1097 р.	А здобуття Романом Мстиславовичем Галича
2 1199 р.	Б хрещення Володимиром Святославовичем Русі
3 1253 р.	В з'їзд князів у Любечі
4 1385 р.	Г коронування Данила Галицького у Дорогочині
	Д укладення Кревської унії між Литвою та Польщею

2.1.4. Установіть відповідність між давньоукраїнським письменником та його творчими доробками:

1 Юрій Дрогобич	А «Меч духовний», «Лютня Аполлонова»
2 Лазар Баранович	Б «Прогностична оцінка поточного 1483 року»
3 Памво Беринда	В «Ключ розуменія», «Небо новое», «Скарбниця потрібная»
4 Іоанікій Галятовський	Г «Лексикон...», «Імнології»
	Д «Про целібат», «Природне право»

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між гетьманом та його соціально-економічною політикою:

1 І. Брюховецький	А активне відстоювання інтересів старшинської верхівки; щедрі роздачі землі українській покозаченій шляхті, що викликало повстання незможного козацтва на початку його гетьманування
2 П. Дорошенко	Б запровадження категорії значкових товаришів; впорядкування податків; заборона відбивати у козаків землі, обтяжувати селян повинностями
3 Д. Апостол	В створив митну лінію на кордоні, організував карбування власної монети, створив військо сердюків

4 І. Мазепа	Г позиціонував себе захисником черні, однак організований перепис населення та встановлення розмірів податків, що надходили до царської скарбниці, призвели до повстання селян і козаків
	Д проведення «Генерального слідства про мастності», вперше було встановлено точний розмір державних видатків

2.2.2. Установіть відповідність між датою і процесом

1 1765–1769 рр.	А спроба наблизити закони України до загальноросійського законодавства
2 1767–1769 рр.	Б територія Гетьманщини була поділена на п'ять намісництв
3 1775–1828 рр.	В подушний перепис населення і опис міст і сіл з метою збільшення податків і надходжень у царську казну
4 1781–1782 рр.	Г частина запорозьких козаків після зруйнування Січі переселилася в Пониззя Дунаю на підвладні Туреччині землі
	Д поширилася чутка про «Золоту грамоту» Катерини II і вибухнуло повстання, що охопило Київщину і Брацлавщину

2.2.3. Установіть відповідність між галуззю культури та її представниками

1 архітектура	А М. Пимоненко, С. Васильківський, М. Самокиш
2 живопис	Б М. Вербицький, М. Лисенко, С. Людкевич
3 театр	В В. Городецький, О. Кобелєв, В. Кричевський
4 музика	Г О. Кобилянська, М. Коцюбинський, В. Стефаник
	Д І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Старицький

2.2.4. Установіть відповідність між періодом розвитку УРСР та притаманними йому рисами суспільно-політичного і культурного життя:

1 післявоєнна відбудова	А «золота п'ятирічка», «розвинутий соціалізм»
2 «Хрущовська відлига»	Б «конституційна ніч», «касетний скандал»
3 «Брежневський застій»	В «гласність», «держприймання», «нове мислення»
4 «Горбачовська перебудова»	Г «радянська», «продажна донька імперіалізму»
	Д ліквідовано «радянське кріпосне право», «наші діти будуть жити при комунізмі»

Завдання № 3

2.3.1. Розташуйте у хронологічній й послідовності появу видів театрального мистецтва

А містерія	В комедія
Б вертеп	Г мюзикл

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність появи напрямів у мистецтві

А авангардизм	В романтизм
Б реалізм	Г ренесанс

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність появи цитованих документів

- А «Заворушення розпочалося з того, що незадоволені матроси ... зібралися на площі для обговорення своїх потреб... Щоб припинити мітинг була відправлена рота солдатів і матросів...».
- Б «Ясновельможним їх милості панам воєводство складає високу повагу і просить їх милість панів-послів повідомити про тяжкі кривди, утиски наших прав і вольностей,

що їх наносить Палій — бунтівник, а також щоб приклали зусилля для того, щоб цей бунтівник міг бути вигнаний із нашого воєводства».

В «Військо це передбачається утворити на Україні з людей, до козачої служби здібних і здавна відомих звичкою і охотою до неї... Як мине потреба в українських полках, всі вони розпускаються по своїх домівках, але вже назавжди залишаються приналежними війську».

Г «Ми оголошуємо ..., щоб завершено було те з'єднання або унія Великого князівства Литовського з королівством Польським... Знаючи, що це об'єднання приносило велику славу і користь обом народам, ми спрямували на це діло нашу думку і волю, призначили без дальшого загаяння тут спільний сейм...».

2.3.4. Установіть хронологічну послідовність спортивних та культурних досягнень сучасної України

А вихід національної футбольної команди України у чверть фіналу на Чемпіонаті світу з футболу

Б проведення чемпіонату Європи з футболу в Україні

В перемога України на Євробаченні

Г здобуття боксером Віталієм Кличко першого чемпіонського поясу

III рівень

3.1. Охарактеризуйте соціальні верстви українських земель у XVI — першій половині XVII ст.

3.2. Охарактеризуйте гайдамацький рух та визначте особливості причин, характеру та причин поразки повстання «Коліївщина» 1768 р.

СЕКЦІЯ «ПРАВознавство»

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Характерними рисами розвитку Київської Русі у IX — першій половині X ст. були

А становлення держави з центром у Києві, войовнича зовнішня політика

Б посилення удільних князівств, постійні напади кочових племен

В запровадження державної релігії, поширення писаного кодифікованого права

Г виникнення військово-племінних союзів у східних слов'ян

1.1.2. Спадкова земельна власність князів, бояр у Київській Русі — це

А фільварок

В бенефіцій

Б вотчина

Г дворище

1.1.3. Хто запровадив спеціальний статут, що регламентував життя чернецтва на Русі?

А Мефодій

В Феодосій

Б Антоній

Г Іларіон

1.1.4. Який нормативно-правовий документ у Речі Посполитій остаточно утверджував кріпосне право

А Статті Генріха Валуа

В Привілей Казимира IV

Б Устав на волюки

Г Судебник 1550 р.

Завдання № 2

1.2.1. Визначте цитований нормативно-правовий акт: «Через те, що король його милість бажає для кращого порядку знати число козаків... протягом шести тижнів козаки мусять скласти правильні реєстри, які не перевищують 6 тисяч із зазначенням скільки їх живе в кожному старостві...».

- А «Постанова про низовців 1578 р.»
- Б «Переяславська угода 1630 р.»
- В «Ординація Війська Запорозького 1638 р.»
- Г «Куруківська угода 1625 р.»

1.2.2. Визначте битву, що відбулася напередодні описаних поляком-сучасником подій Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.: «Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль — спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете...»

- А Битва під Батогом.
- Б Битва під Берестечком.
- В Корсунська битва.
- Г Пилявецька битва

1.2.3. Яка подія змусила козацьку старшину збирати документи, грамоти, універсали, сеймові постанови, які б свідчили про приналежність до шляхти

- А інкорпорація Правобережної України до складу Російської імперії
- Б запровадження кріпосного права
- В видання «Жалуваної грамоти дворянству»
- Г скасування гетьманства

1.2.4. Визначте події, які відбувалися протягом існування в українських губерніях явища охарактеризованого сучасниками, як «мудра вигадка графа Аракчєєва»

1) входження Буковини на правах окремого округу до «Королівства Галиції і Лодомерії»; 2) видання поеми І. Котляревського «Енеїда»; 3) заснування масонської ложі «Любов до істини»; 4) видання альманаху «Русалка Дністрова»; 5) інвентарна реформа на Правобережжі; 6) «Київська козащина»; 7) «чигиринська змова»

А 1, 2, 3, 4

В 3, 4, 5, 6

Б 2, 3, 4, 5

Г 4, 5, 6, 7

Завдання № 3

1.3.1. Який суспільний рух проповідував ідею будівництва суспільства без насилля і на основі принципу: «свобода – рівність – братерство»?

А народники

В марксисти

Б декабристи

Г масони

1.3.2. Визначте характерні явища у розвитку української культури на початку ХХ ст.

1) панування романтичного напрямку у літературі; 2) видання Б. Грінченком 4-томного «Словника української мови»; 3) звернення українських письменників до жанру новел; 4) поширення архітектурних стилів рококо та класицизм; 5) застосування у будівництві конструкцій із металу та залізобетону; 6) зародження аматорських театрів, гуртків та труп

А 1, 4, 5

В 1, 3, 4

Б 2, 3, 6

Г 2, 3, 5

1.3.3. Який період в історії Російської імперії відображено на картині?

А 40–50-ві рр. XIX ст.

В 70–90-ті рр. XIX ст.

Б 60–70-ві рр. XIX ст.

Г 1900–1914 рр.

1.3.4. Про яке економічне явище у Російській імперії писалося у газеті «Ранок Росії» (1907 р.): «Ні для кого не було таємницею, що в залізобудівній промисловості влада «Продамету» майже безмежна. Поклавши в основу своєї діяльності ясно й виразно сформульований принцип, що не залізо існує для споживача, а споживач існує для заліза, «Продамет» з найперших кроків свого існування рішуче повела лінію в чітко зазначеному напрямку і продовжує благополучно вести її в наш час.

А розгортання промислового перевороту

Б завершення промислового перевороту

В концентрація виробництва та капіталу

Г зростання на ринку попиту на залізо

Завдання № 4

1.4.1. Визначте літературні об'єднання 1920-х рр.:

1 АХЧУ; 2 ВАПЛІТЕ; 3 Товариство ім. К. Костанді;

4 «Гарт»; 5 «Плуг»; 6 ВУФКУ

А 2, 4, 5

В 4, 5, 6

Б 3, 5, 6

Г 1, 2, 4

1.4.2. Який проект створення СРСР на етапі розробки майбутнього Союзного договору не був підтриманий представником УСРР Х. Раковським та відкинтий В. Леніним?

А проект «автономізації»

Б проект «конфедерації»

В проект «федерації»

Г проект «унітарна держава»

1.4.3. Визначте українські політичні сили, що діяли у міжвоєнний період на території Румунії: 1) прокомуністична організація «Визволення»; 2) Українське національне об'єднання; 3) Українське національно-демократичне об'єднання; 4) Українська на-

ціональна партія; 5) Радикальна націоналістична організація;
б) Українська католицька партія.

А 1, 4, 5

В 3, 4, 5

Б 2, 5, 6

Г 1, 2, 4

1.4.4. Хто з радянських державно-партійних діячів вплинув на посилення хлібозаготівель в УСРР упродовж 1932–1933 рр.?

А В. Молотов

В Х. Раковський

Б Г. П'ятаков

Г Ю. Коцюбинський

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між періодом та його характерними рисами

1 VIII — перша пол. IX ст.	А політична роздробленість Русі
2 X — XI ст.	Б період найвищого розвитку Київської Русі
3 XII–XIII ст.	В поява перших державних утворень у східних слов'ян
4 XII–XIV ст.	Г період існування спадкоємниці Київської Русі — Галицько-Волинської держави
	Д становлення Київської Русі

2.1.2. Установіть відповідність між назвою та характеристикою змісту нормативно-правового акту доби середньовіччя

1 Устави на волоки»	А затверджений Сигізмундом II Августом юридичний акт, яким передбачалися створення фільваркових господарств і забезпечення останніх робочими руками
2 «Руська правда»	Б встановлював порядок захисту маєткових прав, визначав порядок досудового провадження і судового розгляду кримінальних та земельних справ, окреслював види покарань, урівнював католицьку та православну шляхту, їй надавав їм рівні права..

3 «Статут Володимира Мономаха»	В збірник норм права, укладений упродовж XI – XII ст., що передбачав захист життя і майна княжих дружинників та слуг, правове становище феодально-залежної частини населення, спадкове право
4 «Судебник Казимира IV»	Г акт XII ст., що регулював правове становище залежних селян і визначав порядок стягнення лихварських відсотків з боржників
	Д акт, в якому викладено права магнатів та шляхти, деякі принципи кримінального, цивільного і конституційного права; особливе значення мала ст. 12, за якою за феодалами закріплювалося право здійснювати суд над залежним населенням

2.1.3. Установіть відповідність між гетьманом та цитатою:

1 Кирило Розумовський	А «Я знаю, що на мене чекають кайдани і що мене, за російським звичаєм, кинуть у жахливу темницю, щоб я там помер з голоду. Але мене це не турбує, бо я говорю від імені моєї Батьківщини».
2 Павло Полуботок	Б «Майже кожний на всій Україні користувався вольностями, і важко йому буде забути, що він був паном і на війні рівнявся з паном».
3 Богдан Хмельницький	В «З обох сторін Дніпра жителям бути у возз'єднанні і жити б окремо і давати данину турському цареві».
4 Петро Дорошенко	Г «Раніш я воював за завдані мені шкоди і кривду, тепер піду битися за нашу православну віру...».
	Д «А як стримала Москва свої присяжні обіцянки — це гаразд відомо не тільки вам, добрим людям, а й усьому світові. Всі вольності поламала, суд і свої закони люті в Україні запровадила».

2.1.4. Установіть відповідність між назвами документів та уривками з них

1 І Універсал УЦР	А «Ми, Центральна Рада, завжди стояли за те, щоб не відділяти Україну від Росії... ми рішуче ставимось проти замірів самовільного здійснення автономії України до Всеросійського Учредительного зібрання...».
-------------------	---

2 II Універсал УЦР	Б «... Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською... Хай порядок і лад на Україні дають вибрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські збори (Сойм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Україні, мають право видавати тільки наші Українські збори»
3 III Універсал УЦР	В «... Народе український і всі народи України! Від нині Україна стає Українською Народною Республікою!.. Маючи силу і владу на рідній землі, ми тою силою і владою станемо на сторожі прав і революції не тільки нашої землі, але і всієї Росії»
4 IV Універсал УЦР	Г «... Народе Український! Впали вікові пута. Прийшла воля всьому пригніченому людові, всім поневоленим націям Росії. Настав час і твоєї волі й пробудження до нового, вільного творчого життя після більш як двохсотлітнього сну...»
	Д «..... Влада ... буде належати тільки народові України, іменем якого, поки зберуться Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу, селян, робітників і солдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву Ради народних міністрів...»

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між датою і процесом

1 1765–1769 рр.	А спроба наблизити закони України до загальноросійського законодавства
2 1767–1769 рр.	Б територія Гетьманщини була поділена на п'ять намісництв
3 1775–1828 рр.	В подушний перепис населення і опис міст і сіл з метою збільшення податків і надходжень у царську казну

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

4 1781–1782 рр.	Г частина запорозьких козаків після зруйнування Січі переселилася в Пониззя Дунаю на підвладні Туреччині землі
	Д поширилася чутка про «Золоту грамоту» Катерини II і вибухнуло повстання, що охопило Київщину і Брацлавщину

2.2.2. Установіть відповідність між повстанням на його особливостями

1 «антигетьманське повстання 1658 р.»	А національно-визвольне повстання 1700–1704 рр. на Правобережній Україні під проводом Білоцерківського полковника
2 «Паліївщина»	Б повстання виникло на Правобережжі як реакція на посилення соціального гніту, його очолив сотник шаргородської надвірної міліції І. Верлан
3 «Гайдамацьке повстання 1734 р.»	В центром гуртування повстанців стала місцевість неподалік Мотронинського монастиря, повстанця очолив запорожець Максим Залізняка
4 «Коліївщина»	Г орієнтуючись на Москву, повстанці виступили проти політики гетьмана; воно охопило територію Полтавського полку і Запорожжя
	Д ватажок повстанців В. Дрозденко розбив гетьманські війська; останній зрікся булави і втік до Польщі

2.2.3. Установіть відповідність між описом події та її датою

1 «Ми, українські поступовці, стоїмо на основі автономного устрою тих держав, з якими нас поєднує історична доля; державу ми розуміємо, як вільну спільку рівноправних та рівноцінних націй..., ми боролись і боротимось за демократичну автономію України, гарантованою такою ж федерацією рівноправних народів ...»	А 1905 р.
---	-----------

2 «... На Украине работали следующие организации: АРА, миссия Нансена..., «Джойнт», Американская меннонитская помощь, Международный союз помощи детям, Межрабпром, Шведский Красный Крест»	Б 1914 р.
3 «В ответ на ваш запрос об откликах в Киеве на события в Петрограде, сообщаю: Центральной радой и исполнительным комитетом послана в Петроград телеграмма с заявлением о полной готовности всеми силами поддерживать Временное правительство и с осуждением выступлений безответственных групп»...	В 1917 р.
4 «Озброєних понтонерів і саперів під час їх слідування по Московській вулиці і далі супроводжували і змішувалися з ними невідомі люди, частково у цивільному вбранні, а частково переодягнені в солдатські шинелі. Вони снували поміж солдатами, групували їх, підбадьорювали словами і жестами, вказували на рух вперед»	Г 1923 р.
	Д 1932 р.

2.2.4. Установіть відповідність між історичним поняттям та його визначенням

1 осадництво	А урядова політика, спрямована на насильницьке утихомирення, замирення злокалізованих національних меншин.
2 експропріація	Б політика залучення представників місцевого населення радянських республік та автономій до місцевого керівництва та надання офіційного статусу їхнім національним мовам
3 коренізація	В примусове вилучення приватного майна державою або громадою
4 ревіндикація	Г політика планомірного заселення українських земель військовими та цивільними колоністами, здійснювана урядом Польщі в 1920-х рр.
	Д акція примусового навернення православних Польщі до католицької віри, здійснена 1937 року

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність появи кочових племен на території України за їхніми описами

А спустошили землі антів та на території Панонії утворили свою державу.

Б вперше з'явилися біля південних кордонів Русі за часів князя Ігоря, часто використовувалися Візантією для реалізації своїх політичних задумів про Київської держави.

В найбільшій могутності досягли під проводом царя Атея, який усі племена об'єднав від Азовського моря до Дунаю

Г населяли землі між Дунаєм та Волгою, частково Крим, басейни Дону; у часи роздробленості Русі неодноразово нападали на її території.

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність реформаторських кроків у Російській імперії

А скасування рекрутську повинність

Б створення міських дум та управ

В передача цензури до Міністерства внутрішніх справ

Г ліквідація селянської громади

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність появи цитованих документів

А «Заворушення розпочалося з того, що незадоволені матроси ... зібралися на площі для обговорення своїх потреб... Щоб припинити мітинг була відправлена рота солдатів і матросів...».

Б «Ясновельможним їх милості панам воєводство складає високу повагу і просить їх милість панів-послів повідомити про тяжкі кривди, утиски наших прав і вольностей, що їх наносить Палій — бунтівник, а також щоб приклали зусилля для того, щоб цей бунтівник міг бути вигнаний із нашого воєводства».

В «Військо це передбачається утворити на Україні з людей, до козачої служби здібних і здавна відомих звичкою і охотою до неї... Як мине потреба в українських полках, всі вони розпускаються по своїх домівках, але вже назавжди залишаться приналежними війську».

Г «Ми оголошуємо ..., щоб завершено було те з'єднання або унія Великого князівства Литовського з королівством Польським... Знаючи, що це об'єднання приносило велику славу і користь обом народам, ми спрямували на це діло нашу думку і волю, призначили без дальшого загалання тут спільний сейм...».

2.3.4. Розташуйте у хронологічній послідовності історичні явища

- А хлібозаготівельна криза
- Б «закон про п'ять колосків»
- В лікнеп
- Г «українізація армії»

III рівень

3.1. Охарактеризуйте та порівняйте національні та суспільно-політичні рухи XIX ст. у Наддніпрянській та Західній Україні.

3.2. Охарактеризуйте систему органів влади політичних режимів у роки Української національної революції 1917–1921 рр.

11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Характерними рисами розвитку Київської Русі у IX – першій половині X ст. були

А становлення держави з центром у Києві, войовнича зовнішня політика

Б посилення удільних князівств, постійні напади кочових племен

В запровадження державної релігії, поширення писаного кодифікованого права

Г виникнення військово-племінних союзів у східних слов'ян

1.1.2. Спадкова земельна власність князів, бояр у Київській Русі – це

А фільварок

В бенефіцій

Б вотчина

Г дворище

1.1.3. Хто запровадив спеціальний статут, що регламентував життя чернецтва на Русі?

А Мефодій

В Феодосій

Б Антоній

Г Іларіон

1.1.4. Який нормативно-правовий документ у Речі Посполитій остаточно утверджував кріпосне право

А Статті Генріха Валуа

В Привілей Казимира IV

Б Устав на волоки

Г Судебник 1550 р.

Завдання № 2

1.2.1. Визначте цитований нормативно-правовий акт: «Через те, що король його милість бажає для кращого порядку знати число козаків... протягом шести тижнів козаки мусять скласти

правильні реєстри, які не перевищують 6 тисяч із зазначенням скільки їх живе в кожному старостві...».

- А «Постанова про низовців 1578 р.»
- Б «Переяславська угода 1630 р.»
- В «Ординація Війська Запорозького 1638 р.»
- Г «Куруківська угода 1625 р.»

1.2.2. Визначте битву, що відбулася напередодні описаних поляком-сучасником подій Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.: «Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль — спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете...»

- А Битва під Батогом.
- Б Битва під Берестечком.
- В Корсунська битва.
- Г Пилявецька битва

1.2.3. Яка подія змусила козацьку старшину збирати документи, грамоти, універсали, сеймові постанови, які б свідчили про приналежність до шляхти

- А інкорпорація Правобережної України до складу Російської імперії
- Б запровадження кріпосного права
- В видання «Жалуваної грамоти дворянству»
- Г скасування гетьманства

1.2.4. Визначте події, які відбувалися протягом існування в українських губерніях явища охарактеризованого сучасниками, як «мудра вигадка графа Аракчєєва»

1) входження Буковини на правах окремого округу до «Королівства Галіції і Лодомерії»; 2) видання поеми І. Котляревського «Енеїда»; 3) заснування масонської ложі «Любов до істини»; 4) видання альманаху «Русалка Дністровая»; 5) інвентарна реформа на Правобережжі; 6) «Київська козаччина»; 7) «чигиринська змова»

А 1, 2, 3, 4

В 3, 4, 5, 6

Б 2, 3, 4, 5

Г 4, 5, 6, 7

Завдання № 3

1.3.1. Який суспільний рух проповідував ідею будівництва суспільства без насилля і на основі принципу: «свобода — рівність — братерство»?

А народники

В марксисти

Б декабристи

Г масони

1.3.2. Визначте характерні явища у розвитку української культури на початку ХХ ст.

1) панування романтичного напрямку у літературі; 2) видання Б. Грінченком 4-томного «Словника української мови»; 3) звернення українських письменників до жанру новел; 4) поширення архітектурних стилів рококо та класицизм; 5) застосування у будівництві конструкцій із металу та залізобетону; 6) зародження аматорських театрів, гуртків та труп

А 1, 4, 5

В 1, 3, 4

Б 2, 3, 6

Г 2, 3, 5

1.3.3. Який період в історії Російської імперії відображено на картині?

А 40–50-ві рр. ХІХ ст.

В 70–90-ті рр. ХІХ ст.

Б 60–70-ві рр. ХІХ ст.

Г 1900–1914 рр.

1.3.4. Про яке економічне явище у Російській імперії писалося у газеті «Ранок Росії» (1907 р.): «Ні для кого не було таємницею, що в залізобудівній промисловості влада «Продамету» майже безмежна. Поклавши в основу своєї діяльності ясно й виразно сформульований принцип, що не залізо існує для споживача, а споживач існує для заліза, «Продамет» з найперших кроків свого існування рішуче повела лінію в чітко зазначеному напрямку і продовжує благополучно вести її в наш час.

- А розгортання промислового перевороту
- Б завершення промислового перевороту
- В концентрація виробництва та капіталу
- Г зростання на ринку попиту на залізо

Завдання № 4

1.4.1. Визначте літературні об'єднання 1920-х рр.:

- 1 АХЧУ; 2 ВАПЛІТЕ; 3 Товариство ім. К. Костанді;
4 «Гарт»; 5 «Плуг»; 6 ВУФКУ

- А 2, 4, 5
- Б 3, 5, 6
- В 4, 5, 6
- Г 1, 2, 4

1.4.2. Який проект створення СРСР на етапі розробки майбутнього Союзного договору не був підтриманий представником УСРР Х. Раковським та відкинтий В. Леніним?

- А проект «автономізації»
- Б проект «конфедерації»
- В проект «федерації»
- Г проект «унітарна держава»

1.4.3. Визначте українські політичні сили, що діяли у міжвоєнний період на території Румунії: 1) прокомуністична організація «Визволення»; 2) Українське національне об'єднання; 3) Українське національно-демократичне об'єднання; 4) Українська національна партія; 5) Радикальна націоналістична організація; 6) Українська католицька партія.

- А 1, 4, 5
- Б 2, 5, 6
- В 3, 4, 5
- Г 1, 2, 4

1.4.4. Концепція оборони й розбудови Збройних Сил України, прийнята Верховною Радою в серпні 1991 р., визначила її прагнення до набуття статусу:

А нейтральної, ядерної, позаблокової держави.

Б без'ядерної, позаблокової держави.

В без'ядерної держави, яка прагне вступити до НАТО.

Г ядерної держави, яка входить до військового блоку країн СНД.

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між періодом та його характерними рисами

1 VIII — перша пол. IX ст.	А політична роздробленість Русі
2 X — XI ст.	Б період найвищого розвитку Київської Русі
3 XII–XIII ст.	В поява перших державних утворень у східних слов'ян
4 XII–XIV ст.	Г період існування спадкоємниці Київської Русі — Галицько-Волинської держави
	Д становлення Київської Русі

2.1.2. Установіть відповідність між назвою та характеристикою змісту нормативно-правового акту доби середньовіччя

1 «Устави на волоки»	А затверджений Сигізмундом II Августом юридичний акт, яким передбачалися створення фільваркових господарств і забезпечення останніх робочими руками
2 «Руська правда»	Б встановлював порядок захисту маєткових прав, визначав порядок досудового провадження і судового розгляду кримінальних та земельних справ, окреслював види покарань, урівнював католицьку та православну шляхту, й надавав їм рівні права..

3 «Статут Володимира Мономаха»	В збірник норм права, укладений упродовж XI – XII ст., що передбачав захист життя і майна княжих дружинників та слуг, правове становище феодално-залежної частини населення, спадкове право
4 «Судебник Казимира IV»	Г акт XII ст., що регулював правове становище залежних селян і визначав порядок стягнення лихварських відсотків з боржників
	Д акт, в якому викладено права магнатів та шляхти, деякі принципи кримінального, цивільного і конституційного права; особливе значення мала ст. 12, за якою за феодалами закріплювалося право здійснювати суд над залежним населенням

2.1.3. Установіть відповідність між гетьманом та цитатою:

1 Кирило Розумовський	А «Я знаю, що на мене чекають кайдани і що мене, за російським звичаєм, кинуть у жакливу темницю, щоб я там помер з голоду. Але мене це не турбує, бо я говорю від імені моєї Батьківщини».
2 Павло Полуботок	Б «Майже кожний на всій Україні користувався вольностями, і важко йому буде забути, що він був паном і на війні рівнявся з паном».
3 Богдан Хмельницький	В «З обох сторін Дніпра жителям бути у возз'єднанні і жити б окремо і давати данину турському цареві».
4 Петро Дорошенко	Г «Раніш я воював за завдані мені шкоди і кривду, тепер піду битися за нашу православну віру...».
	Д «А як стримала Москва свої присяжні обіцянки — це гаразд відомо не тільки вам, добрим людям, а й усьому світові. Всі вольності поламала, суд і свої закони люті в Україні запровадила».

2.1.4. Установіть відповідність між назвами документів та уривками з них

1 І Універсал УЦР	А «Ми, Центральна Рада, завжди стояли за те, щоб не відділяти Україну від Росії... ми рішуче ставимось проти замірів самовільного здійснення автономії України до Всеросійського Учредительного зібрання...».
-------------------	---

2 II Універсал УЦР	Б «... Не одділяючись від всієї Росії, не розриваючи з державою Російською... Хай порядок і лад на Україні дають вибрані вселюдним, рівним, прямим і тайним голосуванням Всенародні Українські збори (Сойм). Всі закони, що повинні дати той лад тут у нас, на Україні, мають право видавати тільки наші Українські збори».
3 III Універсал УЦР	В «... Народе український і всі народи України! Від нині Україна стає Українською Народною Республікою!.. Маючи силу і владу на рідній землі, ми тою силою і властю станемо на сторожі прав і революції не тільки нашої землі, але і всієї Росії».
4 IV Універсал УЦР	Г «... Народе Український! Впали вікові пуга. Прийшла воля всьому пригніченому людові, всім поневоленим націям Росії. Настав час і твоєї волі й пробудження до нового, вільного творчого життя після більш як двохсотлітнього сну...».
	Д «..... Власть ... буде належати тільки народові України, іменем якого, поки зберуться Установчі Збори, будемо правити ми, Українська Центральна Рада, представництво робочого народу, селян, робітників і солдатів, та наш виконавчий орган, який однині матиме назву Ради народних міністрів...».

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між описом події та її датою

1 «Ми, українські поступовці, стоїмо на основі автономного устрою тих держав, з якими нас поєднує історична доля; державу ми розуміємо, як вільну спілку рівноправних та рівноцінних націй... ми боролись і боротимось за демократичну автономію України, гарантованою такою ж федерацією рівноправних народів ...»	А 1905 р.
2 «... На Украине работали следующие организации: АРА, миссия Нансена..., «Джойнт», Американская меннонитская помощь, Международный союз помощи детям, Межрабпром, Шведский Красный Крест»	Б 1914 р.

3 «В ответ на ваш запрос об откликах в Киеве на события в Петрограде, сообщая: Центральной радой и исполнительным комитетом послана в Петроград телеграмма с заявлением о полной готовности всеми силами поддерживать Временное правительство и с осуждением выступлений безответственных групп»...	В 1917 р.
4 «Озброєних понтонерів і саперів під час їх слідування по Московській вулиці і далі супроводжували і змішувалися з ними невідомі люди, частково у цивільному вбранні, а частково переодягнені в солдатські шинелі. Вони снували поміж солдатами, групували їх, підбадьорювали словами і жестами, вказували на рух вперед»	Г 1923 р.
	Д 1932 р.

2.2.2. Установіть відповідність між нормативно-правовими документами та їхнім змістом

1 Конституція УСРР 1919 р.	А Принципове значення мали статті 2 і 3, де заявлялося про входження до СРСР і полишення за собою таких прав: а) ухвалення власної Конституції, яка відповідатиме Конституції СРСР, б) територіальне верховенство; в) створення власних органів державної влади і державного управління,
2 Конституція УСРР 1929 р.	Б у своїй структурі складається з Преамбули та п'ятнадцяти розділів, які об'єднують у собі 161 статтю та 14 пунктів Перехідних положень.
3 Конституція УРСР 1937 р.	В заявлялося про братерську солідарність з усіма радянськими республіками і про готовність увійти до складу Єдиної Міжнародної Соціалістичної Радянської Республіки.
4 Конституція УРСР 1978 р.	Г зафіксовано побудову в СРСР розвинутого соціалістичного суспільства»; внесено статтю про «КПРС, як керівну і спрямовуючу силу суспільства, ядро політичної системи»
	Д економічною основою визнавалися соціалістична система господарства і соціалістична власність у формі державної або колгоспно-кооперативної. У ст. 14 розділу 2 фіксувалось право виходу зі складу Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

2.2.3. Установіть відповідність між датою та етапом конституційного процесу

1 1995 р.	А Конституційна реформа, що передбачила перехід від президентсько-парламентської до парламентсько-президентської форми правління
2 2004 р.	Б Рішення Конституційного суду України, що забезпечило повернення до президентсько-парламентської республіки шляхом
3 2010 р.	В прийняття Конституції України
4 2012 р.	Г створення Конституційної Асамблеї на чолі з Л. Кравчуком
	Д Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні

2.2.4. Установіть відповідність між історичним поняттям та його визначенням

1 осадництво	А урядова політика, спрямована на насильницьке утихомирення, замирення злокалізованих національних меншин.
2 експропріація	Б політика залучення представників місцевого населення радянських республік та автономій до місцевого керівництва та надання офіційного статусу їхнім національним мовам
3 коренізація	В примусове вилучення приватного майна державою або громадою
4 ревіндикація	Г політика планомірного заселення українських земель військовими та цивільними колоністами, здійснювана урядом Польщі в 1920-х рр.
	Д акція примусового навернення православних Польщі до католицької віри, здійснена 1937 року

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність появи кочових племен на території України за їхніми описами

- А спустошили землі антів та на території Панонії утворили свою державу.
- Б вперше з'явилися біля південних кордонів Русі за часів князя Ігоря, часто використовувалися Візантією для реалізації своїх політичних задумів про Київської держави.
- В найбільшій могутності досягли під проводом царя Атея, який усі племена об'єднав від Азовського моря до Дунаю
- Г населяли землі між Дунаєм та Волгою, частково Крим, басейни Дону; у часи роздробленості Русі неодноразово нападали на її територію.

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність реформаторських кроків у Російській імперії

- А скасування рекрутську повинність
- Б створення міських дум та управ
- В передача цензури до Міністерства внутрішніх справ
- Г ліквідація селянської громади

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність розгортання державних програм в економіці.

- А початок «кукурудзяної кампанії»
- Б затвердження «Продовольчої програми»
- В прийняття плану ГОЕЛРО
- Г старт житлової програми щодо забезпечення кожної радянської сім'ї окремою квартирою до 2000 року

2.3.4. Установіть вірну хронологічну послідовність у налагодженні співробітництва Україна – ЄС

- А підписано «Декларацію про завершення переговорів щодо Угоди про асоціацію» на саміті Україна – ЄС у Києві.
- Б набула чинності угодами про спрощення візового режиму між Україною та ЄС

В Рада ЄС надала Україні статус країни із ринковою економікою

Г Угода про партнерство та співробітництво між Європейськими Співтовариством і Україною

III рівень

3.1. Охарактеризуйте та порівняйте судову реформу періоду гетьманування П. Полуботка, Д. Апостола та К. Розумовського.

3.2. Охарактеризуйте аграрні перетворення політичних режимів в роки Української національної революції 1917–1920-х рр. Визначте спільне і відмінне. Якому режиму і чому вдалося найбільш повно втілити свої аграрні перетворення?

СЕКЦІЯ «ТЕОЛОГІЯ, РЕЛІГІЗНАВСТВО ТА ІСТОРІЯ РЕЛІГІЇ»

9 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Зображена на малюнку статуетка виготовлена племенами

А слов'ян
Б скіфів

В трипільців
Г таврів

1.1.2. Одна із ранніх форм релігійних вірувань, що передбачає поклоніння предметам неживої природи наділених за уявленнями чудодійною силою — це

- А антропоморфізм В тотемізм
- Б анімізм Г фетишизм

1.1.3. Визначте, хто у суспільстві античних міст-держав Пн. Причорномор'я мав політичні права

- А греки жінки та чоловіки
- Б тільки греки-чоловіки
- В усі жителі міста
- Г царські скіфи та греки-чоловіки

1.1.4. Назвіть тюркське плем'я, яке мешкало по сусідству зі східними слов'янами

- А іжора В авари
- Б сармати Г готи

Завдання № 2

1.2.1. Визначте наслідок для Київської Русі описаної в уривку літопису події: «У рік 6473 [965] рушив Святослав на Хозар. Почувши ж про це, хозари вийшли насупроти з князем своїм, каганом... і сталася битва між ними...»

- А князь Святослав утягнув свою державу в довгу і затяжну війну, що значно послабила Русь
- Б падіння Хозарії відкрило шлях на Русь кочовим народам Сходу
- В ліквідація загрози з боку хозарів призвела до активізації племінного сепаратизму
- Г Київська Русь мала визнати Хозарський каганат

1.2.2. Визначте наслідки Київського повстання 1113 р.:

- А захоплення та розорення Києва монголами
- Б силове захоплення Володимиром Мономахом Києва всупереч рішенню Любецького князівського з'їзду

В запрошення Володимира Мономаха на київський престол
Г значне підвищення цін на сіль, погіршення становища селян-закупів

1.2.3. «Ой, лиха ти, честь, татарська». Про якого князя мовив літописець:

- А Данила Романовича В Романа Мстиславича
Б Ярослава Осмомисла Г Мстислава Удатного

1.2.4. Наслідком поразки литовсько-руського війська у битві на річці Ворскла 1399 р. стало те, що

- А посилювалися напади Кримського ханства на руські землі.
Б посилювався польський політичний тиск і була підписана Віленська унія
В землі Чернігово-Сіверщини були захоплені Московською державаю
Г до Туреччини відійшли землі Поділля

Завдання № 3

1.3.1. Визначте, яке з наведених положень НЕ ВІДНОСИТЬСЯ до «Ординації Війська Запорозького» 1638 р.:

- А «Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі шість тисяч. ...».
Б «На вічні часи позбавляємо козаків старшинства, всяких старовинних судових установ, права, доходів і інших відзнак набутих ними за вірні послуги від наших предків...».
В «І на далі козаки повинні будуть коритися виключно тому старшому, якого вони самі оберуть, але який буде затверджений королем його
Г «На місце старшого, який більше не буде [вибиратись] з серед козаків, ми будемо ставити старшого комісара... сотники і отамани можуть обиратися з самих

1.3.2. Визначте битву, що відбулася напередодні описаних поляком-сучасником подій Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.: «Ворог не хоче пустити нас

за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль — спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете».

А Битва під Батогом.
В Корсунська битва.

Б Битва під Берестечком.
Г Пилявецька битва

1.3.3. Визначте основні філософські ідеї Г. Сковороди:

1) заперечення пізнання Бога; 2) самопізнання людини; 3) обґрунтування божественної природи самодержавства; 4) ідея «європейського дому» — згуртування європейських народів для подолання турецької експансії; 5) пошук шляхів людського щастя; 6) протиставлення насильству, корисливості, нечесно набутому багатству спокою душі, сумлінної праці, скромності і мудрості.

А 2, 4, 5;
Б 2, 3, 5;

В 2, 5, 6;
Г 1, 4, 6

1.3.4. До якого документу відноситься цитований уривок: «Якщо судом Божим нинішньому і майбутньому гетьманові смерть трапиться, то щоб проміж Війська Запорозького козацького... справжнього козака гетьманом по стародавніх правах військових обирати на гетьманство по указу великого государя... а обраний гетьман в Москву їздити і великого государя пресвітлі очі бачити повинен буде так як нині гетьман нинішній за своєю обіцянкою учинив...»?

А «Березневі статті» 1654 р.
Б Гадяцький трактат
В Московські статті
Г «Конституція Пилипа Орлика»

Завдання № 4

1.4.1. Визначте особливості культур Сходу

1) поширення ієрогліфічного письма; 2) центральне місце у культурі — людина як центр Всесвіту; 3) релігійні традиції до-

сильно впливають на розвиток живопису, архітектури, театру; 4) завдання культури — пошук гармонії людини і природи; 5) музика є окремими, самостійним видом мистецтва; 6) наука спрямована на перетворення природи, підпорядкування її людині

А 1, 2, 3

В 2, 3, 5

Б 1, 3, 4

Г 3, 4, 6

1.4.2. Яка категорія козацтва особисто не несла прямої військової служби

А сердюки

В підпомічники

Б компанійці

Г виборні козаки

1.4.3. Визначте, хто із українських національно-культурних діячів належав до стану духовенства

- 1) Ю. Федькович; 2) І. Могильницький; 3) М. Шашкевич;
4) В. Лукашевич; 5) М. Максимович

А 1, 2

В 4, 5

Б 2, 3

Г 3, 4

1.4.4. На якій картині відображено події Національної революції середини XVII ст?

А

Б

В

Г

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між періодом історії України та його характерними рисами

1 VIII — перша пол. IX ст.	А політична дезорганізація і князівські міжусобиці
2 X — XI ст.	Б найвищий розвиток і найбільше піднесення Київської Русі
3 XII–XIII ст.	В кристалізація протидержавних утворень у східних слов'ян
4 XIII–XIV ст.	Г розвиток могутнього осередку державності на заході Русі
	Д ставлення Давньоруської держави з центром у Києві

2.1.2. Установіть відповідність між датою та подією

1 1097 р.	А здобуття Романом Мстиславовичем Галича
2 1199 р.	Б хрещення Володимиром Святославовичем Русі
3 1253 р.	В з'їзд князів у Любечі
4 1385 р.	Г коронування Данила Галицького у Дорогочині
	Д укладення Кревської унії між Литвою та Польщею

2.1.3. Установіть відповідність між давньоукраїнським письменником та його творчими доробками:

1 Юрій Дрогобич	А «Меч духовний», «Лютня Аполлонова»
2 Лазар Баранович	Б «Прогностична оцінка поточного 1483 року»
3 Памво Беринда	В «Ключ разуменія», «Небо новое», «Скарбниця потребная»
4 Іоанікій Галятовський	Г «Лексикон...», «Імнології»
	Д «Про целібат», «Природне право»

2.1.4. Установіть відповідність між характерними рисами та назвою архітектурного стилю

1 химерність, плавність форм та ліній, переважання у декорі стилізовано-рослинних орнаментів	А бароко
2 стрільчасті склепіння, безліч кам'яного різьблення і скульптурних прикрас	Б класицизм
3 простота, логічність, монументальність, стриманість декоративного оздоблення	В готика
4 сильні контрасти об'ємів, урочиста монументально-декоративна єдність, яка вражає уяву своїм розмахом.	Г модерн
	Д конструктивізм

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність, визначивши історичну персоналію:

1 «... Він дивився на козаків не лише під кутом зору їхніх особливих станових інтересів, а й як на потенційних рушіїв українського суспільства в цілому. Сам він об'єднав військову силу козацтва з політичною, церковною та культурною верхівкою України»	А Сигізмунд II Август
2 «За його правління Польська держава переживала період економічного й культурного піднесення. Тодішня Польща видавалася чи не єдиним острівцем внутрішньої злагоди на тлі кривавих релігійних конфліктів, що вирували в Європі. Своім універсалом він приєднав до Польської корони Підляшшя та Волинь»	Б Костянтин Острозький
3 «Він був київським воєводою, найбільший після польського короля землевласник, у найстиліші терміни мав можливість виставити 15–20 тисяч війська, при його дворі перебувало постійно 2 тисячі шляхетних юнаків-слуг, які здобували лицарський вишкіл»	В Іван Сірко
4 «Запорозький козак, відзначався неабиякою мужністю, винахідливістю, вмінням воювати; часто обирався кошовим отаманом на Січі; уславився як борець проти турків і татар, за переказами, не програв жодної битви»	Г П. Конашевич-Сагайдачний
	Д Б. Хмельницький

2.2.2. Установіть відповідність між гетьманом та його соціально-економічною політикою:

1 І. Брюховецький	А активне відстоювання інтересів старшинської верхівки; щедрі роздачі землі українській покозаченій шляхті, що викликало повстання незаможного козацтва на початку його гетьманування
2 П. Дорошенко	Б запровадження значкових товаришів; впорядкування податків; заборона відбрівати у козаків землі, матеріальна підтримка митців
3 Д. Апостол	В створив митну лінію на кордоні, організував карбування власної монети, військо сердюків
4 І. Мазепа	Г позиціонував себе захисником черні, однак організований перепис населення та встановлення розмірів податків, що надходили до царської скарбниці, призвели до повстання селян і козаків
	Д проведення «Генерального слідства про маєтності», вперше було встановлено точний розмір державних видатків

2.2.3. Установіть відповідність між періодом в історії України та характерної рисою соціально-економічного розвитку

1 друга половина XVIII ст.	А зростання кількості «піших» селян та «місячників»
2 перша половина XIX ст.	Б прискорений розвиток залізничного транспорту
3 друга половина XIX ст.	В поява фільварків
4 початок XX ст.	Г панування козацького фермерського землеволодіння
	Д створення синдикатів та трестів у промисловості

2.2.4. Установіть відповідність між галуззю культури та її представниками

1 архітектура	А М. Пимоненко, С. Васильківський, М. Самокиш
2 живопис	Б М. Вербицький, М. Лисенко, С. Людкевич
3 театр	В В. Городецький, О. Кобелев, В. Кричевський
4 музика	Г О. Кобилянська, М. Коцюбинський, В. Стефаник
	Д І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Старицький

Завдання № 3

2.3.1. Установіть хронологічну послідовність появи цитованих документів

А «Заворушення розпочалося з того, що незадоволені матроси ... зібралися на площі для обговорення своїх потреб... Щоб припинити мітинг була відправлена рота солдатів і матросів...».

Б «Ясновельможним їх милості панам воєводство складає високу повагу і просить їх милість панів-послів повідомити про тяжкі кривди, утиски наших прав і вольностей, що їх наносить Палій — бунтівник, а також щоб приклали зусилля для того, щоб цей бунтівник міг бути вигнаний із нашого воєводства».

В «Військо це передбачається утворити на Україні з людей, до козачої служби здібних і здавна відомих звичкою і охотою до неї... Як мине потреба в українських полках, всі вони розпускаються по своїх домівках, але вже назавжди залишаються приналежними війську».

Г «Ми оголошуємо ..., щоб завершено було те з'єднання або унія Великого князівства Литовського з королівством Польським... Знаючи, що це об'єднання приносило велику славу і користь обом народам, ми спрямували на це діло нашу думку і волю, призначили без дальшого загаяння тут спільний сейм...».

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність подій

- А приєднання Київської митрополії до Московського патріархату
- Б виникнення уніатської церкви
- В захоплення Константинополя турками
- Г «Велика схизма»

2.3.3. Розташуйте адміністративні одиниці Російської імперії у порядку зростання

А повіт	В волость
Б губернія	Г стан

2.3.4. Розташуйте види культури у порядку зростання кількості її носіїв (від меншої до більшої)

А професійна	В елітарна
Б народна	Г масова

III рівень

3.1. Охарактеризуйте особливості державного та соціального устрою Київської Русі у XII–XIII ст.

3.2. Порівняйте соціально-економічний розвиток Наддніпрянської та Західної України протягом другої половини XIX ст.

10 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Визначте, хто у суспільстві античних міст-держав Пн. Причорномор'я мав політичні права

- А греки жінки та чоловіки
- Б тільки греки-чоловіки
- В усі жителі міста
- Г царські скіфи та греки-чоловіки

1.1.2. Визначте наслідки Київського повстання 1113 р.:

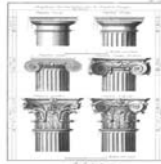
- А захоплення та спустошення Києва монголами
- Б силове захоплення Володимиром Мономахом Києва всупереч рішенню Любецького князівського з'їзду
- В запрошення до Києва Володимира Мономаха
- Г значне підвищення цін на сіль, погіршення становища селян-закупів

1.1.3. Визначте особливості суспільно-політичного розвитку Галицько-Волинського князівства у період «боярської смуги»: 1 втрата Галичем значення економічного та політичного центру Галицького князівства; 2 посилення влади князя; 3 захоплення Волині Угорським королівством; 4 втручання у внутрішні справи регіону сусідніх держав — Польщі та Угорщини; 5 узурпація влади в Галичині та на Волині боярином Володиславом Кормильчицем.

- А 1, 3
- Б 2, 5
- В 2, 4
- Г 4, 5

1.1.4. Зображені на малюнку капітелі були характерні для культури

А давньоримської	В давньогрецької
Б давньокитайської	Г давньоіндійської

Завдання № 2

1.2.1. «Ой, лиха ти, честь, татарська». Про якого князя мовив літописець?

- А Данила Романовича
- Б Ярослава Осмомисла
- В Романа Мстиславича
- Г Мстислава Удатного

1.2.2. Наслідком поразки литовсько-руського війська у битві на річці Ворскла 1399 р. стало те, що

- А посилювалися напади Кримського ханства на руські землі.
- Б посилювався польський політичний тиск і була підписана Віленська унія
- В землі Чернігово-Сіверщини були захоплені Московською державою
- Г до Туреччини відійшли землі Поділля

1.2.3. Визначте битву, що відбулася напередодні описаних поляком-сучасником подій Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.: «Ворог не хоче пустити нас за Білу Церкву і сильно зміцнює свій табір... тепер ми оточені ворогом звідусіль — спереду, з боків і позаду. Селяни руйнують за нами мости і переправи, погрожуючи нам: «Якщо б ви хотіли втекти, то не втечете».

А Битва під Батогом.	Б Битва під Берестечком.
В Корсунська битва.	Г Пилявецька битва

1.2.4. Оберіть пам'ятки монументального живопису:

1) Рафаель «Афінська школа»; 2) В. ван Гог «Все ще живі соняшники»; 3) Ф. Роден «Мислитель»; 4) Мозаїка у храмі Св. Софії; 5) Розпис із гробниці Небамуна; 6) І.Репін «Запорожці пишуть листа турецькому султану»

А 3, 4, 5

В 1, 4, 5

Б 1, 2, 6

Г 3, 5, 6

Завдання № 3

1.3.1. Яка категорія козацтва особисто не несла прямої військової служби?

А сердюки

В підпомічники

Б компанійці

Г виборні козаки

1.3.2. Визначте, яке з наведених положень НЕ ВІДНОСИТЬСЯ до «Ординації Війська Запорозького» 1638 р.:

А «Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі шість тисяч. ...».

Б «На вічні часи позбавляємо козаків старшинства, всяких старовинних судових установ, права, доходів і інших відзнак набутих ними за вірні послуги від наших предків...».

В «І на далі козаки повинні будуть коритися виключно тому старшому, якого вони самі оберуть, але який буде затверджений королем його милістю...».

Г «На місце старшого, який більше не буде [визбиратись] з серед козаків, ми будемо ставити старшого комісара... сотники і отамани можуть обиратися з самих

1.3.3. За правління якого гетьмана відбулося описане повстання: «повстання виникло внаслідок обурення діями московських воевод, на цих настроях повстанців він вирішив зіграти, однак це не врятувало його від втрати не лише гетьманства, але й життя?»

А І. Брюховецького

В І. Виговського

Б Д. Многогрішного

Г П. Тетері

1.3.4. На якій картині відображено події Національної революції середини XVII ст?

Завдання № 4

1.4.1. Визначте козацько-селянське повстання яке очолив Трясило

А яскравою сторінкою цього повстання була так звана «Тарасова ніч», коли було знищено Золоту роту, яка складалась з представників найшляхетніших польських родів

Б повстання охопило Київщину, Брацлавщину, Волинь, Поділля та білоруське Полісся. Вирішальні битви між повстанцями та коронним військом відбулися біля Урочища Гострий Камінь та Солониця

В повстання під проводом гетьман реєстрових запорозьких козаків, які повертаючись із походу проти Туреччини, зруйнували недавно збудовану польську фортецю на Дніпрі та знищили її німецький найманий гарнізон

Г у запеклому бою під Жовнином коронному війську вдалося прорвати козацький табір. Вважаючи опір марним, запорозький гетьман з частиною козаків прорвалися на Слобожанщину

1.4.2. Який із наведених уривків прямо свідчить про розгортання сталінських репресій

А «Слідом за «керівною» публікацією всі без винятку республіканські газети почали запопадливо «висвітлювати» перипетії цієї справи, не добираючи формулювань і виразів. Складається враження, що всі інші події, в тому числі й з'їзд молодих колгоспників, який проходив у ті дні, відійшли на другий план і не мали такого значення, як суд «над академіками»

Б «Ми мали суцільну колективізацію на території десятків сіл, а потім виявлялося, що все це дуте, штучно створене, населення в ньому не бере участі і нічого не знає».

В «Спрямувати діяльність Всевидаву в першу чергу на створення української радянської учбової літератури..., яка повинна дати учням трудової школи елементарні знання з історії УСРР та її Конституції».

Г «Контрреволюція не жде. Тому слід створити Червону гвардію в Харкові під безпосереднім контролем Харківського комітету...»

1.4.3. Як називають музеї присвячені окремим історичним подіям або визначним державним діячам, письменникам, ученим?

А галузеві

В краєзнавчі

Б меморіальні

Г тематичні

1.4.4. Який із процитованих уривків документів з'явився після початку першої українсько-радянської війни?

А «На час до вирішення справи про місцеве врядування Установчими Зборами у справах місцевого врядування Україною вищим органом тимчасового уряду є Генеральний Секретаріат, которого призначає Тимчасовий уряд по пропозиціям Центральної Ради».

Б «Через це, оберігаючи все народне хазяйство, машини, ліси, будинки, коней, худобу і інше, дбаючи про порядок на Україні, Універсал не дозволяє ніяких самовільних за-

- хоплень земель і всякого добра, порубок лісів тощо, бо такі захоплення і порубки неминуче зруйнують відтепер уже народне багатство та викличуть розрухи і сварки в краю і серед селянства».
- В «Українська Центральна рада, яка обрана українським народом через його революційні організації, незабаром поповниться на справедливих основах представниками інших народів і тоді стане тим єдиним найвищим органом революційної демократії України...».
- Г «Приписуємо Правительству Республіки нашої ... від цього дня вести розпочаті вже нею переговори про мир з центральними державами цілком самостійно й довести їх до кінця...».

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між характерними рисами та назвою архітектурного стилю

1 химерність, плавність форм та ліній, переважання у декорі стилізовано-рослинних орнаментів	А бароко
2 стрільчасті склепіння, безліч кам'яного різьблення і скульптурних прикрас	Б класицизм
3 простота, логічність, монументальність, стриманість декоративного оздоблення	В готика
4 сильні контрасти об'ємів, урочиста монументально-декоративна єдність, яка вражає уяву своїм розмахом.	Г модерн
	Д конструктивізм

2.1.2. Установіть відповідність між країною та її відомим музеєм

1 Франція	А Каїрський музей
2 Італія	Б Дрезденська галерея

3 Росія	В Ватиканський музейний комплекс
4 Єгипет	Г Ермітаж
	Д Лувр

2.1.3. Установіть відповідність між датою та подією

11097 р.	А здобуття Романом Мстиславовичем Галича
21199 р.	Б хрещення Володимиром Святославовичем Русі
31253 р.	В з'їзд князів у Любечі
41385 р.	Г коронування Данила Галицького у Дорогочині
	Д укладення Кревської унії між Литвою та Польщею

2.1.4. Установіть відповідність між давньоукраїнським письменником та його творчими доробками:

1 Юрій Дрогобич	А «Меч духовний», «Лютня Аполлонова»
2 Лазар Баранович	Б «Прогностична оцінка поточного 1483 року»
3 Памво Беринда	В «Ключ розуменія», «Небо нове», «Скарбниця потрібная»
4 Іоанікій Галятовський	Г «Лексикон...», «Імнології»
	Д «Про целібат», «Природне право»

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між гетьманом та його соціально-економічною політикою:

1 І. Брюховецький	А активне відстоювання інтересів старшинської верхівки; щедрі роздачі землі українській покозаченій шляхті, що викликало повстання незаможного козацтва на початку його гетьманування
2 П. Дорошенко	Б запровадження категорії значкових товаришів; впорядкування податків; заборона відбирати у козаків землі, обтяжувати селян повинностями

3 Д. Апостол	В створив митну лінію на кордоні, організував карбування власної монети, створив військо сердюків
4 І. Мазепа	Г позиціонував себе захисником черні, однак організований перепис населення та встановлення податків, що надходили до царської скарбниці, призвели до повстання селян і козаків
	Д проведення «Генерального слідства про маєтності», вперше було встановлено точний розмір державних видатків

2.2.2. Установіть відповідність між датою і процесом

1 1765–1769 рр.	А спроба наблизити закони України до загальноросійського законодавства
2 1767–1769 рр.	Б територія Гетьманщини була поділена на п'ять намісництв
3 1775–1828 рр.	В подушний перепис населення і опис міст і сіл з метою збільшення податків і надходжень у царську казну
4 1781–1782 рр.	Г частина запорозьких козаків після зруйнування Січі переселилася в Пониззя Дунаю на підвладні Туреччині землі
	Д поширилася чутка про «Золоту грамоту» Катерини II і вибухнуло повстання, що охопило Київщину і Брацлавщину

2.2.3. Установіть відповідність між галуззю культури та її представниками

1 архітектура	А М. Пимоненко, С. Васильківський, М. Самокиш
2 живопис	Б М. Вербицький, М. Лисенко, С. Людкевич
3 театр	В В. Городецький, О. Кобелев, В. Кричевський
4 музика	Г О. Кобилянська, М. Коцюбинський, В. Стефаник
	Д І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Старицький

2.2.4. Установіть відповідність між періодом в історії України та характерної рисою соціально-економічного розвитку

1 друга половина XVIII ст.	А зростання кількості «піших» селян та «місячників»
2 перша половина XIX ст.	Б прискорений розвиток залізничного транспорту
3 друга половина XIX ст.	В поява фільмарків
4 початок XX ст.	Г панування козацького землеволодіння
	Д створення синдикатів та трестів у промисловості

Завдання № 3

2.3.1. Розташуйте у хронологічній й послідовності появу видів театрального мистецтва

- А містерія В комедія
Б вертеп Г мюзикл

2.3.2. Установіть хронологічну послідовність появи напрямів у мистецтві

- А авангардизм В романтизм
Б реалізм Г ренесанс

2.3.3. Установіть хронологічну послідовність появи цитованих документів

А «Заворушення розпочалося з того, що незадоволені матроси ... зібралися на площі для обговорення своїх потреб... Щоб припинити мітинг була відправлена рота солдатів і матросів...».

Б «Ясновельможним їх милості панам воєводство складає високу повагу і просить їх милість панів-послів повідомити про тяжкі кривди, утиски наших прав і вольностей, що їх наносить Палій — бунтівник, а також щоб приклали

зусилля для того, щоб цей бунтівник міг бути вигнаний із нашого воєводства».

В «Військо це передбачається утворити на Україні з людей, до козачої служби здібних і здавна відомих звичкою і охотою до неї... Як мине потреба в українських полках, всі вони розпускаються по своїх домівках, але вже назавжди залишаться приналежними війську».

Г «Ми оголошуємо ..., щоб завершено було те з'єднання або унія Великого князівства Литовського з королівством Польським... Знаючи, що це об'єднання приносило велику славу і користь обом народам, ми спрямували на це діло нашу думку і волю, призначили без дальшого загаяння тут спільний сейм...».

2.3.4. Розташуйте у хронологічній послідовності історичні явища

- А хлібозаготівельна криза
- Б «закон про п'ять колосків»
- В лікнеп
- Г «українізація армії»

III рівень

3.1. Охарактеризуйте гайдамацький рух та визначте у чому полягала особливість повстання «Коліївщина» (передумови, причини, етапи, причини поразки)

3.2. Сучасний історик В. Литвин у своїй книзі пише: «... більшість сільськогосподарського і ремісничого пролетаріату були українського походження. Робітники харчової промисловості Правобережжя були українці. Щодо національного складу індустріального пролетаріату, то тут більшість становили робітники, що прийшли з російських промислових регіонів; така ситуація склалася зокрема в донецько-Криворізькому басейні.» Чому склалась така ситуація наприкінці XIX – початку XX ст. Охарактеризуйте основні чинники цього процесу.

11 клас

I рівень

Завдання № 1

1.1.1. Зображена на малюнку статуетка виготовлена племенами

А слов'ян
Б скіфів

В трипільців
Г таврів

1.1.2. Одна із ранніх форм релігійних вірувань, що передбачає поклоніння предметам неживої природи наділених за уявленнями чудодійною силою — це

А антропоморфізм
Б анімізм

В тотемізм
Г фетишизм

1.1.3. Визначте церковні пам'ятки будівництво яких розпочалося у першій половині XI ст.:

1) Спаський собор у Чернігові; 2) Десятинна церква; 3) Михайлівський Золотоверхий собор; 4) Софійський собор у Києві; 5) Михайлівський собор у Києві; 6) Успенський собор у Києві.

А 1, 2
Б 3, 6

В 2, 5
Г 1, 4

1.1.4. Визначте основну роль, що її виконує народне мистецтво

А основна форма дозвілля сучасної пересічної людини
Б комерціалізація сфери культури
В невичерпне джерело творчості професійних митців
Г визначає рівень елітності культури

Завдання № 2

1.2.1. Назвіть гетьмана, який провів такі заходи: 1) з московським царем підписав «Коломацькі статті»; 2) заборонив змушувати селян працювати на свого пана більше, аніж два дні на тиждень; 3) на власний кошт збудував 12 та відреставрував 20 храмів

А Б. Хмельницький

В І. Мазепа

Б І. Виговський

Г Д. Апостол

1.2.2. Назвіть цитований документ: «Якщо судом Божим нинішньому і майбутньому гетьманові смерть трапиться, то щоб проміж Війська Запорозького козацького... справжнього козака гетьманом по стародавніх правах військових обирати на гетьманство по указу великого государя... а обраний гетьман в Москву їздити і великого государя пресвітлі очі бачити повинен буде так як нині гетьман нинішній за своєю обіцянкою учинив...»?

А «Березневі статті» 1654 р.

Б Гадяцький трактат

В Московські статті

Г «Конституція Пилипа Орлика»

1.2.3. Визначте, хто з українських національно-культурних діячів належав до стану духовенства

1) Ю. Федькович; 2) І. Могильницький; 3) М. Шашкевич;

4) В. Лукашевич; 5) М. Максимович

А 1, 2

В 4, 5

Б 2, 3

Г 3, 4

1.2.4. Визначте особливості культур Сходу:

1) поширення ієрогліфічного письма; 2) центральне місце у культурі — людина як центр Всесвіту; 3) релігійні традиції досить сильно впливають на розвиток живопису, архітектури, театру; 4) завдання культури — пошук гармонії людини і природи; 5) музика є окремими, самостійним видом мистецтва; 6) наука спрямована на перетворення природи, підпорядкування її людині

А 1, 2, 3

В 2, 3, 5

Б 1, 3, 4

Г 3, 4, 6

Завдання № 3

1.3.1. Хто є автором написаного у 1900 р. політичного памфлету, у якому пролунало гасло: «Україна для українців»?

- А Михайло Драгоманов
- Б Олександр Барвінський
- В Юліан Бачинський
- Г Микола Міхновський

1.3.2. Визначте форму державного правління, яка мала бути встановлена в Україні згідно політичної програми «Союзу визволення України»:

- А парламентська республіка.
- Б президентська республіка.
- В абсолютна монархія.
- Г конституційна монархія.

1.3.3. Визначте кому із політичних діячів періоду Української революції 1917–1921 рр. належить вислів: «Коли б не мій вчинок, німці звели б на Україні звичайне генерал-губернаторство»

- А П. Скоропадському
- В М. Грушевському
- Б Г. П'ятакову
- Г Л. Троцькому

1.3.4. Який із процитованих уривків документів з'явився після початку першої українсько-радянської війни?

А «На час до вирішення справи про місцеве врядування Установчими Зборами у справах місцевого врядування Україною вищим органом тимчасового уряду є Генеральний Секретаріат, которого призначає Тимчасовий уряд по пропозиціям Центральної Ради».

Б «Через це, оберігаючи все народне хазяйство, машини, ліси, будинки, коней, худобу і інше, дбаючи про порядок на Україні, Універсал не дозволяє ніяких самовільних захоплень земель і всякого добра, порубок лісів тощо, бо такі захоплення і порубки неминуче зруйнують відтепер уже народне багатство та викличуть розрухи і сварки в краю і серед селянства».

В «Українська Центральна рада, яка обрана українським народом через його революційні організації, незабаром

поповниться на справедливих основах представниками інших народів і тоді стане тим єдиним найвищим органом революційної демократії України...».

Г «Приписуємо Правительству Республіки нашої ... від цього дня вести розпочаті вже нею переговори про мир з центральними державами цілком самостійно й довести їх до кінця...».

Завдання № 4

1.4.1. Визначте міжнародну організацію, яка мала сприяти інтеграції економік країн «народної демократії» з СРСР

А ООН
Б РЕВ

В ЮНРРА
Г НАТО

1.4.2. Визначте найбільш вагомий елемент соціальної політики М. Хрущова

А запровадження раднаргоспів
Б грошова реформа
В стимулювання соцзмагань
Г пенсійна реформа

1.4.3. Визначте заходи радянського керівництва періоду «горбачовської перебудови»: 1) проведення грошової реформи; 2) початок антиалкогольної кампанії; 3) підтримка індивідуальної трудової діяльності; 4) прийняття програми вирішення житлової проблеми до 2000 р.; 5) створення «рукотворних морів на Дніпрі»; 6) розгортання боротьби проти «космополітизму»

А 1, 2, 4
Б 2, 3, 5

В 2, 3, 4
Г 3, 5, 6

1.4.4. У чому полягала суть проблеми Чорноморського флоту на початку 1990-х рр. між Україною та Росією

А розподіл Чорноморського флоту
Б прагнення Росії не втрачати стратегічний контроль над акваторією Чорного моря

В випробування росіянами в акваторії Чорного моря зброї масового ураження

Г тиск НАТО на Україну через базування російський військових кораблів у Криму

II рівень

Завдання № 1

2.1.1. Установіть відповідність між періодом історії України та його характерними рисами

1 VIII — перша пол. IX ст.	А політична дезорганізація і князівські міжусобиці
2 X — XI ст.	Б найвищий розвиток і найбільше піднесення Київської Русі
3 XII—XIII ст.	В кристалізація протидержавних утворень у східних слов'ян
4 XIII—XIV ст.	Г розвиток спадкоємниці державності Київської Русі на Південному-Заході
	Д ставлення Давньоруської держави з центром у Києві

2.1.2. Установіть відповідність між повстанням на його особливостями

1 «антигетьманське повстання 1658 р.»	А національно-визвольне повстання 1700–1704 рр. на Правобережній Україні під проводом Білоцерківського полковника
2 «Паліївщина»	Б повстання виникло на Правобережжі як реакція на посилення соціального гніту, його очолив сотник шаргородської надвірної міліції І. Верлан
3 Гайдамацьке повстання 1734 р.»	В центром гуртування повстанців стала місцевість неподалік Мотронинського монастиря, повстанця очолив запорожець Максим Залізняк

4 «Коліїщина»	Г орієнтуючись на Москву, повстанці виступили проти політики гетьмана; воно охопило територію Полтавського полку і Запорозжя
	Д ватажок повстанців В. Дрозденко розбив гетьманські війська; останній зрікся булави і втік до Польщі

2.1.3. Установіть відповідність між історичним регіоном та відповідною українською губернією у складі Російської імперії у XIX ст.

1 Слобожанщина	А Таврійська губернія
2 Правобережжя	Б Полтавська губернія
3 Новоросія	В Харківська губернія
4 Лівобережжя	Г Київська губернія
	Д Вітебська губернія

2.1.4. Установіть відповідність між галуззю культури та її представниками

1 архітектура	А М. Пимоненко, С. Васильківський, М. Самокиш
2 живопис	Б М. Вербицький, М. Лисенко, С. Людкевич
3 театр	В В. Городецький, О. Кобелев, В. Кричевський
4 музика	Г О. Кобилянська, М. Коцюбинський, В. Стефаник
	Д І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Старицький

Завдання № 2

2.2.1. Установіть відповідність між періодом в історії України та характерної рисою соціально-економічного розвитку

1 друга половина XVIII ст.	А зростання кількості «піших» селян та «місячників»
2 перша половина XIX ст.	Б прискорений розвиток залізничного транспорту
3 друга половина XIX ст.	В поява фільварків
4 початок XX ст.	Г панування козацького землеволодіння
	Д створення синдикатів та трестів у промисловості

2.2.2. Установіть відповідність між термінами та пов'язаними з ними подіями в історії України

1 колективізація	А зростання кількості приватних селянських господарств.
2 соцзмагання	Б прискорений розвиток галузей важкої промисловості.
3 продподаток	В посилення оподаткування індивідуальних господарств.
4 індустріалізація	Г поширення руху з дострокового виконання п'ятирічного плану.
	Д широке впровадження досягнень НТР

2.2.3. Установіть відповідність між датою та важливою подією із розвитку УРСР

1 1946 р.	А передача Кримської області до складу УРСР
2 1954 р.	Б аварія на Чорнобильській АЕС
3 1966 р.	В «саморозпуск» УГКЦ
4 1986 р.	Г створення Українського товариства охорони пам'яток історії та культури
	Д поява праці І. Дзюби «Інтернаціоналізм чи русифікація?»

В «галицько-волинський князь відверто ігнорував цей ритуал, аж поки до нього не дійшов ханський наказ «дай Галич»»

Г «нападникам спочатку вдалося увірватись на стіни першого поясу захисного муру, згодом проткнути за нього... останнім прихистком захисників, очолюваних Дмитром, стала Десятинна церква...»

2.3.4. Розташуйте у хронологічній послідовності історичні явища

А хлібозаготівельна криза

В лікнеп

Б «закон про п'ять колосків»

Г «українізація армії»

III рівень

3.1. Охарактеризуйте релігійне життя в Україні протягом другої половини XVI – першої половини XVII ст.

3.2. Чому керівництво СРСР проводило політику українізації в УСРР і відмовилось від неї на початку 1930-х рр.?

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЛІТЕРАТУРИ**

СЕКЦІЯ «ПЕДАГОГІКА»

9 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому допущено орфографічну помилку:
 - а) шасливий, обласний, зап'ястний, гігантський;
 - б) корисливий, баластний, хворостняк, кістлявий;
 - в) шістнадцять, студенський, захисник, доблесний;
 - г) форпостний, якісний, проїзний, хвастливий;
 - г) тижневик, улесливий, туристський, безжалісний.

2. Позначте рядок, у всіх словах якого при словотворенні чи словозміні можливе чергування голосних звуків:
 - а) Київ, рот, сік, шість;
 - б) кіт, сім, хліб, Чернігів;
 - в) поріг, сльоза, ліс, Львів;
 - г) камінь, Обухів, Одеса, віл;
 - г) осінь, село, колір, лід.

3. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з апострофом:
 - а) медв...яний, любов...ю, міжгір...я, з...ясувати;
 - б) об...ективний, торф...яний, дит...ясла, пан...європейський;
 - в) Лук...янівка, пів...юрби, цв...ях, бур..як;
 - г) возз...єднання, духм...яний, пів...яблука, роз...ятрений;
 - г) повір...я, без...язикий, пів...Європи, черв...як.

4. Позначте рядок, у якому всі слова іншомовного походження:
- а) оголошення, життєпис, афіша;
 - б) біографія, дорога, сварка;
 - в) дебати, генеза, колізія;
 - г) нюанс, обрій, зіткнення;
 - г) шосе, походження, горизонт.
5. Позначте рядок, у якому всі слова вжито правильно:
- а) вірно зрозуміти, переводити текст, підвищувати тариф;
 - б) приймати участь, заподіяти шкоду, розповсюдити досвід;
 - в) підвести підсумки, вносити пропозиції, підвищити кількість;
 - г) воєнне звання, погляди співпадають, направити на розгляд;
 - г) виборче право, освічена людина, набувати знання.
6. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі орудного відмінка написано правильно:
- а) бригадиром, вишнею, кручою, ріллею;
 - б) площею, тополею, листоношею, хабарем;
 - в) піснею, суддею, шийою, землею;
 - г) лікаром, кущем, секретарем, читачем;
 - г) площею, школярем, богатирем, комарем.
7. Установіть відповідність між реченнями та їх типом:

1) Безособове речення	а) Відмикаю світанок скрипичним ключем.
2) Неповне двоскладне речення	б) Усе навколо вже прозорішало, окреслювалось, набирало природних рельєфних форм.
3) Ускладнене просте двоскладне речення	в) На лимані не солили риби в бочках.
4) Неозначено-особове речення	г) Від своєї тіні не втечеш.
5) Означено-особове речення	г) Такого видовища ще не було.
	д) Такий похмурий вечір нині.

8. Установіть відповідність між займенниками та їх розрядами:

1) абичий;	а) зворотний;
2) ніщо;	б) вказівний;
3) себе;	в) означальний;
4) кожний;	г) неозначений;
5) той.	г) заперечний;
	д) питальний.

II рівень

1. Відредагуйте речення. Письмово поясніть вживання розділових знаків.

Сидячи у читальному залі, мою увагу привернула майстерно оформлена обкладинка нового журналу. 2. Стоячий на березі хлопець кидав камінці у море. 3. На базі заводу, випускаючого труби різного діаметру для сільського господарства, було створено акціонерне товариство. 4. Читаючи пригодницьку літературу, у мене виникає бажання поспілкуватися з іншими світами. 5. Товариш, написавши мені листа, розповів про цікаву подорож до Канева. 6. Обговорюючи проблеми захисту рослин, була створена екологічна інспекція по охороні навколишнього середовища. 7. Виходячи на перон, захотілося якнайшвидше побачити свого друга, зустрічавшого мене.

2. Визначте, до якої частини мови належить кожне слово в реченні. Письмово доведіть це.

Ой не сійтесь, сніги, ой не сійтесь, рясні, Не губіть ви останньої слави: Гріє здалека землю усмішка весни, Пробиваються проліски, трави (О. Олесь).

3. Схарактеризуйте основні риси літератури українського романтизму. Підкріпіть свою відповідь прикладами.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення.

Я стаю ніби меншим, а навколо більшає, росте і міниться увесь світ: і збагачене білими хмарами небо, і одноногі скрипучі журавлі, що ніколи не не полетять, і полатані веселим зеленим мохом стріхи, і блакитна діброва над селом, і чорнотіла, туманцем підволохачена земля, що пробилася з-під снігу (М. Стельмах).

2. Напишіть невеликий твір-роздум про те, як Ви розумієте висловлювання Г. Сковороди «Копай всередині себе криницю для тієї води, яка зростає і твою оселю, і сусідську».

10 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому допущено орфографічну помилку:

- а) щасливий, обласний, зап'ястний, гігантський;
- б) корисливий, баластний, хворостняк, кістлявий;
- в) шістнадцять, студенський, захисник, доблесний;
- г) форпостний, якісний, проїзний, хвастливий;
- г) тижневик, улесливий, туристський, безжалісний.

2. Позначте рядок, у всіх словах якого при словотворенні чи словозміні можливе чергування голосних звуків:

- а) Київ, рот, сік, шість;
- б) кіт, сім, хліб, Чернігів;
- в) поріг, сльоза, ліс, Львів;
- г) камінь, Обухів, Одеса, віл;
- г) осінь, село, колір, лід.

3. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з апострофом:
- медв...яний, любов...ю, міжгір...я, з...ясувати;
 - об...ективний, торф...яний, дит...ясла, пан...європейський;
 - Лук...янівка, пів...юрби, цв...ях, бур..як;
 - возз...єднання, духм...яний, пів...яблука, роз...ятрений;
 - повір...я, без...язикий, пів...Європи, черв...як.
4. Позначте рядок, у якому всі слова іншомовного походження:
- оголошення, життєпис, афіша;
 - біографія, дорога, сварка;
 - дебати, генеза, колізія;
 - нюанс, обрій, зіткнення;
 - шосе, походження, горизонт.
5. Позначте рядок, у якому всі слова вжито правильно:
- вірно зрозуміти, переводити текст, підвищувати тариф;
 - приймати участь, заподіяти шкоду, розповсюдити досвід;
 - підвести підсумки, вносити пропозиції, підвищити кількість;
 - воєнне звання, погляди співпадають, направити на розгляд;
 - виборче право, освічена людина, набувати знання.
6. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі орудного відмінка написано правильно:
- бригадиром, вишнею, кручою, ріллею;
 - площею, тополею, листоношею, хабарем;
 - піснею, суддею, шийою, землею;
 - лікаром, кущем, секретарем, читачем;
 - площею, школярем, богатирем, комарем.
7. Установіть відповідність між реченнями та їх типом:

1) Безособове речення	а) Відмикаю світанок скрипичним ключем.
2) Неповне двоскладне речення	б) Усе навколо вже прозорішало, окреслювалось, набирало природних рельєфних форм.
3) Ускладнене просте двоскладне речення	в) На лимані не солили риби в бочках.

4) Неозначено-особове речення	г) Від своєї тіні не втечеш.
5) Означено-особове речення	г) Такого видовища ще не було.
	д) Такий похмурий вечір нині.

8. Установіть відповідність між займенниками та їх розрядами:

1) абичий;	а) зворотний;
2) ніщо;	б) вказівний;
3) себе;	в) означальний;
4) кожний;	г) неозначений;
5) той.	г) заперечний;
	д) питальний.

II рівень

1. Відредагуйте речення. Письмово поясніть вживання розділових знаків.

Сидячи у читальному залі, мою увагу привернула майстерно оформлена обкладинка нового журналу. 2. Стоячий на березі хлопець кидав камінці у море. 3. На базі заводу, випускаючого труби різного діаметру для сільського господарства, було створено акціонерне товариство. 4. Читаючи пригодницьку літературу, у мене виникає бажання поспілкуватися з іншими світами. 5. Товариш, написавший мені листа, розповів про цікаву подорож до Канева. 6. Обговорюючи проблеми захисту рослин, була створена екологічна інспекція по охороні навколишнього середовища. 7. Виходячи на перон, захотілося якнайшвидше побачити свого друга, зустрічавшого мене.

2. Визначте, до якої частини мови належить кожне слово в реченні. Письмово доведіть це.

Ой не сійтесь, сніги, ой не сійтесь, рясні, Не губіть ви останньої слави: Гріє здалека землю усмішка весни, Пробиваються проліски, трави (О. Олесь).

3. У чому виявляються риси імпресіоністичної поезики в творчості М. Коцюбинського? Підкріпіть свою відповідь прикладами.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення.

Я стаю ніби меншим, а навколо більшає, росте і міниться увесь світ: і збагачене білими хмарами небо, і одноногі скрипучі журавлі, що ніколи не не полетять, і полатані веселим зеленим мохом стріхи, і блакитна діброва над селом, і чорнотіла, туманцем підволохачена земля, що пробилася з-під снігу (М. Стельмах).

2. Напишіть невеликий твір-роздум про те, як Ви розумієте висловлювання В. Сосюри «Тільки той щасливий, хто любов'ю сяє, В світі ж без любові і життя немає».

11 клас

I рівень

- Позначте рядок, у якому всі слова написано правильно:
 - аспірантський, парижський, цюрихський, гаазький;
 - тюркський, чиказький, калуський, ризький;
 - вінницький, гринвіцький, іртишський, есентуцький;
 - лейпцизький, вінніпезький, карабахський, гайдамацький;
 - ню-йоркський, казахський, меккський, запоріжзький.
- Позначте рядок, у якому в усіх словах при вимові відбувається уподібнення приголосних:
 - боротьба, вогкий, у книжці, сердиться;
 - на річці, вокзал, ліжко, кузня;
 - призьба, рідко, дивуєшся, на дошці;
 - пісня, легко, різні, вузько;
 - казка, просьба, лічба, футбол.

3. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з подвоєними буквами:

- а) печал...ю, радіст...ю, підвікон...ий, подорож...ю;
- б) шедруван...я, піч...ю, блакит...ю, священ...ий,
- в) гіл...ячко, вил...ється, матір...ю, юн...ат;
- г) благословен...ий, священ...ик, нездійснен...ий, розріс...я;
- г) щоден...ий, Іл...я, стат..єю, здійснен...й.

4. Позначте рядок, у якому всі слова є застарілими:

- а) перст, зріти, дзеркало, соха;
- б) варта, свічадо, ланіти, поміщик;
- в) уста, каламар, мушкет, жупан;
- г) дворянин, глаголити, вїйт, щоки;
- г) рать, жорна, військо, отрок.

5. Позначте рядок, у якому всі слова вжито правильно:

- а) взятися за роботу, на протязі дня, слідуєчий випадок;
- б) вирішити питання, збільшити рівень, виявити турботу;
- в) ставлення до людей, докласти зусиль, передплатити газети;
- г) приймати до уваги, замовити обід, рахуватися з думкою;
- г) користуватися успіхом, зустрічаються помилки, набирають чинності.

6. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі родового відмінка написано правильно:

- а) листопада, прогресу, болю, вітра;
- б) університету, Дніпра, товариша, соку;
- в) майдану, Крима, роману, відмінка;
- г) роду, сюжету, правописа, архіву;
- г) піска, геноциду, підручника, альманаху.

7. Установіть відповідність між словами і значенням граматичного роду:

а) теля, селянство, метро, пюре;	1) жіночий рід;
б) радість, комашня, мапа, Кіліманджаро;	2) чоловічий рід;

в) волоцюга, невдаха, Слава, стилияга;	3) середній рід;
г) професор, інженер, суддя, педагог;	4) спільний рід.
г) степ, путь, накип, сип.	

8. Установіть відповідність між словами та способом їх творення:

а) надпис, наказ, виліт, наклад;	1) префіксальний;
б) зібрання, відвертість, димар, рівнина	2) префіксально-суфіксальний;
в) замиський, заземлити, наднирковий, обезсилити;	3) суфіксальний;
г) супутник, ООН, сьогодні, міжрядковий;	4) безсуфіксальний.
г) прийти, перебігти, невірний, правічний.	

II рівень

1. Перепишіть речення, розставивши пропущені розділові знаки. Поясніть їх уживання. Визначте узагальнювальні слова та однорідні члени речення.

1. На місці стіни з каміння виникає міська кімната, міщанська обстановка серветочки аплікації на стіні вироби з черепашок на комоді фотографії родичів (Ю. Яновський). 2. Люди обличчя одержина різноголоса птиця у садках квіти кошики сіно риба овощ дошки вірвовки дьоготь ягоди віники усе движить мішається миготить зникає і знов показується проти очей (Марко Вовчок). 3. Як і кожне східнослов'янське житло, українська хата в минулому мала нерухомі меблі, котрі майстрували одночасно з нею під лави полиці для посуду жердки. Рухомі речі стіл ослони скриня стільці дитяча колиска також були в кожній оселі (З журналу). 4. Ні голубого неба ні димчатих лісів на горизонті ні картинних вітряків на сільському вигоні нічого я не бачив (М. Хвильовий).

2. Випишіть із тексту всі займенники в початковій формі, поділивши їх: 1) на розряди за значенням; 2) на групи за співвіднесенням з іншими частинами мови.

Учитель. Просте, звичайне слово, яке щодня повторюємо і ми, і наші діти. А скільки воно таїть у собі найкращих, незабутніх спогадів! Скільки пов'язано з ним вдячних перемог і звершень у кожної людини! Учитель навчив нас писати й читати перше слово – мати. Потім такі, як земля, сонце, народ, праця. І не тільки навчив писати й читати ці слова, а й допоміг збагнути їх глибинний зміст, прищепив нам відповідальність обов'язку, допоміг поступово знаходити своє місце в житті.

Ми тоді ще були дітьми і, може, не одразу зрозуміли всю велич першої науки першого свого вчителя. Але минали роки, і кожен з нас усе більше й глибше усвідомлював велику ціну й коштовний скарб, що його нам дарував учитель у першій початковій школі. Учитель привчив нас, малих, не тільки до науки, а й до праці, вів до ясного світла, яке потім осявало нам усі шляхи й дороги в складному, багатогранному житті... (В. Кучер).

3. У чому полягає історіософічність лірики Є. Маланюка. Підкріпіть свою відповідь прикладами.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте схему).

Захоплений своєю змаганиною з конем, Сивоок не зауважував безлічі подій і речей, які його оточували, і, може, тільки згодом згадуватиме він час від часу то перший солодкий захват від широкого світу, який відкрився йому ще тоді, як він уперше піднявся над землею, залізши на дерево, щоб врятуватися від міцних зубів Зюзя, або ж вималюються йому в сірій нудьзі щоденності барвисті плями, закружляють у нескінченному танку, ваблячи погляд, вбираючи очі (дід Родим роз-

тирає в круглих дерев'яних ложках з відламаними черенками свої краски), а то зненацька посеред найбільшого велелюддя обступлять його непробивні лісові гущавини, землі без доріг, попечатані слідами диких мешканців, – нахабно впевненими, несміливими, полохливими, і рибина, яку сам уперше витрусив з верші, і гніздо з жовторотими пташенятами, що його знайшов у куцах, і черепаха, яка загубила яйце на теплому піщаному пагорбі над далекими прогоями, і шум вітру, і погук похмурого нічного птаха-вістуна, і тріск скресаючої криги на річці, – все те навідуватиметься в його життя то більше, то менше, то бовванітиме ледь-ледь на обр'ях снів, то гримітиме всевладне до болю в ушах, до сліз в очах, до щему в грудях (П. Загребельний).

2. Як Ви розумієте слова Д. Білоуса «Як прислів'я чудове, Йде від роду до роду, Що народ – зодчий мови, Мова – зодчий народу»? Напишіть невеликий твір-роздум.

СЕКЦІЯ «ЖУРНАЛІСТИКА»

9 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому допущено орфографічну помилку:
 - а) *щасливий, обласний, зап'ястний, гігантський;*
 - б) *корисливий, баластний, хворостняк, кістлявий;*
 - в) *шістнадцять, студенський, захисник, доблесний;*
 - г) *форпостний, якісний, проїзний, хвастливий;*
 - г) *тижневик, улесливий, туристський, безжалісний.*

2. Позначте рядок, у всіх словах якого при словотворенні чи словозміні можливе чергування голосних звуків:
 - а) *Київ, рот, сік, шість;*
 - б) *кіт, сім, хліб, Чернігів;*
 - в) *поріг, сльоза, ліс, Львів;*
 - г) *камінь, Обухів, Одеса, віл;*
 - г) *осінь, село, колір, лід.*

3. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з апострофом:
 - а) *медв...яний, любов...ю, міжгір...я, з...ясувати;*
 - б) *об...ективний, торф...яний, дит...ясла, пан...європейський;*
 - в) *Лук...янівка, пів...юрби, цв...ях, бур..як;*
 - г) *возз...єднання, духм...яний, пів...яблука, роз...ятрений;*
 - г) *повір...я, без...язикий, пів...Європи, черв...як.*

4. Позначте рядок, у якому всі слова іншомовного походження:
 - а) *оголошення, життєпис, афіша;*
 - б) *біографія, дорога, сварка;*
 - в) *дебати, генеза, колізія;*
 - г) *нюанс, обрій, зіткнення;*
 - г) *шосе, походження, горизонт.*

5. Позначте рядок, у якому всі слова вжито правильно:

- а) вірно зрозуміти, переводити текст, підвищувати тариф;
- б) приймати участь, заподіяти шкоду, розповсюдити досвід;
- в) підвести підсумки, вносити пропозиції, підвищити кількість;
- г) воєнне звання, погляди співпадають, направити на розгляд;
- г) виборче право, освічена людина, набувати знання.

6. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі орудного відмінка написано правильно:

- а) бригадиром, вишнею, кручою, ріллею;
- б) площею, тополею, листоношею, хабарем;
- в) піснею, суддею, шийною, землею;
- г) лікаром, кущем, секретарем, читачем;
- г) площею, школярем, богатирем, комарем.

7. Установіть відповідність між реченнями та їх типом:

1) Безособове речення	а) Відмикаю світанок скрипичним ключем.
2) Неповне двоскладне речення	б) Усе навколо вже прозорішало, окреслювалось, набирало природних рельєфних форм.
3) Ускладнене просте двоскладне речення	в) На лимані не солили риби в бочках.
4) Неозначено-особове речення	г) Від своєї тіні не втечеш.
5) Означено-особове речення	г) Такого видовища ще не було.
	д) Такий похмурий вечір нині.

8. Установіть відповідність між займенниками та їх розрядами:

1) абичий;	а) зворотний;
2) ніщо;	б) вказівний;
3) себе;	в) означальний;
4) кожний;	г) неозначений;
5) той.	г) заперечний;
	д) питальний.

II рівень

1. Відредагуйте речення. Письмово поясніть вживання розділових знаків.

Сидячи у читальному залі, мою увагу привернула майстерно оформлена обкладинка нового журналу. 2. Стоячий на березі хлопець кидав камінці у море. 3. На базі заводу, випускаючого труби різного діаметру для сільського господарства, було створено акціонерне товариство. 4. Читаючи пригодницьку літературу, у мене виникає бажання поспілкуватися з іншими світами. 5. Товариш, написавши мені листа, розповів про цікаву подорож до Канева. 6. Обговорюючи проблеми захисту рослин, була створена екологічна інспекція по охороні навколишнього середовища. 7. Виходячи на перон, захотілося якнайшвидше побачити свого друга, зустрічавшого мене.

2. Визначте, до якої частини мови належить кожне слово в реченні. Письмово доведіть це.

Ой не сійтесь, сніги, ой не сійтесь, рясні, Не губіть ви останньої слави: Гріє здалека землю усмішка весни, Пробиваються проліски, трави (О. Олесь).

3. Схарактеризуйте основні риси літератури українського романтизму. Підкріпіть свою відповідь прикладами.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення.

Я стаю ніби меншим, а навколо більшає, росте і міниться увесь світ: і збагачене білими хмарами небо, і одноногі скрипучі журавлі, що ніколи не полетять, і полатані веселим зеленим мохом стріхи, і блакитна діброва над селом, і чорнотіла, туманцем підволохачена земля, що пробилася з-під снігу (М. Стельмах).

2. Напишіть невеликий твір-роздум про те, як Ви розумієте висловлювання Г. Сковороди «Копай всередині себе криницю для тієї води, яка зростить і твою оселю, і сусідську».

10 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому допущено орфографічну помилку:
 - а) *щасливий, обласний, зап'ястний, гігантський;*
 - б) *корисливий, баластний, хворостняк, кістлявий;*
 - в) *шістнадцять, студенський, захисник, доблесний;*
 - г) *форпостний, якісний, проїзний, хвастливий;*
 - г) *тижневик, улесливий, туристський, безжалісний.*

2. Позначте рядок, у всіх словах якого при словотворенні чи словозміні можливе чергування голосних звуків:
 - а) *Київ, рот, сік, шість;*
 - б) *кіт, сім, хліб, Чернігів;*
 - в) *поріг, сльоза, ліс, Львів;*
 - г) *камінь, Обухів, Одеса, віл;*
 - г) *осінь, село, колір, лід.*

3. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з апострофом:
 - а) *медв...яний, любов...ю, міжгір...я, з...ясувати;*
 - б) *об...ективний, торф...яний, дит...ясла, пан...європейський;*
 - в) *Лук...янівка, пів...юрби, цв...ях, бур...як;*
 - г) *возз...єднання, духм...яний, пів...яблука, роз...ятренний;*
 - г) *повір...я, без...язикий, пів...Європи, черв...як.*

4. Позначте рядок, у якому всі слова іншомовного походження:
 - а) *оголошення, життєпис, афіша;*
 - б) *біографія, дорога, сварка;*
 - в) *дебати, генеза, колізія;*
 - г) *нюанс, обрій, зіткнення;*
 - г) *шосе, походження, горизонт.*

5. Позначте рядок, у якому всі слова вжито правильно:

- а) *вірно зрозуміти, переводити текст, підвищувати тариф;*
- б) *приймати участь, заподіяти шкоду, розповсюдити досвід;*
- в) *підвести підсумки, вносити пропозиції, підвищити кількість;*
- г) *воєнне звання, погляди співпадають, направити на розгляд;*
- г) *виборче право, освічена людина, набувати знання.*

6. Позначте рядок, у якому всі іменники у формі орудного відмінка написано правильно:

- а) *бригадиром, вишнею, кручою, ріллею;*
- б) *площею, тополею, листоношею, хабарем;*
- в) *піснею, суддею, шийою, землею;*
- г) *лікаром, кущем, секретарем, читачем;*
- г) *площею, школярем, богатирем, комарем.*

7. Установіть відповідність між реченнями та їх типом:

1) Безособове речення	а) Відмикаю світанок скрипичним ключем.
2) Неповне двоскладне речення	б) Усе навколо вже прозорішало, окреслювалось, набирало природних рельєфних форм.
3) Ускладнене просте двоскладне речення	в) На лимані не солили риби в бочках.
4) Неозначено-особове речення	г) Від своєї тіні не втечеш.
5) Означено-особове речення	г) Такого видовища ще не було.
	д) Такий похмурий вечір нині.

8. Установіть відповідність між займенниками та їх розрядами:

1) абичий;	а) зворотний;
2) ніщо;	б) вказівний;
3) себе;	в) означальний;
4) кожний;	г) неозначений;
5) той.	г) заперечний;
	д) питальний.

II рівень

1. Відредагуйте речення. Письмово поясніть вживання розділових знаків.

Сидячи у читальному залі, мою увагу привернула майстерно оформлена обкладинка нового журналу. 2. Стоячий на березі хлопець кидав камінці у море. 3. На базі заводу, випускаючого труби різного діаметру для сільського господарства, було створено акціонерне товариство. 4. Читаючи пригодницьку літературу, у мене виникає бажання поспілкуватися з іншими світами. 5. Товариш, написавший мені листа, розповів про цікаву подорож до Канева. 6. Обговорюючи проблеми захисту рослин, була створена екологічна інспекція по охороні навколишнього середовища. 7. Виходячи на перон, захотілося якнайшвидше побачити свого друга, зустрівачишого мене.

2. Визначте, до якої частини мови належить кожне слово в реченні. Письмово доведіть це.

Ой не сійтесь, сніги, ой не сійтесь, рясні, Не губіть ви останньої слави: Гріє здалека землю усмішка весни, Пробиваються проліски, трави (О. Олесь).

3. У чому виявляються риси імпресіоністичної поетики в творчості М. Коцюбинського? Підкріпіть свою відповідь прикладами.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення.

Я стаю ніби меншим, а навколо більшає, росте і міниться увесь світ: і збагачене білими хмарами небо, і одноногі скрипучі журавлі, що ніколи не не полетять, і полатані веселим зеленим мохом стріхи, і блакитна діброва над селом, і чорнотіла, туманцем підволохачена земля, що пробилася з-під снігу (М. Стельмах).

2. Напишіть невеликий твір-роздум про те, як Ви розумієте висловлювання В. Сосюри «Тільки той щасливий, хто любов'ю сяє, В світі ж без любові і життя немає».

11 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у всіх словах якого на письмі відбувається спрощення в групах приголосних:

- а) улес...ливий, заздріс...ний, балас...ний, совіс...ний, хвас...нути;
- б) чес...ний, піз...ній, щас...ливий, очис...ний, пес...ливий;
- в) учас...ник, кіс...лявий, захис...ник, контраст...ний, швидкіс...ний;
- г) пристрас...ний, тиж...невий, радіс...ний, проіз...ний, безжаліс...ний;
- г) облас...ний, форпос...ний, віс...ник, шіс...надцять, зап'яс...ний.

2. Позначте рядок, у якому допущено помилку в написанні слів:

- а) роз'юшений, різдвяний, черв'як, бюро;
- б) бюджет, м'якушка, п'єдестал, надвечір'я;
- в) м'юзикл, екстер'єр, миш'як, освячений;
- г) пюре, мюнхенський, Лур'є, комп'ютер;
- г) буря, кар'єра, ад'юнктура, прем'єр.

3. Позначте рядок, у якому всі слова багатозначні:

- а) освіта, відеокамера, рука;
- б) серце, журналістика, степ;
- в) двір, філософ, вікторина;
- г) зміст, стейк, марево;
- г) маргінал, вірус, філігрань.

4. Позначте рядок, у якому всі слова вжито правильно:
- застосовувати санкції, надавати послуги, розробляти методику;*
 - являється доказом, ігнорувати правилами, порядок денний;*
 - відігравати значення, дійсність документа, приділити увагу;*
 - здійснити злочин, дякувати вам, переводити гроші;*
 - становити небезпеку, більша половина, прийнятися за роботу.*

5. Позначте рядок, у якому всі слова мають таку будову: префікс, корінь, суфікс, закінчення:

- міжміський, написати, прегарний, безвольний;*
- заозерний, відредагований, завчасно, пришкільний;*
- приїхати, пересуд, закордонний, відлюдний;*
- розквітлий, приморський, передвісник, узагальнення;*
- накреслений, по-українськи, приспів, підшлунковий.*

6. Позначте рядок, у якому допущено помилки у відмінкових формах числівників:

- шістдесятьома, семистам, на сімох, трьохсот;*
- чотирма, сьомастами, вісьмох, двохсот;*
- вісьмом, на п'ятистах, сімдесяти, п'ятьма;*
- сьома, одинадцятьом, дев'ятьмастами, п'ятидесяти;*
- на одинадцяти, чотирмастами, сімома, дев'ятисот.*

7. Установіть відповідність між дієслівними формами та їх характеристиками:

а) проходячи;	1) неозначена форма, доконаний вид, перехідне;
б) летять;	2) особова форма, недоконаний вид, перехідне;
в) зробити;	3) дієрислівник, недоконаний вид;
г) майструю;	4) дієприкметник, доконаний вид;
г) прочитаний.	5) особова форма, недоконаний вид, неперехідне;
	6) безособове дієслово.

8. Установіть відповідність:

а) Університет сьогодні святкує своє 175-річчя;	1) пряме значення слова;
б) Високо літають яструбці й шуліки;	2) метафора;
в) Навшпиньки підійшов вечір;	3) синекдоха;
г) Без надії сподіваюсь;	4) метонімія.
г) Наш люд має в собі багато сили, щоб родити Шевченків, Федьковичів і Франків.	

II рівень

1. Спишіть речення. Підкресліть відокремлені члени речення, поясніть умови їх відокремлення.

1. Безлюдне подвір'я, просторе, піскувате й гаряче, нагадувало собою шматок південної пустелі, кимось ненароком закинутий сюди (О. Гончар). 2. В селі гуртками розходились по домівках люди, заплакані, зворушені, і голосно розмовляли (С. Васильченко). 3. Змордований вічною блуканиною, знуджений полохливістю всього живучого та невдячною ролею страху, шкандибає по курній дорозі Хо, підпираючись довгим костуром (М. Коцюбинський). 4. В Даньковім житті, замість регентового камертона, знову на передній план виступила чабанська гирлига (О. Гончар). 5. На порозі сидів старий, тримаючи рибальську сітку, усіяну тугими поплавками з кори (В. Малик). 6. Місяць, впливши в зеніт, зупинився, замислений (М. Сиротюк). 7. У хліві, крім ластів'ячого гнізда під кроковою, нічого не було (Гр. Тютюнник). 8. Суворий Дант, вигнанець флорентійський, встає із темряви часів середньовічних (Леся Українка).

2. Запишіть спільнокореневі слова, розташувавши їх послідовно у парах за принципом словотвірної похідності. Виділіть твірну основу й словотворчий засіб.

Чобіток, чобіт, чоботар, чоботарський, чоботисько, чоботарювати; шахтарка, шахтар, шахтний, шахта, шахтарський; кість, кістковий, кістка, кістяк.

3. Розкрийте проблему внутрішнього роздвоєння людини між гуманізмом і обов'язком у творах М. Хвильового.

III рівень

1. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте схему).

Далі було те, що старий звично поставив ногу в стремено, обіперся всім своїм важким тілом так, що коня потягнуло в той бік і він мав напружити всі свої сили, щоб твердо встояти на місці, потім була хвиля, коли важуче тіло Родимове летіло над конячою спиною і для Зюзя настало полеження, потім Родим міцно всівся в сідлі, аж прогнувся хребет у Зюзя, і аж тепер кінь від здивування перейшов до обурення таким нечуваним нахабством, такою зрадою з боку свого єдиного на світі і, здавалося б, вірного товариша, і в конячій душі вмить визріла помста проти того, хто зважився встряти між них двох — між коня й людину; Зюзь зміїно вигнув шию, скосив сизе вологе око правобіч, щоб не промахнутися, зневажливо зібгав свої завжди ласкаво-м'які, а тепер затверділі в ненависті губи, оголивши великі жовтуваті нещадимі зуби і — ось! (П. Загребельний).

2. Як Ви розумієте слова Л. Костенко «Життя – це і усмішка, і сльози ці солоні. І кров, і барикади, і музика Бізе!»? Запишіть свої міркування у невеликому творі-роздумі.

**ВІДДІЛЕННЯ
МОВОЗНАВСТВА**

**СЕКЦІЯ
«УКРАЇНСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЛІТЕРАТУРИ**

10 клас

I рівень

1. Неправильне наголошування деяких слів подано в рядку:

А одина́дцять, верба́, віпадо́к, мілкі́й;

Б їдкі́й, сирова́тка, низькі́й, кропи́ва;

В нудні́й, до́чка, одина́дцять, но́вий;

Г о́лень, спі́на, сумні́й, до́нька;

Ґ легкі́й, чоти́рна́дцять, до́шка, об'є́м.

2. Позначте рядок, у якому всі складні слова потрібно писати разом:

А міні/версія, логіко/лінгвістичний, макро/структура;

Б мова/джерело, стилістично/нейтральний, напів/пом'якшений;

В взаємо/перетворення, багато/клітинний, суто/формальний;

Г супер/легкий, часто/вживаний, двадцяти/шести/річний;

Ґ мало/поширений, об'єктивно/зумовлений, послідовно/розташовані.

3. Позначте рядок, у якому є неправильне слововживання:

А збіг обставин, діяти на підставі інструкції;

Б з'ясувати питання, міститься всередині;

В висновок експертизи, виключення з правила;

Г скасувати закон, наступне запитання;

Ґ зіставити явища, узагальнювальне речення.

4. Позначте рядок, у якому всі слова у родовому відмінку однини мають закінчення **-а (-я)**:

А синонім, фразеологізм, антонім, відгук;

Б екзамен, абзац, роман, присудок;

В висновок, омонім, реферат, іменник;

Г закон, гідронім, сингармонізм, лід;

Ґ апостроф, прикметник, відмінок, відсоток.

5. Установіть відповідність :

1	(К,к)онгрес (У,у)країнської (І,і)нтелігенції	А	Усі слова пишуться з малої літери.
2	(Г,г)олова (В,в)ерховної (Р,р)ади (У,у)країни	Б	З великої літери пишеться перше слово.
3	(Д,д)ійсний член (А,а)кадемії (Н,н)аук	В	З великої літери пишеться друге слово.
4	(С,с)екретар (Р,р)ади (Н,н)аціональної (Б,б)езпеки	Г	Усі слова пишуться з великої літери
		Ґ	З великої літери пишеться друге і третє слово

6. Установіть відповідність:

А	оббити, наддністрянський	1	подовження приголосних між голосними
Б	невблаганний, здоровенний	2	збіг приголосних на межі кореня і суфікса
В	роздоріжжя, галуззя	3	збіг приголосних на межі префікса і кореня
Г	клітинний, стінний	4	подвоєння літер у наголошених суфіксах
Ґ	двохсоттисячний, напіввідкритий		

7. Установіть відповідність між займенниками та їх розрядами:

А	<i>абичий;</i>	1	вказівний;
Б	<i>аніякий;</i>	2	означальний;
В	<i>себе;</i>	3	неозначений;
Г	<i>весь;</i>	4	заперечний.
Г	<i>той.</i>		

8. Установіть відповідність між реченнями та їх типом:

А	<i>Немовби весною пахне, гіркуватим її духом.</i>	1	Ускладнене просте двоскладне речення.
Б	<i>Шукайте і знайдете.</i>	2	Безособове речення.
В	<i>Душно й солодко пахне в садку тернів цвіт.</i>	3	Неозначено-особове речення.
Г	<i>Нас учили бути добрими, мудрими, щирими.</i>	4	Неповне двоскладне речення.
Г	<i>Скоро осінь.</i>		

II рівень

1. Визначте, до якої частини мови належить кожне слово в реченні. Доведіть це.

*Нехай не знає втоми та рука,
Що добре зерно в добру землю сіє...*

М. Рильський

2. Запишіть умови відокремлення означень та наведіть приклади.

3. Визначте риси неоромантизму у творчості О. Кобилянської та Лесі Українки.

III рівень

1. Подані нижче дієслова зі значенням руху розподіліть між такими значенневими групами і запишіть: 1) рух до пункту призначення; 2) рух з відправного пункту; 3) рух до пункту призначення і назад; 4) рух всередину об'єкта; 5) рух із об'єкта назовні; 6) рух повз об'єкт;

7) рух через об'єкт; 8) рух у вертикальному напрямку вниз або вгору; 9) рух навколо об'єкта, по колу; 10) обертальний рух; 11) початкова або кінцева фази руху.

Вертітися, відбігти, відійти, відплисти, відсунути, відчалити, вибігти, визирнути, виїхати, вийти, вилізти, вирушити, вискочити, висунути, в'їхати, влетіти, дійти, дістатися, добігти, доїхати, забігти, зайти, збігати, зійти, з'їздити, злетіти, злітати, знятися, зупинитися, кружляти, крутитися, оббігти, обертатися, обійти, об'їхати, перебігти, перепливати, переповзти, переступити, перетнути, підбігти, підійти, під'їхати, підлетіти, піднятися, підстрибнути, приземлитися, приїхати, прийти, причалити, проїхати, пройти, пропливати, рушити, спускатися, сходити, сходити, увійти, утекти.

2. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте схему). Визначте тип і спосіб вираження головних членів речення.

Ці фантастичні квіти, ця соборна тиша й ці духмяні димки в соборній тиші зими – химерні витвори морозу, можновладця з крижаною душею, якій не чужа естетика прекрасного; нічого не вдієш, що витвори його холодні й минуці, така вже доля судилась, але не відмовиши морозу ні в самотності вигадки, ні в епічній величі мистецьких шедеврів, ні в тому, що його ніде не зраджує смак (За Є. Гуцалом).

11 клас

I рівень

1. Позначте рядок, у якому всі слова пишуться з подвоєнням букв:

А паралел...ю, буквен...ий, попідтин...ю, подорож...ю;

Б затиш...я, Ген...адій, вил...ються, священ...ий;

В над...ніпряньський, сіл...ю, негадан...о, юн...ий;

Г благословен...ий, священ...ик, ніч...ю, розріс...я;

Г щоден...ий, Іл...я, стат...ею, неждан...о.

2. Позначте рядок, у якому допущено орфографічну помилку:
А проїзний, бароко, двадцятип'ятиметровий, журі;
Б морквяний, менше, інтермецо, Гринвіч;
В нетто, пів'яблука, піанісімо, в'язати;
Г темнозabarвлений, гіперсема, балхаський, гаазький;
Ґ медвяний, дивіденд, супер'ядро, кав'ярня.
3. Позначте рядок, у якому в усіх словах пропущено звук [з']:
А дру...і, у Ри...і, д...юркотіти, запорі...кий, ро...ірвати;
Б ни...кий, на дорі...ці, ...іниця, пари...кий, рі...бяр;
В безглу...дя, д...вякнути, ку...ня, бли...чий, галу...я;
Г ...біг, ...іскочити, ...бір, ...тягти, ...ліпити;
Ґ д...об, рі...ка, сли...кий, криворі...кий, ...ірка.
4. Позначте рядок, у якому всі іменники в родовому відмінку однини мають закінчення **-у (-ю)**:
А Крим, Сибір, Крит, Копенгаген;
Б Амстердам, Донецьк, Нью-Йорк, Лондон;
В Ізраїль, Таїланд, Кіпр, Ватикан;
Г Китай, Єгипет, Каїр, Алжир;
Ґ Париж, Мадрид, Вільнюс, Львів.
5. Установіть відповідність між словами та способом їх творення:

А	<i>підписати, промова, відбір, зйомка</i>	1	суфіксальний
Б	<i>по-моєму, підземний, безформний, надбрівний</i>	2	префіксальний
В	<i>розчин, зелень, перепис, висип</i>	3	суфіксально-префіксальний
Г	<i>боротьба, розробка, сонячно, записник</i>	4	безсуфіксальний.
Ґ	<i>неволя, суперстійкий, перейти, прийти.</i>		

6. Установіть відповідність:

А	<i>Усе село йде на Великдень до церкви.</i>	1	Пряме значення слова.
Б	<i>Письменницьке слово пробуджує увагу читача.</i>	2	Метафора.
В	<i>Гора вкрита килимами ярини.</i>	3	Метонімія.
Г	<i>Птахи летять над морем.</i>	4	Синекдоха.
Ґ	<i>Голосіння тиші.</i>		

7. Установіть відповідність між реченнями та їх типами:

А	Неозначено-особове речення.	1	<i>Краса в лісі влітку.</i>
Б	Двоскладне неповне речення.	2	<i>Сонце сідає за повиті млою пагорби, за далекі димарі.</i>
В	Просте ускладнене речення.	3	<i>Нам показали хату лісника.</i>
Г	Називне речення.	4	<i>Колоски прибило до землі зливами.</i>
Ґ	Безособове речення.		

8. Установіть відповідність між словами і значенням граматичного роду:

А	<i>нікчема, нероба, базіка, Саша</i>	1	чоловічий рід
Б	<i>путь, продаж, насип, Сибір</i>	2	жіночий рід
В	<i>директор, професор, викладач, собака</i>	3	середній рід
Г	<i>маля, кашне, бюро, студентство</i>	4	спільний рід
Ґ	<i>Міссісіпі, молодь, дітлашня, зала</i>		

II рівень

1. Визначте, до якої частини мови належить кожне слово в реченні. Письмово доведіть це.

*Я стільки горя бачив на війні,
Але душа на попіл не згоріла...*

Григорій Тютюнник

2. Дайте визначення словосполучення. З поданого речення випишіть усі словосполучення. Схарактеризуйте кожне з них за будовою, за морфологічним вираженням головного компонента, за характером граматичного зв'язку.

Максим помахом шапки вітає птахів, що з року в рік зимують у цьому закутку, і з розгону стрибає в човен; посковзнувшись, вискакує на лід і ледве не влітає в воду... (М. Стельмах).

3. Доведіть, що твір Г. Квітки-Основ'яненка «Маруся» — це сентиментально-реалістична повість.

III рівень

1. Поясніть, які дієслова мають особові форми. Скільки особових форм може мати дієслово? Наведіть приклад. Поясніть, що таке безособові дієслова і наведіть приклади. Із поданих речень випишіть дієслова, розподіливши їх на групи: 1) дієслова, які мають усі особові форми; 2) дієслова, які вживаються не в усіх особових формах; 3) безособові дієслова; 4) дієслова, які вживаються і в особовому, і в безособову значенні.

1. Причудлось наче цокання копит... (Д. Павличко). 2. В садах пилюкою сивіло (І. Драч). 3. Я знаю, Вам прагнеться простору, кортить європейської слави (І. Драч). 4. Швидше б уже на тепло повертало (В. Дрозд). 5. Надворі почало розгодинюватися. В хаті повиднішало так, що на стелі стало чітко видно сині плями (Г. Тютюнник). 6. Над річкою вечоріє, прохолоднішає на ніч (Г. Тютюнник). 7. Мабуть, розірвало котел (М. Трублаїні). 8. Хотілося жартувати і говорити афоризмами (О. Черногуз). 9. Та Лукії сьогодні чогось не співається, їй просто хочеться отак сидіти поряд з капітаном, слухати його тиху мову, відчувати тонкий запах парфумів... (О. Гончар). 10. В Улянки чомусь перехопило дух і пересохло в роті (О. Донченко). 11. Немовби весною пахне, гіркуватим її духом... (Є. Гуцало).

2. Зробіть повний синтаксичний розбір речення (визначте тип, підкресліть члени речення, подайте лінійну схему). Випишіть відокремлені члени речення, поясніть умови їх відокремлення.

Щезло все, умерло навіки, вбите кам'яною силою до небесних водяних гір, лиш якесь ніби жалібне квиління, перемагаючи рев, свист і громи стихій, тонкою ниткою несподівано провисло над нещасними душами, може, й народжуване лиш тими душами, квиління, почуте спершу самою тільки п'ятнадцятилітньою Настасею, тоді її згорьованими товаришками, тоді галерниками і навіть самим Сінам-агою, бо ж усі, зрештою, були людьми, хоч і не однаково вартісними й милосердними, і вже коли мали загинути всі, коли кадриги не могли порятувати ні залізнорукі веслярі, ні молитви, ні сльози бранок, ні сам аллах, злинуло звідкись оте тонке квиління, народившись у душі Настасиній, стало чутине всім людям і стихіям, підхопило кадригу, повело за собою, повело й провело крізь стихію, крізь смерть і нищення, і вивело туди, де ще світило сонце, зависаючи на вечірнім пружі, де було життя... (За П. Загребельним).

**СЕКЦІЯ
«РОСІЙСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З РОСІЙСЬКОЇ МОВИ**

9 класс

I уровень

1. Какие из представленных сочетаний слов являются фразеологическими оборотами?

Стоять на собственных ногах, без задних ног, согнуть ногу, выставить ногу, убрать ногу, жить на широкую ногу, надеть на две ноги, быть на короткой ноге, поставить на ноги, повредить ногу, подставить ногу, наступить на левую ногу.

2. Расставьте ударение в словах.

Сливовый, усугубить, балюстрада, обжитое, эксперт, перчить, новорожденный, жалюзи, туфля, вечеря, знамение, озвучение, задолго, еретик, анатом, донельзя.

3. Выберите правильный вариант и обозначьте в каждом слове окончание.

1) Инженеры – инженера; 2) доктора – доктора; 3) шоферы – шофера; 4) учителя – учителя; 5) мужья – мужи; 6) килограмм помидор – килограмм помидоров 7) рота солдат – рота солдатов; 8) купить яблок – купить яблоков; 9) пара носок – пара носков; 10) тонна апельсин – тонна апельсинов.

4. Отметьте верные определения.

Конфуз – неловкость.

Постамент – подставка.

Концепция – система взглядов.

Пролог – вступительная часть.

Риторика – учение о ритме.

Ликовать – торжествовать.

Корифей – победитель.

Инцидент – жалоба.

II уровень

1. В названии какой из пьес А.Островского имеется нарушение грамматических норм современного русского языка? Аргументируйте ответ.

«Без вины виноватые», 2) «Грех да беда на кого не живет», 3) «За чем пойдешь, то и найдешь», 4) «Не было ни гроша, да вдруг алтын», 5) «Не так живи, как хочется», 6) «На всякого мудреца довольно простоты».

2. Выпишите словосочетания, в которых представлен иной способ связи, чем в остальных. Ответ обоснуйте.

Кожаный портфель, мой портфель, его портфель, открытый портфель, Ванин портфель, моя книга, увлекательная книга, их книга, потрепанная книга, мамина книга, большое окно, вымытое окно, Валино окно, ее окно.

3. Определите, к какой части речи относятся выделенные словоформы и какую синтаксическую функцию они выполняют.

1) На дворе зима. Утро тихо и морозно.

2) И чем ярче становились воспоминания, тем громче и тоскливее скулила Каиштанка.

3) Мы выбрали место поровнее.

4) О, память сердца! Ты сильнее рассудка памяти печальной.

5) Казалось, стучат двое: один – погромче, другой – потише.

6) Отец показывает фокус. Движение его рук медленно, оно завораживает нас.

III уровень

1. Вставьте, где необходимо, мягкий знак.

Уж(..) замуж(..) невтерпеж(..)

Здравствуй, дорогая Ксюшка! Как поживаешь(..)? Почему не отвечаешь(..) на письма? Уж не собралась ли ты замуж(..)?

Наша глуш(..) все никак не изменится. Лес дремуч(..), мороз трескуч(..), одуван(..)чик пахуч(..), а молодеж(..) в тоске. Не с кем познакомит(..)ся. Вокруг сплош(..) мелоч(..): бан(..)щик, камен(..)щик да помощ(..)ник свар(..)щика. Да и те смотрят на Маш(..) да на Наташ(..). Кругом лиш(..) фальш(..). Хочет(..)ся, чтобы муж(..) был настоящий богач(..). В наших же краях никто приличный не появляется(..)ся. Ведь не бросиш(..)ся же на первого встреч(..)ного. Боиш(..)ся обжеч(..)ся. Вот и сидиш(..) дома, смотриш(..) в окно и кроме туч(..) ничего не видиш(..) и ни с кем не общаешь(..)ся. С каждым днем шансов все мен(..)ше. Поглядиш(..)ся в зеркало, увидиш(..) прыщ(..) и испугаешь(..)ся. Скоро личную жизнь и вовсе не устроиш(..). Как говорится, где тон(..)ше, там и рвет(..)ся.

Мне удалось(..) познакомит(..)ся с художником. Я проходила мимо монастырских пастбищ(..) (ты знаешь(..), это возле стрельбищ(..)), а он рисовал сентябр(..)ский пейзаж(..): несколько заречных дач(..) среди сосен и березовых роц(..), а на горизонте силуэты крыш(..) соседских деревень.

У него свой коттедж(..), гараж(..) и сад. На коттедже пять башен(..), и каждый кирпич(..) имеет свой цвет. В доме роскош(..): восем(..) спален(..) и несколько кухон(..). В саду полно яблон(..), вишен(..) и груш(..).

Он угощал меня компотом из груш(..) с маленькими вишен(..)ками.

Вот и все. Пока. Целую. Анжела.

2. Запишите словами и просклоняйте числительное 5 264 941.

10 класс

I уровень

1. Какие фразеологизмы и поговорки используют по-русски в ситуациях, когда англичане говорят:

- 1) *просто, как пирог;*
- 2) *хранить в вате;*
- 3) *холодный, как огурец;*
- 4) *назвать лопату лопатой;*
- 5) *когда свиньи полетят;*
- 6) *стирай свое грязное белье дома.*

2. Выпишите слова и словоформы, в которых ударение нужно ставить на последний слог.

Факсимиле, жалюзи, сабо, звонят, включают, включено, колледж, перчить, априори, торты, кровоточить,

3. Укажите номера неполных предложений.

Расступись, о старец-море. 2. Вот парадный подъезд. 3. Без любви, без счастья по миру скитаюсь, разойдусь с бедою, с горем повстречаюсь 4. Мое бессмертие в тебе! 5. Мне за твои зеленые глаза не расплатиться золотом бессонниц. 6. За мной!

4. Определите род существительных.

Недра, соня, заправила, будни, ампула, пальтишко, озимь, невежа, постель, вензель, нечисть, мозоль, бутыль, утварь, белила, вуаль, тюль, шампунь, домишко, ваниль.

II уровень

1. Замените заимствованные слова исконно русскими синонимами.

Демонстрация, голкипер, габариты, гуманность, вердикт, бизнес, момент, монумент, паркинг, персональный, сервис, толерантность, эмбрион.

2. Определите вид придаточных предложений. Какой частью речи является слово что в каждом из предложений?

Татьяна Васильевна написала, что придет в двадцатых числах июня. 2. Предметы на письменном столе были расставлены так, что самые необходимые были под рукой. 3. Она не сводит глаз с дороги, что идет через рошу. 4. Нескошенные луга так душисты, что с непривычки туманится голова.

3. Выделите числительные в предложениях.

1. На первое подали гороховый суп, на второе – киевские котлеты с овощным гарниром, на третье – малину со взбитыми сливками. 2. Кроме счета десятками, в быту был широко распространен счет пятаками. 3. Вавилонская нумерация просуществовала полторы тысячи лет. 4. И вместе трое все в него впряглись. 5. Вчерашний день, часу в шестом, зашел я на Сенную... 6. Так мы живем в палатке на лесных озерах по несколько дней. 7. Итак, в одном департаменте служил один чиновник. 8. В другой раз будь умнее. 9. Во-первых, потому, что много И долго, долго вас любил, Потом страданьем и тревогой За дни блаженства заплатил.

III уровень

1. Спишите, вставляя, где нужно, пропущенные буквы, расставляя знаки препинания, раскрывая скобки.

Утрен..яя за..ря (мало)помалу разгорается. Скоро луч.. солнца к..снётся (по)осеннему оголё..ых верхушек деревьев и позолотит блестящее зеркало озера. А (не)подалёку распол..гаются озеро поменьше пр..чудливой формы и цвета вода в нём не голубая не зелёная не тёмная а буроватая. Говорят что этот сп..ц..фический оттенок об..ясняется особе..остями состава мес..ной почвы, слой которой устилает озёрное дно. Оба эти озера об..ед..нены под названием Боровых озёр как в (не)запамятные времена окрестили их ст..рожилы здешних мест. А к (юго)востоку от Боровых озёр прост..раются гиган..ские болота. Это тоже бывшие озёра зар..ставшие в течени.. десятилетий.

В этот ранний час чудесной золотой осени мы движемся к озеру с неприятным названием Поганому озеру. Поднялись мы давно ещё до рассвета и стали снаряжаться в дорогу. По совету сторожа приютившего нас мы взяли (не)промокаемые плащи, охотничьи (сапоги)болотники пр.готовили дорожную еду чтобы (не)тратить время на разжигание костра и двинулись в путь.

Два часа пробрались мы к озеру пытаясь отскать удобные подходы. Ценой сверхъестественных усилий мы преодолели заросли какого-то цепкого и колючего растения, затем (полу)сгнившие трупы и впереди показался остров. (Не)добравшись до лесистого бугра мы упали в заросли ландыша и его правильные листья (как)будто вырванные неведомым мастером придавшим им (геометрически) точную форму зашпестели у наших лиц.

В этих зарослях в течени. (полу)часа мы предавались покою. Поднимеш. голову а над тобой шумят верхушки сосен упирающ. еся в (бледно)голубое небо по которому движутся (не)тяжёлые, а (по)летнему (полу)воздушные (облачка)непоседы. Отдохнув среди ландышей мы снова принялись искать таинственное озеро. Расположен.ое где-то рядом оно было скрыто от нас густой порослью травы.

2. В каких случаях в русском языке можно наблюдать переносное употребление форм настоящего, будущего и прошедшего времен глагола? (Приведите примеры)

11 класс

I уровень

1. Расставьте ударение в словах.

Мастерский, облегчить, ободрить, оптовый, предвосхитить, о скольких, сосредоточение, танцовщица, христианин, черпать, щавель, эксперт, тигровая шкура, пломбированный зуб, языковая колбаса.

2. Почему употребление сочетаний слов *экспонаты выставки, свободная вакансия, информационное сообщение* противоречит нормам современного русского литературного языка?

3. Определите синтаксическую функцию инфинитива.

- 1) *И жизнь хороша, и жить хорошо!*
- 2) *Не раз поднималось в её душе непреодолимое желание высказать всё без утайки.*
- 3) *Я бросился в горы искать оленей.*
- 4) *Грустно нам слушать осеннюю вьюгу.*
- 5) *Рано поутру велел я заложить свою коляску.*
- 6) *Мы шли свободу отстоять, избавить свет от тьмы.*

4. Восстановите фразеологизмы. Объясните их значения.

- 1) *Дамоклов ...*
- 2) *... орешек.*
- 3) *Казанская ...*
- 4) *... стоеросовая.*
- 5) *Держать в ... рукавицах.*
- 6) *Строить ... замки.*

II уровень

1. Какие звуки может обозначать буква С? Приведите примеры.

2. Подчеркните сказуемое двусоставных предложений (частей сложного). Определите, чем оно выражено, назовите тип.

Жизнь не бремя, а крылья, творчество и радость, а если кто превращает ее в бремя, то в этом он сам виноват.

3. Что объединяет приведенные ниже слова? Дайте им грамматическую характеристику. Значения каких из слов вам известны?

Индиго, маренго, прюн, хаки, пансе, беж, электрик, массака.

III уровень

1. Перепишите, раскрывая скобки.

Добрый день, дорогие (радио) слушатели!

Мы находимся на (северо) западе (Усть) Каменска, где на территории (военно) спортивного комплекса сегодня в (пол) день открылся крупнейший на (Восточно) Европейской равнине (конно) спортивный праздник. В празднике примут участие лошади новой (восточно) европейской породы, выведенной (усть) каменскими специалистами по (коне) водству.

Для (усть) каменцев за последние (пол) года это самое интересное (время) препровождение. С уверенностью могу сказать, что на праздник прибыло (пол) города. У всех удивительно оживленные лица.

Праздник открыл (сорока) летний (вице) мэр города бывший (офицер) контрразведчик Боголюбов. Среди почетных гостей (экс) президент местного (целлюлозно) бумажного концерна (девьяносто) летний (контр) адмирал в отставке Добросклонский и спонсоры праздника – руководители фабрики (видео) магнитофонов и (фото) аппаратов и завода по производству (вакуум) аппаратов и (автоматов) укладчиков.

День выдался погожим. Дует теплый (юго) западный ветерок. На (темно) голубом небе сияет (ослепительно) яркое солнце. На молодой (изумрудно) зеленой травке виднеются (бледно) желтые цветки (мать) (и) (мачехи). На (диаметрально) противоположном конце поля (оглушительно) громко играет (джаз) оркестр. (Пол) поля аккуратно поделены на дорожки (вечно) зелеными растениями.

На часах уже (пол) первого. Вот из (полу) круглого здания манежа вышли знаменосцы в (желто) красной форме. (Пол) (Усть) (Каменска) пришло к (радио) приемникам и (видео) мониторам. Кажется, что (пол) земного шара наблюдает за нашим праздником.

Начинается (полтора) километровый забег. Наездники вышли на старт. Выстрел. Пошли!..

(Темно) серый жеребец под номером тринадцать легко обходит соперников и молниеносно взлетает над барьером. Им управляет (темно) волосый жокей, спортсмен из (Химико) технологического института. Но что это?! Конь упал!.. И это за (пол) шага до финиша!

(Пол) ипподрома замерло. На (массово) культурном мероприятии такое случается впервые. К счастью, живы и жокей, и лошадь. Но (двадцати) (четырёх) летний наездник в (полу) обмороке. У него повреждена (кожно) мускульная сумка. Подбежавшие к нему санитары о чем-то переговариваются (в) (пол) голоса. Видимо, его отправят в госпиталь (Военно) медицинской академии. Лошадь не пострадала, но ее уводят на (зоо) ветеринарный пункт.

Среди болельщиков сильное волнение. Некоторые утверждают, что под ноги лошади попало (пол) арбуза, которые кто-то бросил на поле. Странно, ведь были соблюдены все абсолютно необходимые меры предосторожности. Какая-то (шерлок) холмсовская ситуация. Думаю, что всё (выше) сказанное (мало) вероятно.

На этом мы заканчиваем репортаж. Будем вас держать в курсе событий. Оставайтесь на нашей волне.

2. Определите, в значении какой части речи употреблено слово *один*.

1. *Вообрази: я здесь одна. // Никто меня не понимает...*
2. *Выхожу один я на дорогу.*
3. *В одном из городов Италии счастливой // Когда-то властвовал предобрый старый Дук.*
4. *Еще одно последнее сказанье, // И летопись окончена моя.*
5. *Науки, чуждые музыке, были // Постылы мне. Упрямо и надменно // От них отрекся я и предался // Одной музыке...*

**СЕКЦІЯ
«АНГЛІЙСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

9 класс

**LEVEL I (8 points)
GRAMMAR COMPREHENSION**

Task 1. Circle the correct option of the word form. (2 points)

1. The government is doing nothing to help _____.

- a) poor
- b) the poor
- c) the poors
- d) the poor ones

2. The young man seems very _____.

- a) sensible
- b) sensibly
- c) sensibly
- d) sensibler

3. I _____... missed the bus. I was only just in time to catch it.

- a) mostly
- b) near
- c) nearly
- d) most

4. This detailed map is _____... the atlas.
 a) more useful as
 b) more useful than
 c) usefuller as
 d) usefuller than
5. Yes, I've got the report. _____... it.
 a) I just am reading
 b) I'm just reading
 c) I'm reading just
 d) Just I'm reading
6. Although your sister is very popular, she is not _____... as mine.
 a) pretty as
 b) so pretty
 c) prettier than
 d) more pretty than
7. I bought a _____.... bag this morning.
 a) nice big pink
 b) big nice pink
 c) pink nice big
 d) nice pink big
8. The house was a _____.... building.
 a) nice old stone
 b) nice stone old
 c) stone old nice
 d) old nice stone
9. This coffee tastes a little _____.... to me.
 a) hottly
 b) so hot
 c) hot
 d) too much hot

10. If the bus arrives _____, we'll miss the train.
a) lateness
b) lately
c) more late
d) late
11. Two miles _____ not a long way to walk to school.
a) is
b) are
c) been
d) being
12. Five pounds _____ quite a lot of money to lose.
a) is
b) are
c) been
d) being
13. Snow in Egypt is an almost unknown _____.
a) phenomenons
b) phenomena
c) phenomenas
d) phenomenon
14. I can see _____ in the water.
a) an salmon
b) salmons
c) salmon
d) any salmon
15. "Florence will never, never, never be _____... Dombey", said Mrs. Chick.
a) the
b) —

- c) a
- d) an

16. In his novels he described _____.... Italy of the Renaissance.

- a) the
- b) —
- c) a
- d) an

17. David opened a drawer and took out _____.....

- a) photo
- b) a photos
- c) some photos
- d) any photos

18. The police _____.... caught the criminal.

- a) has
- b) have
- c) is
- d) are

19. Darts _____.... often played in pubs in England.

- a) is
- b) are
- c) have
- d) has

20. The remains of the meal _____.... thrown in the bin.

- a) was
- b) were
- c) have
- d) had

Task 2. Underline the correct option of the words or phrases in italics. (2 points)

1. I usually use your (1) *advice*/*advices* when I'm in (2) *trouble*/*troubles*.
2. This book contains (3) *much*/*many* useful (4) *information*/*informations*.
3. Money (5) *isn't*/*aren't* everything in my life but it is difficult to live without (6) *it*/*them*.
4. (7) *Coffee*/*a coffee* or (8) *tea*/*a tea*, please? — Two (9) *tea*/*teas* and (10) *a coffee*/*coffee*, please.
6. (11) *People*/*peoples* eat more (12) *fruit*/*fruits* now than they used to.
7. The (13) *fruits*/*fruit* of nature belong to all mankind.
8. In today's Cookery Corner I'd like to tell you which type of (14) *chocolate*/*chocolates* to use in cooking.
9. The same principle is with (15) *wines*/*wine*: use (16) *an equivalent quality*/*equivalent quality* to what you eat or drink.
10. Good quality chocolate has more cocoa solids and (17) *less sugar*/*fewer sugars*.
11. For the best taste choose chocolate with a high cocoa (18) *contents*/*content*.
12. (19) *A*/*The* — weather here is ideal for (20) *the* — holidays.

Task 3. Circle the correct option of the verb form. (2 points)

1. Alex didn't come to see the film last night because he _____ it before.
 - a) saw
 - b) had seen
 - c) has seen
 - d) was seen

2. Johnsy said that she would live until the last leaf _____ out.
 - a) would be blown
 - b) was blown
 - c) has been blown
 - d) have been blown

3. I _____ the responsibility of looking after my younger brothers when my parents went out.
- would get
 - am used to getting
 - would have gotten
 - could be getting
4. I _____ as ill as I do now for a long time.
- wasn't feeling
 - haven't been feeling
 - didn't feel
 - haven't felt
5. She said she _____ to me, but she didn't.
- would have written
 - will have written
 - would write
 - will write
6. If you hadn't rushed through your translation, so many mistakes _____
- will not have been made
 - would not have been made
 - were not made
 - had not been made
7. Oh no! We have no gas. Michael _____ to fill the tank.
- could have forgotten
 - should have forgotten
 - must have forgotten
 - is supposed to have forgotten
8. She told him that if he _____ his promise, she _____ speak to him again.
- break – would never
 - break – will never

- c) broke – will never
- d) broke – would never

9. I'll see you in August when I _____ back.

- a) will come
- b) came
- c) will have come
- d) come

10. It's a pity that you didn't mention those facts while the matter _____

- a) was being discussed
- b) had been discussed
- c) has been discussed
- d) would be discussed

11. My friend _____ when the lesson started.

- a) hasn't arrived
- b) wasn't arrived
- c) hadn't arrived
- d) wasn't arriving

12. Televisions were on sale yesterday and we _____ one in very reasonable installments.

- a) should buy
- b) couldn't have bought
- c) don't have to buy
- d) were able to buy

13. July 10th is my wedding anniversary. Next month, my husband and I will _____ for twenty years.

- a) marry
- b) have married
- c) be married
- d) have been married

14. Something extremely strange _____ yesterday while we were out jogging.

- a) was happened
- b) happened
- c) has been happening
- d) has happened

15. The doctor tried to cheer up the woman saying that her son _____ by the best specialist in the hospital.

- a) will be treated
- b) will treat
- c) would treat
- d) would be treated

16. As they have had many lessons, Mary and Paul _____ Italian without a problem.

- a) might have spoken
- b) have had to speak
- c) can speak
- d) will be spoken

17. Ouch! I _____ my thumb!

- a) have cut
- b) am to cut
- c) had cut
- d) had been cut

18. The director said that the leading role in his next play _____ to Jack Hower.

- a) will be given
- b) would be given
- c) will give
- d) would give

19. It will cost a lot of money to have _____.

- a) that work done
- b) that work made
- c) made that work
- d) done that work

20. Elisa and Peter _____ their homework today because it is a holiday at the school due to heavy snow.

- a) don't need to do
- b) couldn't have done
- c) had already done
- d) ought not to do

Task 4. Complete the text with the correct form of the verb (to-infinitive/bare infinitive/gerund). (2 points)

What can we do (1) _____ (live) a healthy life? In our society, people spend more and more time (2) _____ (work). So we often don't bother (3) _____ (prepare) healthy meals. In order (4) _____ (save) time, we tend (5) _____ (buy) fast food. At fast food restaurants, we can (6) _____ (eat) quite a lot without (7) _____ (have to pay) a fortune. And children enjoy (8) _____ (eat) chips and burgers and lemonade and cola. That's a problem because eating habits are hard (9) _____ (shake). The high amount of carbohydrates in fast food and sugary drinks is blamed for (10) _____ (destabilize) the body's regulation of appetite. So we keep on (11) _____ (want) more. Bad eating habits result in people (12) _____ (become) obese. Obese people risk (13) _____ (suffer) from heart diseases. We can avoid (14) _____ (risk) such diseases by healthy food. Be careful though. Some people are convinced (15) _____ (do) something for their health by (16) _____ (live) on energy bars or cornflakes. And this is what the advertising for these products wants us (17) _____

(think). In reality, however, these foods are often heavily sugared
 (18) _____ (give) them flavour. But sugar is not men-
 tioned as clearly as the low fat – that’s why experts warn against
 (19) _____ (rely) on the ads. To live a healthy life, we ought
 (20) _____ (choose) our food wisely.

LEVEL II (12 points)

VOCABULARY COMPETENCE

Task 1. Circle the correct option of the word. (4 points)

1. It took us almost four hours to _____ to London.
 a) reach
 b) arrive
 c) get
 d) approach

2. Some medicines are only available on _____.
 a) description
 b) instruction
 c) inscription
 d) prescription

3. She had to pay the adult _____ on the bus because she was 18.
 a) fare
 b) amount
 c) toll
 d) fine

4. If you’re on a diet, you should _____ honey for sugar in your tea.
 a) change
 b) replace
 c) substitute
 d) convert

5. Be _____, you can't expect to learn a language in a week.
- a) just
 - b) sane
 - c) fair
 - d) reasonable
6. It's difficult to _____ the difference between margarine and butter.
- a) speak
 - b) tell
 - c) say
 - d) look
7. Without her _____ help they would never have survived the terrible ordeal.
- a) priceless
 - b) worthy
 - c) invaluable
 - d) treasured
8. I remember seeing him on one other _____ with his wife.
- a) incident
 - b) moment
 - c) occasion
 - d) celebration
9. The two small companies are going to _____ at the end of the year.
- a) mix
 - b) blend
 - c) emerge
 - d) meet
10. Be careful not to _____ your finger with that needle.
- a) bite
 - b) scratch

- c) prick
- d) sting

11. After you've eaten those sweets, make sure you throw the _____ in the bin.

- a) waste
- b) junk
- c) litter
- d) debris

12. How can I _____ you of her innocence?

- a) convince
- b) influence
- c) assume
- d) prove

13. The general was found guilty of dishonourable conduct and _____ of his rank.

- a) stolen
- b) robbed
- c) ripped
- d) stripped

14. Every _____ must take a drug test before the race.

- a) contestant
- b) winner
- c) opponent
- d) rival

15. Gavin was hired to _____ young police cadets in the art of self-defence.

- a) practise
- b) inform
- c) instruct
- d) rehearse

16. My headmaster made a _____ at his retirement party.

- a) lecture
- b) speech
- c) debate
- d) talk

17. Can you _____ the children from school since you're going out?

- a) take
- b) bring
- c) carry
- d) fetch

18. That coat is far too _____; I'll never be able to afford it.

- a) rich
- b) reasonable
- c) expensive
- d) precious

19. She spends a great _____ of her time in London.

- a) period
- b) quantity
- c) number
- d) deal

20. The scientists _____ the behaviour of the laboratory animals.

- a) observed
- b) recognised
- c) uncovered
- d) discovered

Task 2. Read the text and circle the correct answer (A, B, C or D) to fit each gap. (4 points)

When Pamela Jarrett left university to become a primary school teacher, it was by no (1) easy to find a job. She therefore decided to go abroad as a volunteer teacher for a year. When she realised she would be teaching deaf and blind children, she was a (2) taken aback. But after a month's training she felt more confident that she would be able to (3) with the situation.

The basic living conditions also (4) ... as something of a shock. Pamela's school was situated in a remote Ethiopian village, where her accommodation (5) ... of one room and a shared bathroom. Not only was the space cramped, (6) there was no electricity, Internet or telephone access, so she felt totally cut (7) ... from the outside world.

Now back home in Britain, Pamela has used her (8) ... experience to set up a similar school. The specialised help she offers to the deaf and blind has made a huge (9) ... to dozens of children who would (10) find themselves struggling to learn.

1. A means	B way	C account	D extent
2. A somewhat	B quite	C rather	D little
3. A handle	B manage	C cope	D succeed
4. A appeared	B proved	C arrived	D came
5. A consisted	B contained	C composed	D combined
6. A and	B also	C then	D but
7. A out	B down	C off	D away
8. A priceless	B valuable	C worthy	D precious
9. A change	B difference	C transformation	D contrast
10. A otherwise	B besides	C alternatively	D instead

READING COMPREHENSION

Task 3. You are going to read an article about a puppeteer who describes the world of puppet theatre. For questions 1–8, circle the correct answer (A, B, C or D). (4 points)

Watching wooden dolls come to life may not be one of the most popular forms of entertainment today, but with over twenty years' experience, talented puppeteer Peter Roberts has earned himself the title 'master puppeteer' due to his extraordinary ability to transform puppets into believable, almost living characters. "People are quite often surprised to hear what I do for a living and have little appreciation of puppetry as a form of entertainment. But while the exact origins of puppet theatre are unknown, it has been popular in many cultures and may have been the very first kind of theatre," he explains.

As Roberts writes his own scripts and musical scores, his shows are highly original. "A puppet show can involve anything from clowning to storytelling," he explains. Equally diverse is the audience he performs for. "Some come, to be entranced with the puppets themselves, while others enjoy the catchy tunes and witty dialogue." Roberts believes that this form of entertainment crosses international boundaries and can be appreciated by people of all ages and cultures.

Roberts' fascination for puppets started when he received some beautiful glove puppets one Christmas. He started putting on shows with these for family and friends and then moved on to handmade Chinese string puppets. Learning mostly from books and personal experience, he continued with his 'hobby' while studying for a degree in architecture. "By the time I left university," he explains, "I was already spending, most of my free time carving puppets and putting on shows in the community, so I hardly noticed the transition from student to full-time professional puppeteer. I realised I had long since abandoned all thoughts of pursuing any other career!"

The puppets are designed specifically for each show, which is extremely time-consuming. Each one is carved out of English limewood and then painted. According to Roberts: "Sometimes what you an-

ticipate and what you actually create in the end are two very different things, but I've made some of my best puppets 'accidentally', as it were." Some of his 'characters' then appear in exhibitions; others are used for puppeteering workshops. "They have to be strong enough to withstand a great deal," Roberts says, "as they are often thrown into boxes or dropped from a great height."

Anyone interested in puppetry can be trained to assist, and not just with the actual puppet making. Puppet theatre companies in the U.K are usually small, but each one still needs writers, performers, musicians and even sound and lighting engineers. In China they can be huge, with literally hundreds involved, including a full orchestra!

An important sideline for Roberts is designing figures for the film industry, as there is relatively little money to be made in puppet making for theatre. This is a complicated and expensive business — it can take a whole day to perfect something, like a smile on a puppet's face, for example. Once captured on computer, however, it is there forever. Still, for Roberts it's traditional puppet shows that are his passion. "As the story is mainly communicated visually, it draws people in. The puppets come alive and immediately the audience are in a magical fantasyland. It's just so different from any other kind of theatre."

When most people hear the word 'puppetry', they more than likely think of *The Muppet Show* or the *Punch and Judy* show at the English seaside, or a way of keeping children entertained at birthday parties. Certainly the subject matter will be expected to be light-hearted rather than serious. However, Roberts is keen to point out that puppet theatre can often be used as an effective educational tool. "Through the mouths of puppets come serious messages sometimes," he says.

1. What do we learn about puppet theatre in the first paragraph?

- A. Its value as an art form is not fully recognised.
- B. It has always been highly valued as a form of entertainment.
- C. It is gaining popularity.
- D. It is a highly skilled art form.

2. Roberts has earned himself the title ‘master puppeteer’ because

- A. he loves puppets
- B. he has a great experience of work with puppets
- C. it is a popular form of entertainment
- D. he can turn his puppets into living beings

3. In the second paragraph, we learn that Roberts believes that his shows

- A. are most suitable for a particular kind of audience.
- B. offer something for everyone.
- C. usually appeal to people with a good sense of humour.
- D. are mainly appreciated for their originality.

4. Roberts started working as a professional puppeteer ...

- A. after doing a puppetry course.
- B. after leaving university.
- C. while he was still a student.
- D. when he realised he didn't want to be an architect.

5. The puppets that Roberts designs

- A. are made using a variety of techniques.
- B. aren't made to last.
- C. sometimes turn out better than expected.
- D. usually appear in several different shows.

6. Robert considers that his puppets ...

- A. have to be well-fixed.
- B. must be well-shaped.
- C. must be well-painted.
- D. can be transformed.

7. The writer informs those who might be interested in puppetry that ...

- A. they don't need any special skills to get involved.
- B. they would need to be able to work well in a team.

- C. there are more ways to get involved than you might think.
- D. theatres in the U. K. need more people to get involved.

8. What does ‘this’ refer to in the sentence – “This is a complicated and expensive business...”?

- A. capturing figures on computer
- B. Roberts’ work for the film industry
- C. perfecting a detail of a puppet
- D. puppet making for theatre shows

9. Roberts says ‘it draws people in’ to explain how puppet shows ...

- A. are enjoyed by everyone.
- B. ring characters to life.
- C. make an audience feel personally involved.
- D. attract large audiences.

10. What would Roberts like people to understand about puppet theatre?

- A. It can be educational as well as entertaining.
- B. It’s not just a thing of the past.
- C. It should be kept light-hearted.
- D. Its main purpose should be to educate.

LEVEL III (10 points)

LISTENING COMPREHENSION

Task 1. Listen to Martin talking about his trip from London to Avignon by car. Then mark the sentences true (T) or false (F). (5 points)

1. There was still dawn when I put my suitcase in the car and drove off. _____
2. There is a lot of traffic in London on Saturday mornings. _____
3. Gas is more expensive in Britain than in France. _____

4. There two ways to cross the English Channel by car. _____
- 5 You can't drive through the Channel Tunnel. _____
6. The trip through the tunnel takes an hour. _____
7. Drivers must sit in their car when they go through the tunnel. _____
8. The speed limit on French highways is 120 km/h. _____
9. French highways aren't free. _____
10. It's 970 kilometers from Calais to Avignon. _____

WRITING

Task 2. You are going to participate in the international conference devoted to different countries' cultures. Write a summary (100–120 words) of a legend or a myth from Ukraine's culture. (5 points)

10 клас

LEVEL I (8 points)

GRAMMAR COMPREHENSION

Task 1. Circle the correct form of the verb. (2 points)

1. A cold wind _____ for the last three days.
 - a) has been blowing
 - b) blows
 - c) is blowing
 - d) blew

2. I your laptop next week because I have a very important presentation.
 - a) should be taken
 - b) may have to take
 - c) must have been taking
 - d) could have taken

3. She asked me to entertain the guest while the tea ...
- a) has been prepared
 - b) had been prepared
 - c) is being prepared
 - d) was being prepared
4. I wish I _____ younger.
- a) had been
 - b) would be
 - c) were
 - d) have been
5. If he _____ lucky, he could get the job.
- a) is
 - b) had been
 - c) would be
 - d) would have been
6. He this crime. He was with me all the night.
- a) can't have committed
 - b) must have committed
 - c) had committed
 - d) should not commit
7. These data ... when you came to the center.
- a) were being computed
 - b) are being computed
 - c) will have been computed
 - d) were computed
8. You _____ a six-month contract when you are offered a permanent position elsewhere. What will you do?
- a) have just started
 - b) had started

- c) were starting
- d) started

9. They claimed they _____ the law.

- a) haven't broken
- b) were not breaking
- c) hadn't broken
- d) wouldn't breaking

10. In a while the man realized that he ... by somebody.

- a) was being followed
- b) was following
- c) has been followed
- d) has followed

11. He _____ on the bank fishing when he _____ a man's hat floating down the river.

- a) has sat — had seen
- b) was sitting — saw
- c) sat — was seeing
- d) was sitting — has seen

12. Who _____ the boss tell him that?

- a) did hear
- b) does hear
- c) hears
- d) heard

13. It is dangerous to be outside at this late hour. Somebody you!

- a) might hurt
- b) hurting
- c) could have hurt
- d) would be hurting

14. He waited while the new equipment ... in the lab.
 a) had been tested
 b) was being tested
 c) was testing
 d) has been tested
15. I _____ this letter around for days and haven't even looked at it.
 a) carry
 b) have been carrying
 c) am carrying
 d) was carrying
16. It is defined in the constitution that all citizens their taxes.
 a) have had to pay
 b) should be paid
 c) have to pay
 d) needn't pay
17. I _____ the flowers yesterday morning.
 a) have been watering
 b) watered
 c) have watered
 d) did watered
18. He said that the new machines ... to the plant in a month.
 a) will be supplied
 b) had been supplied
 c) would be supplied
 d) would supply
19. By then I _____ my driving test, I hope.
 a) pass
 b) will have passed
 c) will be passed
 d) have passed

20. I enjoyed the party. Still, I'd rather to the theater.

- a) to be going
- b) go
- c) having gone
- d) have gone

Task 2. Complete the text with the correct form of the verb (to-infinitive/bare infinitive/gerund). (2 points)

It's not that I won't do it; it's not that I refuse (1) _____ (to do) it, it's not that I can't do it, it's not that I haven't ever done it, it's purely and simply a case of old-fashioned fear. Yes, I am terrified. Terrified of what, you may ask? Why, (2) _____ (to fly) of course.

Each time the subject of flying comes up, I mean (3) _____ (to relax) and I try

(4) _____ (not/to show) my anxiety. But that means (5) _____ (to be) someone else because that's not how I really feel. I've tried (6) _____ (to read) books about it. I remember once (7) _____ (to go) on a course in order to get rid of my phobia but I failed (8) _____ (to conquer) it. I've even tried (9) _____ (to do) special exercises before a flight but it just doesn't seem (10) _____ (to work). Someone suggested

(11) _____ (to fly) at night and I wouldn't need to look out of the window because it would be dark and I would be too tired (12) _____ (to worry).

The frequent flyers will tell you how stupid you are to have such fears, such irrational phobias. They attempt (13) _____ (to point out) how stupidly you are behaving, they recommend you

(14) _____ (to see) a doctor, and they keep (15) _____ (to say) how they can't understand how you are not used to (16) _____ (to go) in a lift at your age. They start (17) _____ (to tell) you that they used (18) _____ (to feel) the same way when they were children.

Finally they will tell you that you are more likely (19) _____ (to run over) by a bus when crossing the road than (20) _____ (to have) an accident when flying or using a lift. But they don't understand. I don't know about you but when I cross the road, I am essentially in charge. I look where I am going.

Task 3. Complete the second sentence so that it has a similar meaning to the first sentence, using the word given. (2 points)

1) Do you ever regret not going to university?

Wish Do you ever _____ to university?

2) I should really be going home now.

time It's _____ home now.

3) I'd rather not go by plane.

Prefer I'd _____ go by plane.

4) Jack doesn't know all the answers, though he pretends to.

Acts Jack _____ all the answers.

5) I'd love to be able to go with you to the opera.

Wish I _____ go with you to the opera.

6) I wish I hadn't sold that old painting.

Pity It's _____ that old painting.

7) I'd rather you didn't stay long at the party.

Better It _____ stay long at the party.

8) The management said it was important for us to wear dark suits to the meeting.

Insisted The management _____ dark suits to the meeting.

9) I've had enough of your constant complaining!

Wish I _____ complaining all the time!

10) I'd love to be sitting on a beach in Turkey right now!

wish I _____ on a beach in Turkey right now!

Task 4. From the four underlined words or phrases (A), (B), (C), or (D), circle the one that is not correct. (2 points)

1. The potato was the staple of Ireland, and when the crop failed in 1840, there was mass starvations.
A B C D

2. Shark can maneuver considerably faster than other fish because they have no bones.
A B C D

3. Textiles industries are as widespread as food industries because both supply basic human needs.
A B C D

4. Many animal species are totally colorblind, but the condition is very rare in humans.
A B C D

5. Our skulls is made up of eight cranial and fourteen facial bones.
A B C D

6. Diamonds, which is about 40 times as hard as talc, is made up of pure carbon.
A B C D

7. The oceans contain 97 percent of the world's water supply, and 2 percent of the world's water supply is ices.
A B C D

8. The ancestor of today's horse first appeared 54 millions years ago.
A B C D

4. He expects to be given everything he wants because his parents have him.

- a) ruined
- b) destroyed
- c) damaged
- d) spoiled

5. I have many business ... in Germany, but I don't know them well.

- a) allies
- b) friends
- c) companions
- d) associates

6. It is his to become a famous singer.

- a) fortune
- b) destiny
- c) chance
- d) opportunity

7. We were ... up for five hours in heavy traffic.

- a) put
- b) picked
- c) held
- d) hurried

8. This diet is in vitamins.

- a) deficient
- b) inadequate
- c) short
- d) insufficient

9. You can see the of the mountain on a clear day.

- a) point
- b) cap

- c) tip
- d) summit

10. He is so to criticism that you can't say a thing about his work.

- a) aware
- b) sensitive
- c) conscious
- d) sensible

11. The plumber changed into his before he started work.

- a) suit
- b) uniform
- c) overalls
- d) costume

12. Her diamond necklace in the sunlight.

- a) polished
- b) sparkled
- c) brightened
- d) lightened

13. I've left you a on the table.

- a) note
- b) sign
- c) mark
- d) notice

14. We spent a fortune.. the living room in our grandparents' house.

- a) repairing
- b) restoring
- c) renovating
- d) renewing

15. I prefer to pay for everything in so I always know how much money I have.

- a) credit
- b) cash
- c) currency
- d) change

16. I live near the office so I only have a short to work.

- a) trip
- b) travel
- c) expedition
- d) excursion

17. The house is in a(n) location, very near the shops and public transport.

- a) essential
- b) comfortable
- c) convenient
- d) beneficial

18. The old man strolled down the quiet country with his dog.

- a) lane
- b) route
- c) way
- d) alley

19. To promote their product, the company is going to give.. free samples.

- a) over
- b) off
- c) up
- d) away

20. There's still speculation that one day they will the Titanic from the sea bed.

- a) pull
- b) raise
- c) increase
- d) tow

Task 2. Read the text below and circle the correct answer (A, B, C or D) to fit each gap. (4 points)

According to a recent study, personality could determine how likely you are to be involved in an accident. In fact, it could be the most important (1) ____ behind around a quarter of all mishaps.

The (2) ____ have found that there are three key personality traits that may make some people more accident prone than others. Firstly, (3) ____ levels of aggressiveness or selfishness may (4) ____ people more at risk of having accidents as individuals with these characteristics are often highly competitive and therefore more likely to not follow instructions and to (5) ____ rules. It also seems that those who have very open personalities may also have more accidents as these (6) ____ of people can be dreamy and (7) ____ concentration. Finally people who aren't very dependable or (8) ____ may also be more at risk. Not everyone, (9) ____ agrees with the study's (10) ____.

1. A factor	B point	C item	D detail
2. A investigators	B inventors	C explorers	D researchers
3. A steep	B wide	C high	D top
4. A put	B bring	C carry	D make
5. A refuse	B ignore	C reject	D deny
6. A portions	B kinds	C forms	D varieties
7. A lose	B need	C lack	D miss
8. A responsible	B acceptable	C appropriate	D suitable
9. A therefore	B however	C nevertheless	D moreover
10. A solutions	B discoveries	C findings	D answers

READING COMPREHENSION

Task 3. You are going to read the text about four great medical discoveries. For questions 1–10, choose from the answers A, B, C. (4 points)

A. The Circulation of the Blood

William Harvey (1578–1657) undertook groundbreaking research into the circulation of the blood and the function of the heart. He dispelled the contemporary belief that blood was propelled through the body by a pulsing action in the arteries; instead, he argued, the heart was at the centre of the circulatory system.

While at the University of Padua in Italy, Harvey was tutored by the scientist and surgeon Hieronymus Fabricius. Fabricius recognised that the veins in the human body had one-way valves, but was puzzled as to what their function could be. It was Harvey who went on to solve the riddle. In 1628, he published his findings in a book entitled *An Anatomical Study of the Motion of the Heart and of the Blood in Animals*. His discovery was received with great interest and accepted in England at once, although it was greeted with some scepticism on the Continent.

Apart from offering insight into the function of the heart, Harvey's work also debunked misconceptions about the role of the liver, the brain and the blood itself. His discovery left scientists with no choice but to reconsider the vast majority of medical theories which were up until then accepted, and to place medicine on a new footing. In effect, it was the beginning of modern medicine.

B. Penicillin

C. In the early 1920s, the scientist Alexander Fleming reported that a product in human tears could make bacterial cells dissolve. But Fleming's finding, which he called lysozyme, would prove to be a dead end in the search for an efficacious antibiotic, since it typically destroyed non-pathogenic bacterial cells as well as harmful ones.

Fleming's second discovery, though, would be one of medicine's greatest breakthroughs. In 1928, he discovered another antibacterial

agent, quite by chance. Returning from a weekend away, Fleming looked through a set of plates on which he had been growing bacteria cultures. On one of them, he found that colonies of the Staphylococcus bacteria had dissolved. He noticed that bacterial cells had disintegrated in an area next to the mould growing on the plate and hypothesized that a product of the mould had caused it. That product was penicillin, the fundamental ingredient of most antibiotics, now the standard treatment for infections.

While Fleming generally receives credit for discovering penicillin, he in fact merely rediscovered it. In 1896, the French medical student Ernest Duchesne had discovered the antibiotic properties of *Penicillium*, but failed to report a connection between the fungus and a substance that had antibacterial properties, and *Penicillium* was forgotten in the scientific community until Fleming's rediscovery.

C. Aspirin

A bitter powder from the bark of willow tree was first used by Hippocrates in the 5th century B. C., to treat aches and pains. Many centuries later, Felix Hoffman, an industrial chemist, synthesized the substance salicylic acid, and in 1893 he developed a commercial process for its production. In 1897, Hoffmann's superiors at Bayer and Company named this product Aspirin. Now, about 20 billion tablets of aspirin are consumed in Britain each year.

Aspirin works by reducing the body's production of prostaglandins. Prostaglandins are enzymes that influence the rate and direction of a chemical reaction. In trying to protect the body when cells have been damaged, prostaglandins trigger fever (by acting on brain centres) and swelling, prevent blood vessel dilation and increase the sensitivity of pain receptors.

Taking aspirin can relieve many of the effects of prostaglandins. It is used for temporary headache relief, muscular aches and pains, toothaches and arthritis. It is also effective in the treatment of fever and inflammation, and is known to reduce the risk of strokes and heart attacks.

Which discovery ...

1. hinders various natural functions of the human body? _____

2. was based on the work of a contemporary? _____

3. dulls the body's mechanism for feeling pain? _____

4. was largely accidental? _____

5. forced doctors to think about the body in a different way? _____

6. was made by the employee of a pharmaceutical company? _____

7. had been made before but escaped attention? _____

8. had a mixed response from the scientific community? _____

9. contradicted previous theories? _____

10. is used to treat various infections? _____

A: The circulation of the blood

B: Penicillin

C: Aspirin

LEVEL III (10 points)

LISTENING COMPREHENSION

Task 1. You are going to hear people talking about the link of food and crime. Complete the gaps (1–10) with one word. (5 points)

1. TV commercial encourage people to (1)_____ the wrong kind of (2)_____.

2. The kinds of food shown in adverts include fizzy drinks, chocolate, (3) _____, biscuits, sweets, (4) _____ and chicken nuggets.

3. There are TV adverts for bananas or (5)_____.

4. The proportion of obese children has almost doubled in (6)_____ years.

5. Children who don't have a balanced diet are more (7)_____

6. In the experiment, the number of violent incidents caused by the teenagers who changed their diet (8) _____ by (9)_____.

7. But for the others, who kept on eating junk food, there was no (10)_____.

Task 2. Write an article to the magazine (120–150 words) “World Around Us” about some of the most important inventions of the XXth century. (5 points)

11 клас**LEVEL I****READING COMPREHENSION****1. Read the article and answer the questions below (two points):**

The word *euthanasia* is of Greek origin and literally means “a good death.” The American Heritage Dictionary defines it as “the act of killing a person painlessly for reasons of mercy.” Such killing can be done through active means, such as administering a lethal injection, or by passive means, such as withholding medical care or food and water.

In recent years in the United States, there have been numerous cases of active euthanasia in the news. They usually involve the deliberate killing of ill or incapacitated persons by relatives or friends who plead that they can no longer bear to see their loved ones suffer. Although such killings are a crime, the perpetrators are often dealt with leniently by our legal system, and the media portrays them as compassionate heroes who take personal risks to save another from unbearable suffering.

The seeming acceptance of active forms of euthanasia is alarming, but we face a bigger, more insidious threat from passive forms of euthanasia. Every year, in hospitals and nursing homes around the country, there are growing numbers of documented deaths caused by caregivers withholding life-sustaining care, including food and water, from vulnerable patients who cannot speak for themselves.

While it is illegal to kill someone directly, for example with a gun or knife, in many cases the law has put its stamp of approval on causing death by omitting needed care. Further, many states have “living will” laws designed to protect those who withhold treatment, and there have been numerous court rulings which have approved of patients being denied care and even starved and dehydrated to death.

Because such deaths occur quietly within the confines of hospitals and nursing homes, they can be kept hidden from the public. Most eu-

thanasia victims are old or very ill, so their deaths might be attributed to a cause other than the denial of care that really killed them. Further, it is often relatives of the patient who request that care be withheld. In one court case, the court held that decisions to withhold life-sustaining care may be made not only by close family members but also by a number of third parties, and that such decisions need not be reviewed by the judicial system if there is no disagreement between decision makers and medical staff. The court went so far as to rule that a nursing home may not refuse to participate in the fatal withdrawal of food and water from an incompetent patient!

“Extraordinary” or “heroic” treatment need not be used when the chance for recovery is poor and medical intervention would serve only to prolong the dying process. But to deny customary and reasonable care or to deliberately starve or dehydrate someone because he or she is very old or very ill should not be permitted. Most of the cases coming before the courts do not involve withholding heroic measures from imminently dying people, but they seek approval for denying basic care, such as administration of food and water, to people who are not elderly or terminally ill, but who are permanently incapacitated. These people could be expected to live indefinitely, though in an impaired state, if they were given food and water and minimal treatment.

No one has the right to judge that another’s life is not worth living. The basic right to life should not be abridged because someone decides that someone else’s quality of life is too low. If we base the right to life on quality of life standards, there is no logical place to draw the line.

So, we must foster more positive attitudes towards people with serious and incapacitating illnesses and conditions. Despite the ravages of their diseases, they are still our fellow human beings and deserve our care and respect. We must also enact positive legislation that will protect vulnerable people from those who consider their lives meaningless or too costly to maintain and who would cause their deaths by withholding life-sustaining care such as food and water.

- 1) What is a technical definition of the term *euthanasia*?
- 2) How does the US legal system tend to treat those performing euthanasia?
- 3) Why can deaths of euthanasia victims be attributed to causes other than the denial of care?
- 4) Does the author think that all health conditions must be medically intervened? Why yes or no?
- 5) What must be done to protect vulnerable patients?

GRAMMAR COMPREHENSION

2. Choose the option that best completes the sentences below (two points):

- 1) Don't make so much noise. Noriko _____ to study for her ESL test!
a) has been trying
b) is trying
c) tries

- 2) Jun-Sik _____ his teeth before breakfast every morning.
a) is cleaning
b) cleans
c) has cleaned

- 3) Sorry, she can't come to the phone. She _____ a bath!
a) is having
b) has had
c) has

- 4) How many students in your class _____ from Korea?
a) come
b) came
c) are coming

- 5) Do you like _____ new PE teacher? — Yeah, she’s cool!
 a) *a*
 b) *an*
 c) *the*
- 6) We went to _____ station this morning to pick up my grandfather.
 a) *a*
 b) *an*
 c) *the*
- 7) I’m not keen on _____ food they serve in the school cafeteria.
 a) —
 b) *a*
 c) *the*
- 8) Where are _____ scissors? — Sorry, I haven’t seen them.
 a) *a*
 b) *the*
 c) —
- 9) I am worried about _____ health of my aunt. She goes to the doctor every week.
 a) *a*
 b) *an*
 c) *the*
- 10) My brother is an author. He _____ many books.
 a) *wrote*
 b) *is writing*
 c) *has written*
- 11) My brother, who died last year, was an author. He _____ many books.
 a) *wrote*
 b) *was writing*
 c) *has written*

12) Student to the teacher: “ _____! What shall I do now?”

- a) *I've finished*
- b) *I finished*
- c) *I am finishing*

13) I couldn't help _____ when he dropped his plate!

- a) *to laugh*
- b) *laughing*
- c) *bit laugh*

14) I do not _____.

- a) *more live in London*
- b) *any more live in London.*
- c) *live in London any more*

15) Thank goodness _____ hurt in the train accident.

- a) *didn't more people get*
- b) *didn't get more people*
- c) *more people didn't get*

16) The study showed _____ for maternal and child health.

- a) *how is nutrition important*
- b) *how important nutrition is*
- c) *that how nutrition is important*

17) Already as a child Mozart _____ play the piano beautifully.

- a) *could*
- b) *was able*
- c) *would*

18) Whose is this bag? — I don't know, but it _____ belong to Yuta.

- a) *could*
- b) *may*
- c) *can*

19) England are going to win the World Cup.— You _____ be joking!

- a) *could*
- b) *must*
- c) *ought to*

20) You will get a detention _____.

- a) *unless you hand in your work on time*
- b) *unless you have hand in your work on time*
- c) *unless you will hand in your work on time*

3. Find errors in the sentences below and write in the correct versions (two points):

1) Manchester United is playing above itself this year.

2) Once you start doing exercise and observing positive results, you actually enjoy it.

3) He is a director and vice president of Big Brothers of Orange County.

4) Tamara will complete her Bachelor's Degree by June.

5) The train is starting at 10 minutes before one tomorrow.

6) He has been to London often but never actually saw St Paul's.

7) You will hardly come across anyone who was to New York and not visited Times Square.

8) I asked him how he came there, and he said he came by train to Pittsburgh.

9) He has to be coming now,” observed Collins in a low tone.

10) I seriously consider applying to be a contestant on the Price is Right.

4. Complete the sentences below using the best-suited form of the verb in brackets (two points):

1) The last year (see) _____ a whole lot of fashion and style trends and it looks like they’re going to spill over to this year as well.

2) The (increase) _____ tensions in Korea also weighed on Tokyo shares, offsetting positives from the yen weakening against the U. S. dollar.

3) That was (frustrate) _____ for me, but that’s what happens and you have to accept it.

4) The whole thing seems to be (degrade) _____ into some sort of sick joke.

5) The book’s release during the 1990 season coincided with the team (be) _____ under investigation for holding illegal off-season practices.

6) But also as with the individuals convicted at Nuremberg, those (punish) _____ were often not required to serve their entire sentence.

7) Those (live) _____ in poverty suffer disproportionately from hunger or even starvation and disease.

8) Why was the south so (upset) _____ by Lincoln’s election in 1860?

9) Seven out of 10 offenders come from (break) _____ homes.

10) I also came to realize that my word was (off-put) _____ precisely because it retained a grubby literalism.

LEVEL II

VOCABULARY COMPETENCE

1. Choose the option that best completes the sentences below (4 points):

1) A _____ of influence is a territorial area over which political or economic influence is wielded by one nation.

- a) *area*
- b) *field*
- c) *sphere*

2) Idiosyncrasy is _____.

- a) *the ideology of a political party or organization*
- b) *a peculiar habit or characteristic of an individual or group*
- c) *a synchronous movement between two mechanical parts*

3) John's _____ was irritating. He was reluctant even to buy bread.

- a) *jealousy*
- b) *soreness*
- c) *parsimony*

4) The fights on the streets created a big _____.

- a) *void*
- b) *turmoil*
- c) *foil*

5) Mary was always able to recover quickly from misfortunes. She was very _____.

- a) *witty*
- b) *brave*
- c) *resilient*

6) A Pyrrhic victory is _____.

- a) *naval victory where all the ships from one side sink*
- b) *a victory where one of the sides flees*
- c) *a victory with huge losses*

7) The _____ steps confirmed he was hiding from someone _____.

- a) *furtive*
- b) *wild*
- c) *puzzled*

8) The _____ moon was shiny that night

- a) *whining*
- b) *waxing*
- c) *wafering*

9) They had mixed feelings about it; hence their comments were _____.

- a) *agnostic*
- b) *ambivalent*
- c) *deliberate*

10) Lara was an effusive teenager. She always expressed her emotions _____.

- a) *modestly*
- b) *excessively*
- c) *abruptly*

11) I couldn't understand the problem, it was really _____.

- a) *evident*
- b) *fuzzy*
- c) *blatant*

12) She could have used an _____. There was no need to offend the audience.

- a) *oration*
- b) *abbreviation*
- c) *euphemism*

- 13) Mary was such a bromide. I never met someone as _____ as her.
a) special
b) polite
c) dull
- 14) One of the reasons for the _____ performance of the economy could be the ongoing financial sector reform, which began in 1991.
a) robust
b) plump
c) challenging
- 15) There was an _____ choice because they knew what the facts were.
a) acknowledged
b) informed
c) interpreted
- 16) Soldiers usually swear an _____ of loyalty to their country.
a) allegiance
b) oath
c) affirmation
- 17) The management held a secret meeting. The issues discussed were not _____ to the workers.
a) publicised
b) revealed
c) disclosed
- 18) His _____ behaviour toward the thief was understandable.
a) vindictive
b) instinctive
c) reproachful

19) Anyone found _____ bombed houses and shops will be severely punished.

- a) *ravishing*
- b) *looting*
- c) *robbing*

20) We could hear the sergeant _____ commands to the troops.

- a) *bellowing*
- b) *bursting*
- c) *shrieking*

2. Choose the right meaning for the idioms below (four points):

1) To be “neck and neck” means _____.

- a) *angry with each other*
- b) *like someone a lot*
- c) *exactly even*

2) “Once in a blue moon” means _____.

- a) *often*
- b) *sometimes*
- c) *rarely*

3) If you are “quaking in your boots”, you are _____.

- a) *brave*
- b) *afraid*
- c) *confident*

4) To “raise eyebrows” means _____.

- a) *to question something*
- b) *to be afraid*
- c) *to show surprise*

5) To “screw up” means _____.

- a) *do it perfectly*
- b) *make a mess*
- c) *go higher and higher*

6) To “go through thick or thin» means _____.

- a) *lose a lot of weight*
- b) *get married*
- c) *have many kinds of experiences*

7) If it’s «under your nose», it’s _____.

- a) *well hidden*
- b) *your fault*
- c) *within sight*

8) To «act up» means _____.

- a) *to share an idea*
- b) *to behave badly*
- c) *to pretend to be rich*

9) To “back down” means _____.

- a) *to give up a claim*
- b) *to sit down*
- c) *to fight for something*

10) To “vote down” means _____.

- a) *to accept*
- b) *to defeat*
- c) *to propose*

11) To “call the tune” means _____.

- a) *to sing a song*
- b) *to give orders*
- c) *to give advice*

12) “Dead tired” means _____.

- a) *no longer living*
- b) *very tired*
- c) *someone doesn’t have long to live*

13) “En masse” means _____.

- a) *one by one*
- b) *nobody*
- c) *as a group*

14) To «face the music» means _____.

- a) *to accept your punishment*
- b) *to listen carefully*
- c) *ask a lot of questions*

15) The «gift of the gab» means _____.

- a) *experienced*
- b) *very intelligent*
- c) *skilled in talking*

16) To “hail from” means _____.

- a) *to send from*
- b) *to send to*
- c) *to come from*

17) “In the pink” means _____.

- a) *tired*
- b) *healthy*
- c) *rich*

18) To “jazz up” means _____.

- a) *to go faster*
- b) *to make something more exciting*
- c) *to make a lot of noise*

19) “Knock it off” means _____.

- a) *buy it*
- b) *yes, please*
- c) *stop it*

20) To “lose heart” means _____.

- a) *to take offence*
- b) *to make a mistake*
- c) *to become unenthusiastic*

3. Complete the sentences below choosing the items from the vocabulary bank (four points):

- 1) The total vote _____ of the required two-thirds majority.
- 2) You’re going to get the headache _____.
- 3) The language is not the classical Latin, and students have to consider how to _____ and idioms as well.
- 4) Can you _____ your father into lending us the car?
- 5) He _____ to loneliness and a wrenching sense of dislocation.
- 6) Could you _____ to go there again tomorrow?
- 7) The school should be functioning by 1998, _____ of 1000 students.
- 8) I must have _____ after riding all night without more than ten winks of sleep.

of a lifetime, persuade, fell short, fell prey, translate the style, stand, looked a fright, with an intake

LEVEL III**LISTENING COMPREHENSION**

1. Listen to the recording and match the sentences (1–10) to the speakers. Write (S) for Sandra, (H) for Harry or (B) for both if they agree (five points).

1, Although the candidates are quite different, they are both well qualified.	_____
2, Allyson is probably a shy person.	_____
3, Michelle's mode of dress was more appropriate.	_____
4, The difference in experience between the candidates is negligible.	_____
5, The decision has to be made based on the general impression each candidate gave.	_____
6, Posture and gestures are not enough to base a decision on.	_____
7, Allyson kept looking away during the interview.	_____
8, As a rule, quiet people are quite clever and talented.	_____
9, Can this problem be discussed after lunch?	_____
10, Is there any time needed to make a final decision?	_____

WRITING

2. Write an article on whether capital punishment must be back in place in this country (150 words) (five points).

**СЕКЦІЯ
«ІСПАНСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ІСПАНСЬКОЇ МОВИ**

9 клас

EL PRIMER NIVEL

1. Completa estas palabras con s o con x:
 1. e_planada
 2. e_conder
 3. e_quina
 4. e_propiar
 5. e_presión
 6. e_trechez
 7. e_primir
 8. e_pléndido

2. Clasifica estas palabras según contengan la idea
 - a) de frío
 - o b) de calor
 1. calentar
 2. congelar
 3. quemar
 4. refrigerar
 5. abrasar
 6. refrescar
 7. nevar
 8. asar

3. 1. Marca el significado similar de la expresión *montar en cólera*
 - a) Olvidar la cola
 - b) Enfadarse mucho
 - c) Tener una enfermedad
 2. ¿Qué otra expresión tiene un significado similar a la expresión *quedarse helado*
 - a) Mantener el tipo
 - b) Quedarse de piedra
 - c) Tener mano dura
 3. En la oración *El califa y su sirviente se quedaron **desconcertados*** marca la palabra que tiene un significado similar al de la palabra destacada
 - a) Enfadados
 - b) Confundidos
 - c) Afónicos
 4. Marca la palabra significa lo contrario de *frágil*
 - a) Sereno
 - b) Valioso
 - c) Resistente
4. Completa con los tiempos y modos adecuados:
1. Necesito que tú me (ayudar) _____.
 2. Veo que Ud. (tomarse) _____ muy en serio este asunto.
 3. Es probable que mañana (llover) _____ .
 4. Me parece increíble que (inundarse) _____ las tierras más bajas.
 5. Me duele que (deforestar) el territorio del Amazonas.
 6. He oído hablar que esta semana ya ella (mudarse)_____.
 7. No prometo que os (ellos admitir)_____esta idea.
 8. Ella sólo prometía que os (presentar)_____vuestro proyecto.
 9. Me enfada que que me (él, cortar)_____siempre la palabra.
 10. Afirmo que(desconocer)_____totalmente el asunto.

EL SEGUNDO NIVEL

5. Forma las frases uniendo dos partes de los conceptos que pertenecen al Patrimonio de la Humanidad:

1. la Alhambra	en Cantabria
2. La Mezquita	de Aragón
3. el Escorial	de Segovia
4. la arquitectura mudéjar	en Barcelona
5. el Acueducto	de Granada
6. el Monasterio	de San Millán de Yuso y de Suso
7. las Casas de A.Gaudí	de Madrid
8. la Cueva de Altamira	de Córdoba

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

6. Utiliza el verbo opuesto al dado:

1. Aprobó el examen de Física.
2. Mi hermano menor siempre me obedece.
3. Me agrada mucho tu actitud
4. Redujeron la contaminación del agua.
5. ¿Has mejorado tu curriculum?
6. Este año se ha matriculado en la Universidad.
7. Navegando en Internet, enviamos los mensajes
8. Se eleva el nivel del río.

7. Lectura

«La tribu de los Chillida»

De Eduardo Chillida,
junto al Arlanza,
por JOSÉ MARÍA
MORENO GALVÁN,
en «Triunfo», 23-IX-1972.

Si es posible, yo creo que Eduardo Chillida viajaría como el caracol, con la casa puesta. Por lo menos, viajaría con su familia: con su mujer y con sus hijos. Pero eso tiene muchas dificultades, pues la tribu de los Chillida es bastante grande. Es bastante grande, porque son siete u ocho hijos, más el matrimonio, más los amigos de los hijos...

Normalmente, Eduardo Chillida viaja siempre con Pili, su mujer. La parte más joven de la familia continúa atada al trabajo y al estudio cotidiano en la casa matriz donostiarra. Pero ahora estábamos todos de vacaciones, por lo que gran parte de la tribu estaba acampada a siete kilómetros de nuestra casa, junto a lo que un día será taller campesino del escultor y apeadero de toda la familia.

A nuestra casa sólo venían a dormir Eduardo y Pili, mientras la parte joven de la familia permanecía en el campamento. Sin embargo, allá llegaba por la mañana la sección más joven de la juventud Chillida, a darle cuentas al padre de los encuentros del día: los fósiles. Por allí hay algunos. Eduardo y Luis Chillida llegaban por las mañanas con su cargamento geológico deslumbrando al padre con sus hallazgos, y allí, mientras Eduardo tomaba pausadamente su café, se les oía siempre una larga y concienzuda conversación, salpicada de palabras con raras significaciones...: «amonte», «trilo- bite»... Me da la impresión de que Eduardo-padre ha tenido que poner al día sus conocimientos en estas trascendentales cuestiones para poder atender convenientemente a sus hijos y, de paso, para aprender de ellos todo lo posible. Luego llegaban los mayores, Guiomar y María, con sus amigos...

Estas familias generosamente numerosas dejan entrever una salud física y mental verdaderamente envidiable. La primera cualidad es la serenidad

de los padres. Como no hay tiempo para melindres y cuidados mórbidos, la relación se establece sobre la base de una gran libertad y confianza. No pasa nada. Y se produce, yo creo, un salto cualitativo desde cierta cantidad y desde ciertas condiciones. Una de las peculiaridades de esas familias de «pucheros grandes» es que no se advierte en ellas los tristes choques generacionales de otras. En la de Chillida, especialmente, lo que hay — y eso se traspa de padres a hijos— es un gran respeto por la juventud, por la más extrema juventud (algo que es muy raro, digo con pesadumbre, en la vida española). Allí estaba con nosotros también, pasando una breve temporada, la pequeña hija de Guinovart (año y medio), y desde que llegaba la juventud Chillida se convertía en el centro máximo de todas las atenciones. Quiero decir que eso no se improvisa: que forma parte de un estilo de vida en el que todas las formas de la juventud tienen su palabra.

Tarea. Lee el texto un par de veces. Si hay alguna palabra que no entiendes, el contexto le ayuda a suponerla. Así, sin usar el diccionario, puedes ver la respuesta adecuada a las siguientes preguntas.

1. A Eduardo Chillida le es difícil viajar con la familia porque
 - a) parecería un caracol.
 - b) es bastante grande.
 - c) aparecería con la casa puesta.
 - d) su mujer y sus hijos tienen algunos amigos.

2. Eduardo suele viajar con su mujer porque
 - a) los hijos tienen que estudiar.
 - b) se llama Pili y es muy joven.
 - c) los hijos prefieren vivir en San Sebastián.
 - d) a los hijos les gusta la casa donostiarra.

3. La mayor parte de la familia estaba junto a la casa del autor porque
 - a) está a siete kilómetros.
 - b) están construyendo un taller campesino.
 - c) es el apeadero de toda la familia.
 - d) estaban todos de vacaciones.

4. Por la mañana llegaban a casa del autor
 - a) la juventud Chillida.
 - b) Eduardo y Pili.
 - c) la parte joven de la familia.
 - d) las cuentas del padre.

5. Eduardo y Luis deslumhraban a su padre con
 - a) los fósiles.
 - b) su cargamento de piedras.
 - c) su cargamento de minerales raros.
 - d) sus búsquedas.

6. Mantenían una larga conversación cuando
 - a) decían palabras de significación rara.
 - b) Eduardo-padre ponía al día sus conocimientos.
 - c) Eduardo tomaba el café tranquilamente.
 - d) Guiomar y María llegaban con sus amigos.

7. Dentro de estas familias las relaciones son
 - a) de una salud física y mental envidiable.
 - b) de una gran libertad y confianza.
 - c) serenas con los padres.
 - d) verdaderamente numerosas.

8. Según el autor, en las familias numerosas no se notan
 - a) las diferencias de generación.
 - b) las preocupaciones para llenar el puchero.
 - c) las tristezas de otras familias.
 - d) las características de otros padres.

10 клас

EL PRIMER NIVEL

1. Une cada animal con el colectivo que le corresponde

Lobo _____

cerdo _____

abeja _____

pez _____

caballo _____

Enjambre, manada, piara, banco, caballeriza

2. Marca la palabra que no tiene relación con otras:

1. Góndola, carabela, calavera, piragua, canoa.

2. Algodón, seda, pino, lino, lana.

3. tijeras, cuchara, cuchillo, sierra, espada

4. lata, botella, helado, paquete, caja

5. castillo, palacio, monasterio, plaza, torre

6. tiburón, atún, delfín, trucha, salmón

7. mantequilla, café, pollo, paella, zumo

8. lluvia,, llovisoso, lloroso, lloviznar, llovido

3. Completa estas palabras con **s** o con **c**:

1. acu _ación

2. inqui _ición

3. denun _iar

4. inspec _ionar

5. agrade _er

6. su _eder

7. vi _edirector

8. satisfa _er

4. Relaciona las frases hechas que tienen un significado similar y escribe su equivalente ucraniano:

1. Meterse en si mismo	tener buenas manos
2. Meterse donde no le llaman	trabajar sin levantar la cabeza
3. Cambiar de idea como de camisa	hacer temblar de emoción
4. Estar hasta los topes	día de mucho, víspera de nada
5. Trabajar sin tregua	meterse en la concha
6. Ser maestro en todo	encontrar su camino
7. Hallar su vocación	meter las narices en algo
8. Hacer latir el corazón	estar de bote en bote

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

EL SEGUNDO NIVEL

5. Completa con los tiempos y modos correspondientes:
1. Me arrepiento de que mi amiga (suspenderse)_____.
 2. ¡Ojalá mañana no(hacer)_____ningún problema!
 3. ¡Ojalá el año que viene (volver)_____a vernos!
 4. ¡Que te (ir)_____bien!
 5. ¿(Poder) _____usted decirme dónde está la Puerta del Sol?
 6. Cuando conduzcas, (poner)_____mucho atención a las señales.
 7. (Hacer)_____el bien y no mires a quien.
 8. A fin de que tú (llegar)_____a tiempo, te doy mi reloj.
 9. Dudo que él ya (escribir) _____la composición.

6. Completa este texto con las preposiciones que necesite:

Los periodistas acaban ... componer el periódico a última hora .. la tarde y comienzan ... elaborarlo a las diez. A veces se ven obligados... trabajar los sábados y los domingos. Están siempre quejándose ... que no disponen del tiempo necesario, pero renuncian... escribir. Sueñan ... encontrar una exclusiva y se desviven ... lograrla. A veces exponen ... que les denuncien ... ello. Es el precio que han ... pagar ...trinfar.

7. Lectura

«UN PERSONAJE»

en «Destino», 16-IX-72

De «Punto de mira», por M. A.

Mi compañero de viaje era un curioso y escéptico personaje. No le gustaba andar, ni pasear, ni siquiera efectuar visitas turísticas. Se levantaba tarde, desayunaba y encendía un puro.

—¿Usted no se anima a acompañarnos a visitar el museo? — le invité.

—No, señor. Más o menos, todos los museos del mundo son iguales. De manera que yo me quedaré en el hotel a leer el periódico y a mandar postales.

Postaleaba sin reparar en textos, pues ya sabe usted que el franqueo en el extranjero, cuando de tarjetas postales se trata, varía sensiblemente según la extensión en el redactado. No es lo mismo mandar un abrazo o simples recuerdos a la familia que hacer un elogio del Danubio, o consignar turísticos entusiasmos ante un vuelo rigurosamente puntual y feliz.

Leía mucho mi compañero de viaje, siempre en su habitación, una vez arreglada. Generalmente se documentaba sobre lo que nosotros habíamos salido a visitar. Al regreso, intervenía en las conversaciones y nos daba un baño de erudición:

—Supongo que les habrá entusiasmado el paisaje alpino de Sallzkammeraut.

—Desde luego, es maravilloso—, asentíamos.

—¿Y qué me dicen ustedes de Bad Yschl, donde la familia imperial austríaca solía pasar sus vacaciones para ir de caza? Franz Lehár compuso, también en Bad sus inolvidables melodías.

—Sí, ya nos lo ha contado el guía.

—Siempre resulta interesante familiarizarse con la atmósfera de un imperio desaparecido. ¿Les han mostrado el célebre retablo de Pacher?

—Sí, en St. Wolfgang. Una pieza notabilísima.

Prosiguió, al día siguiente, el viaje y una vez en la próxima ciudad mi compañero declinó la invitación a recorrer Wachau, el romántico valle del Danubio.

—¿No se anima?—, sugerí.

—Prefiero quedarme en el hotel. El ajetreo no se ha hecho para mí. Wachau a ustedes les gustará, especialmente Melk, una población milenaria que visitarán al regreso de Viena.

—¿Usted ya la conoce?

—Como si la hubiese visto. Les recomiendo la abadía benedictina de Melk, que constituye el más famoso edificio barroco de Austria. No se pierdan otra célebre abadía, la de Gootaveig, encaramada en una pequeña colina. Vale la pena.

—Gracias por la información.

—De nada, a mandar. ¿Quiere que le dibuje un pequeño plano?

—No es necesario. Muy agradecido y hasta luego.

De Austria pasamos a Suiza, volando de Viena a Ginebra. Le maravilló el hotel y se hizo instalar una pequeña mesa en la terraza de su habitación, situada frente al lago Lemán.

—¿Qué extraordinaria ciudad suiza!—, exclamé, entusiasmado durante el almuerzo.

—En efecto, una ciudad como hay pocas en el mundo. La gente es culta y refinada, de una seriedad inquebrantable. Da gusto tratar a los suizos.

—¿Y por qué no sale usted a tratarlos?—, propuse.

—No es necesario rondar por las calles y avenidas para constatarlo. El personal del hotel me basta. El «máitre» es todo un gentleman.

—¿Y el portero? ¿Se ha fijado usted en el portero?

—Me he fijado, pero no me interesa. Es producto de importación.

—No lo sabía.

—Sí, es yugoslavo.

Al término del viaje nos intercambiamos tarjeta.

—Aquí tiene usted su casa.

—Muchas gracias. Y aquí tiene usted la suya.

No pude resistir la tentación, al despedirnos, de preguntarle por qué motivo viajaba sin moverse de los hoteles. Me consumía la curiosidad.

—Es que soy coleccionista.

—¿Coleccionista de qué, si es que puede saberse?

—De hoteles. Únicamente me faltan los de Escandinavia y Oriente Medio.

Nada que objetar. Pero conste que mi extrañeza fue considerable.

Lee el texto y elije la respuesta adecuada a estas preguntas.

1. Al día siguiente, el compañero del autor prefirió

- a) recorrer Wachau.
- b) proseguir el viaje a la próxima ciudad.
- c) visitar el romántico valle del Danubio.
- d) permanecer en el hotel.

2. Ciertamente, el ajetreo no se ha hecho para

- a) el amigo del autor.
- b) el autor del texto.
- c) los guías turísticos.
- d) los grupos turísticos.

3. Parece ser que vale la pena visitar

- a) la milenaria población de Melk.
- b) la abadía de Geotaveig.
- c) la abadía benedictina de Melk.
- d) la romántica ciudad de Viena.

4. Al autor le pareció extraordinaria

- a) la ciudad de Viena.
- b) la ciudad de Ginebra.
- c) la visita del lago Lemán.
- d) la cultura y refinamiento de los suizos.

5. Al compañero del autor no le interesa
 - a) el personal del hotel.
 - b) el maître del hotel.
 - c) el portero del hotel.
 - d) los productos de importación.

6. De acuerdo con el texto, «postalear» significa
 - a) tirar postales.
 - b) mandar postales.
 - c) romper postales.
 - d) comprar postales.

7. “Intervenir en las conversaciones” significa
 - a) interrumpir las conversaciones.
 - b) dirigir las conversaciones.
 - c) escuchar conversaciones.
 - d) participar en las conversaciones.

8. “Declinar” significa
 - a) rechazar.
 - b) aceptar.
 - c) ocultar.
 - d) olvidar.

EL TERCER NIVEL

8. **Lee el texto**, en la lista que se da en continuación encuentra las palabras que te ayudarán a comprenderlo bien. Rellana con ellas puntos suspensivos. Ten en cuenta que unas palabras pueden usarse más de una vez y las otras son de sobra:

Citius, altius, fortius

¿Sabías que esas tres palabras 1 ____ son 2 ____ de los Juegos Olímpicos? Significan más 3 ____, más 4 ____, más 5 ____, y son la esencia del atletismo, el deporte que dio 6 ____ a los Juegos Olímpicos en la antigua 7 ____.

Hoy en día, el atletismo no es un deporte único, 8__ que compone de numerosos y diferentes 9__ que pueden agruparse en 10__ de carrera, de salto y de lanzamiento.

Entre las 11__ de carrera se puede 12__ las siguientes: 13__ obstáculos y 14__. Dentro de estas últimas, 15__ pueden correr 16__ muy diversas, desde 100 metros hasta los 42 kilómetros y 195 metros de la 17__.

Dentro de las 18__ de salto están el salto de 19__, el triple salto, 20__ de altura y 21__ de pértiga. En esta última prueba es necesario utilizar un instrumento 22__ y resistente para impulsarse, 23__.

Y entre las pruebas de 24__ lanzamiento se encuentran 25__ lanzamiento de peso, de disco, de 26__ y de 27__. En todos ellos no sólo hay 28__ que ser 29__ más fuerte, también es necesario poseer una depurada técnica para poder enviar los 30__ más lejos que nadie.

Vallas, distancias, poseer, flexible, latinas, el lema, maratón, rápido, "artefactos", lisa, longitud, alto, fuerte, los atletas, técnica, martillo, origen, el, Grecia, sino, la pértiga, jabalina, especialidades, un, pruebas, distinguir, Italia, que

9. Situación. Usando unas 80 palabras descríbenos un viaje por las ciudades más importantes de su país.

Escribe 10-15 líneas para completar un párrafo que pueda terminar en la frase siguiente:

...todo el mundo se había divertido muchísimo en la fiesta, pero ya estaban despidiendo.

11 клас

EL PRIMER NIVEL

1. Clasifica las palabras entre *agudas*, *llanas*, *esdrújulas* y pon las tildes necesarias: martes, cárcel, útil, virtud, Jesús, azul, miércoles, teléfono

agudas _____

llanas _____

esdrújulas _____

2. Rellena puntos suspensivos con el artículo femenino o masculino.

1. Mi familia ha invertido __capital en la construcción de la casa

2. __cólera no lleva a ningún sitio. Hay que dominarse

3. Ayer fuimos a hacer volar __cometa al campo.

4. Pepe es __pelota. Siempre está detrás del jefe'

5. Todos los días, aquí hay __corte de tráfico.

6. Mira __pendientes que me regalaron en Navidad

7. La velocidad de __cometa puede ser impresionante al entrar en el sistema solar

8. Frasquita parece __pelota. Ha engordado diez kilos.

3. Completa con preposición conveniente las oraciones siguientes:

1. Me asombro __tu paciencia

2. Se resigna __que le critiquen.

3. Se esforzó __que triunfaras-

4. Pienso __matricularme en la Universidad

5. Se interesó __tu proyecto.

6. Me adentro __terrenos desconocidos.

7. Se entusiasma __todo.

8. Me animo __estudiar más.

4. Rellena los huecos con el verbo *ser* o *estar*

1. Hemos comido muy bien. Especialmente _____buena la carne.

2. Necesito cinco minutos más. Todavía no _____listo.

3. Mi profesor dice que aún _____verde para examinarme del carné de conducir.

4. La paella valenciana _____ rica.
5. El incidente _____ bastante grave.
6. La manifestación _____ en la Plaza de España.
7. El tiempo dice que mañana _____ despejado.
8. Resolvió el problema en sólo un minuto. ¡Qué listo _____!

2. EL SEGUNDO NIVEL

5. Completa con tiempos y modos adecuados:

1. ¡Ojalá ayer yo (seguir) _____ tu consejo.
2. ¡Que (continuar) _____ todo igual de bien!
3. Discúlpate para que él te (perdonar) _____.
4. Levántate ya, que no (llegar) _____ tarde.
5. Es muy sensible, de ahí que (él, llorar) _____ con frecuencia.
6. Si (él , esforzarse) _____ más, lo conseguiría.
7. Si lo(saber) _____, habría esperado.
8. No afirmaba que (ser) _____ él, sólo lo creía.

6. Utilice el estilo indirecto para quejarse de que una promesa no se cumplió:

1. El vendedor de la agencia de viajes dijo: "En Canarias siempre hace buen tiempo. Se podrá bañar todos los días". (No fue así).

2. El profesor ha repetido: "Preséntate a las oposiciones que seguro que las apruebas"(Suspendiste).

7. Lectura

«El retorno a la naturaleza»

Por DÁTILE,
en «El Correo Catalán»,
22-V11-72.

Nos encontramos en un momento crucial del año. El termómetro se ha situado dentro de los límites veraniegos y luce ya el sol turístico en todo su esplendor. Por ahora no es posible un retroceso meteorológico a los rigores invernales, y las amas de casa acaban justamente de almacenar, bien protegida contra la polilla, la ropa de abrigo.

Puede decirse que reina plenamente el verano. El mundo se puebla de flores, pájaros, mariposas y ventas «posbalance». El ciudadano, que ha permanecido muchos largos meses encerrado en la urbe y sometido a todas las tensiones de la vida moderna, puede relajarse temporalmente, tomar su coche y lanzarse al campo a disfrutar de la natura, el paisaje y la velocidad.

Después de este tiempo de reclusión invernal, cuando salimos de la ciudad, todo se nos antoja nuevo: el verde de las praderas, los ocres de las tierras, las violáceas montañas lejanas, el cambiante azul del cielo y el asfalto de las carreteras.

La verdad es que no todo es nuevo. Y quizá, si lo analizamos bien, pocas cosas son nuevas. Siempre hubo praderas verdes, tierras ocres, montañas violáceas y cambiantes cielos azulados. Pero resulta ya habitual que el campo, cuando se cumple nuestro viejo anhelo de retornar a la naturaleza, parezca complacerse en sorprendernos con sus mil enigmas.

Recuerdo que hace un año más o menos, cuando lo visitaba en la anterior temporada estival y recorría la pintoresca carretera de Jaén a Granada, me sentí gratamente sorprendido al atravesar el límite provincial y sentir deslizarse mi coche por una delicada pista que reemplazaba a la infernal superficie, salpicada de baches, que ocupaba antes ese lugar. La maravillosa alfombra de asfalto, que interrumpía con su hermoso tono gris azulado el amarillo de los rastrojos del término de Campotejar, sólo se extendía a lo largo de muy pocos kilómetros, pero su recuerdo quedó en mí, indisolublemente unido al paisaje.

Ahora, este año, al recorrer nuevamente los mismos lugares, llevado del ansia de respirar el oxígeno puro de los pequeños municipios, descansar la vista en el verde vegetal y deslizar el coche por esos pocos, pero deliciosos kilómetros, encontré con sobresalto que esa maravillosa y nueva pista del año pasado ha comenzado ya ha sufrir una especie de erupción y se encuentra plagada, de llagas y baches, tal como ocurría con su antecesora.

Es posible que si eso me ocurre en la agitada vida de la ciudad, hubiese proseguido indiferentemente mi camino en pos del consumo. Pero el campo es distinto; invita a sentarse bajo un árbol centenario, guardar las gafas «de cerca» mirar a lo lejos y meditar.

Entonces, al contemplar el marchitar de una flor, la muerte de un pájaro o el desmoronamiento de una carretera recién inaugurada, nos sentimos sobrecogidos ante nuestra insignificancia y suspiramos: ¡No somos nadie...!

Lee el texto y elije la respuesta adecuada a estas preguntas.

1. De momento parece imposible
 - a) alcanzar los límites del verano.
 - b) que luzca el sol espléndido.
 - c) volver a los fríos del invierno.
 - d) alcanzar un momento mejor.

2. Puede considerarse que
 - a) la ropa de abrigo está guardada.
 - b) estamos en medio del verano.
 - c) las amas de casa son precavidas.
 - d) la ropa está protegida contra la polilla.

3. Ahora es cuando el ciudadano puede
 - a) comprar las cosas más baratas.
 - b) disfrutar de los pájaros y de las flores.
 - c) descansar en la urbe moderna.
 - d) salir a disfrutar del paisaje y el campo.

4. Las violáceas montañas lejanas parecen nuevas en
 - a) primavera, después del invierno.
 - b) verano, cuando salimos de la ciudad.
 - c) otoño, cuando se caen las hojas.
 - d) invierno, cuando empieza a nevar.

5. El campo parece que nos sorprende con
 - a) sus praderas verdes.
 - b) montañas violáceas.
 - c) sus cambiantes cielos azulados.
 - d) sus muchos misterios naturales.

6. El autor se sintió agradablemente sorprendido cuando
 - a) sintió deslizarse el coche agradablemente.
 - b) visitaba el campo hace dos veranos.
 - c) recorría una carretera pintoresca.
 - d) salió de la carretera llena de baches.

7. En el autor quedó el recuerdo de
 - a) los rastrojos de Campotejar.
 - b) el tono gris azulado de la carretera.
 - c) aquella magnífica carretera.
 - d) el variopinto paisaje de Campotejar.

8. El autor este año se ha sorprendido al ver
 - a) llena de baches la carretera del año pasado.
 - b) la pureza de los pequeños municipios.
 - c) la naturaleza verde por todas partes.
 - d) el buen estado de la carretera.

EL TERCER NIVEL

8. Lee las siguientes oraciones y marca con a), b), c) la respuesta correcta.
1. Rodrigo Diaz de Vivar es más conocido como
 - a) Don Quijote
 - b) Sancho Panza
 - c) El Cid
 2. ¿Cuál de estas obras de Federico García Lorca es la obra de teatro?
 - a) “Romancero gitano”
 - b) “La casa de Bernarda Alba”
 - c) “Poeta en Nueva York”
 3. ¿A qué se parece zarzuela”
 - a) A un opera
 - b) A una sinfonía
 - c) A una opereta
 4. ¿Qué otro nombre recibe la zarzuela¿
 - a) Género chico
 - b) Música nacional
 - c) Teatro musical
 5. La película dirigida por Pedro Almodóvar es
 - a) “Las chicas de la Cruz Roja”
 - b) “Carmen”
 - c) “Matador”
 6. ¿Cuál de los siguientes cuadros fueron pintados por el español Pablo Picasso¿
 - a) “Las señoritas de Avignon”
 - b) “Las hilanderas”
 - c) “Los fusilamientos de Moncloa”
 7. ¿Qué pintor español expresaba en sus cuadros relojes blandos¿
 - a) Joan Miró
 - b) Salvador Dalí
 - c) Francisco de Goya

**СЕКЦІЯ
«КИТАЙСЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З КИТАЙСЬКОЇ МОВИ**

11 клас

水平一 I рівень

1. 判断词语的放在句中哪个位置上恰当（2分）
 - 1) 你A怎么知道B就是C你要找的D房子。（那）
 - 2) 会修A电视机B就他C一个人 D。（的）
 - 3) A不知B今天的航班C准时D到来。（能不能）
 - 4) A你们B打听一下C去天安门怎么D走。（先）

2. 请在ABCD四个答案中选择惟一恰当的。（2分）
 - 1) 我们第一_____来到你们国家，请多关照。
A) 件 B) 次
C) 趟 D) 名

 - 2) 排球我喜欢是喜欢，_____打不好。
A) 要是 C) 但是
B) 所以 D) 好像

 - 3) 最近我朋友买了_____电脑。
A) 张 B) 包
C) 盒 D) 台

- 4) 你不告诉她，她_____生气
 A) 一定 B) 既然
 C) 肯 D) 虽然

3. 选择恰当的词语。（2分）

- 1) 都已经开始下雨了，你_____说天气不会变呢！
 A) 再 B) 还
 C) 光 D) 会
- 2) 这件事情我永远忘_____。
 A) 不下 B) 不完
 C) 不了 D) 不好
- 3) 对面_____一个人。
 A) 过来 B) 回来
 C) 起来 D) 下来
- 4) 他们的国家虽不大，_____各种风景都有一点。
 A) 但 B) 于是
 C) 所以 D) 因为

4. 选择恰当的语法结构（2分）

- 1) 家里静得_____一只鸟落到房顶上_____能听见。
 A) 既然……就……
 B) 只有……才……
 C) 连……都……
 D) 既……也……
- 2) 这儿过去_____风沙_____干旱，现在 有了很大变化。
 A) 除了……就是……
 B) 除非……否则……
 C) 即使……还是……

- D) 起先……后来……
- 3) 她一拿到考卷, _____ 思考 _____ 没思考就搭上了。
- A) 连……带……
B) 哪怕……都……
C) 连……也……
D) 宁可……也……
- 4) 他的突出表现 _____ 使其对手们, _____ 使运动医学专家们感到惊讶。
- A) 固然……但是……
B) 即使……那么……
C) 因为……所以……
D) 不仅……而且……

水平二 II рівень

1. 填空 (4分)

1. 这课的语法你听 _____ 了没有?
2. A. 我叫你, 你怎么不难回答?
B. 对不起, 我正听录音呢, 没听 _____。
3. A. 你看 _____ 萨沙了没有?
B. 看 _____ 了, 他正在操场跑步呢。
4. A. 老师, 这些练习题我做 _____ 了没有?
B. 你没都做 _____, 做 _____ 了三道题, 做错了一道题。
5. 快开 _____ 窗户吧, 屋子里太热了。
6. 关 _____ 电视机吧, 已经十二点了。
7. A: 我给你的书你看 _____ 了没有?
B: 还没有看 _____ 呢。
8. 这课课文有点儿难, 我没有看 _____。

2. 用下列词组填空（4分）

冷一点儿 深一点儿 高三度 大两岁 贵得多
早得多 高得多 快得多

- 1) 北京比我们那儿_____。
- 2) 我姐姐比我_____。
- 3) 每天早上她都比我起得_____。
- 4) 他比我跑得_____。
- 5) 这件羽绒服比那件_____。
- 6) 这件的颜色比那件_____。
- 7) 明天上海的气温比北京_____。
- 8) 今天的气温比昨天_____。

3. 阅读理解（4分）

- 1) 中国人经常说：早饭要吃好，午饭要吃饱，晚饭要吃少。

★ 根据这句话，可以知道：

A 早饭要少吃 B 午饭要多吃 C 不要吃晚饭

- 2) 公司来了一位新同事，长得跟我有点儿像，而且我们都姓王，很多人总是

笑着问我：“新来的同事是不是你哥哥？”

★ 新来的同事：

A 是我哥 B 长得像我 C 长得像我弟弟

- 3) 北京的秋天比较短，但这是北京最好的季节。秋天的北京不冷也不热，下雨的时候不多，这时候去北京旅游最好。北京的春天也很漂亮，只是有时候会刮大风。

★ 北京的秋天：

A 很舒服 B 非常热 C 经常刮风

✕

- 4) 张先生，您到饭店以后，先休息一下。中午我们一起吃午饭，下午 4 点以前没有什么事，如果您愿意，我可以带您到附近看看。5 点，我们经理和您见面，晚上经理请您吃晚饭。
- ★ 张先生 5 点做什么？
- A 和经理见面 B 到外面去看看 C 和经理一起吃饭
- 5) 小李，洗手间在一楼东边，如果有客人要去，你带他们去。还有，注意洗手间的灯不要关。
- ★ 根据这段话，可以知道：
- A 小李是客人 B 小李表示同意 C 别关洗手间的灯
- 6) 一年级二班的考试已经结束了，我听大家说，虽然题很多，但不难，很简单。
- ★ 这次考试：
- A 很难 B 题很多 C 时间不长
- 7) 我对外面的世界很有兴趣，我希望有机会到别的国家看一看，了解它们不同的文化。
- ★ 我希望：
- A 学习普通话 B 有很多节日 C 去国外看看
- 8) 自行车？没问题，你别客气。就在楼下，就是那辆蓝色的。我这几天不骑，你不用急着还。
- ★ 那辆自行车：
- A 坏了 B 是蓝色的 C 是别人的

水平三 III рівень

1. 听力理解 (5分)

听录音，选择正确答案：

1. A. 要去海南
B. 还没决定
C. 我不太想去
D. 哪儿都不想去
2. A. 办公室里有很多人
B. 办公室里一个人
C. 每个办公室里都有很多人
D. 屋子里一个人也没有
3. A. 担心
B. 害怕
C. 一定
D. 可能
4. A. 就不再跟他见面了
B. 在也不去见他了
C. 没有再见过他
D. 很少跟他见面
5. A. 小李正在高兴呢
B. 小李很高兴
C. 小李不满意
D. 小李可能不满意吧
6. A. 他的电话坏了
B. 他要打电话告诉小王
C. 他让女的告诉小王
D. 他要去小王那儿
7. A. 那家店里的衣服不好
B. 那家电力部卖衣服
C. 不知道那店里卖的是什么
D. 那店里衣服很贵

8. A. 北京大学
B. 马路上
C. 公共汽车
D. 动物园
9. A. 你现在找工作来不及了
B. 你应该赶快找工作
C. 应该快毕业的时候再找工作
D. 快毕业的时候找工作也来得及
10. A. 她不喝白酒，只喝啤酒
B. 她不敢喝白酒，只敢喝啤酒
C. 她不敢喝啤酒，更不敢喝白酒
D. 啤酒，白酒她都能喝

2. 阅读理解（5分）

1-2

森林里，动物们决定举办一个晚会，这次演出吸引了几乎所有的动物。他们都很积极，准备的节目各有特点，小鸟要给大家唱歌，老虎要跳舞，小猫要画画，猴子要讲故事，狮子说他给大家照相，熊猫说：“我不会表演，但是我可以当观众，为大家鼓掌。”最后只剩下小牛了，她想了很久，忽然得意地说：“我负责为大家送免费的牛奶！”

★ 谁打算为大家讲故事？

- A 狗 B 马 C 猴子 D 小猪

★ 小牛负责为大家：

- A 报名 B 送牛奶 C 填写地址 D 做巧克力

3-4

什么是真正的朋友？不同的人会有不同的理解，而我的理解是：
在你遇到困难的时候，

朋友会勇敢地站出来，及时给你帮助；在你孤单或者伤心流泪的时候，

朋友会陪在你身边，想办法让你感到幸福；无论你是穷人还是富人，真正的朋友

永远值得你信任。

★ 根据这段话，朋友可以帮你：

A 总结经验 B 照顾家人 C 远离危险 D 解决难题

★ 这段话主要介绍的是：

A 精神 B 爱情 C 态度 D 友谊

5.

南半球和北半球的季节正好相反。当北半球到处春暖花开的时候，南半球已

经进入凉快的秋天，树叶也开始慢慢地变黄了；当北半球的气温逐渐降低的时候，

南半球的天气却开始热起来，人们已经脱掉了厚厚的大衣。

★ 关于南北半球，可以知道：

A 季节不同 B 南半球更热 C 北半球植物多 D 秋天都很干燥

**СЕКЦІЯ
«НІМЕЦЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ**

9 клас

Niveau 1

Wortschatz und Grammatik

Teil 1: Welches Wort passt?

Schreiben Sie entsprechende Buchstaben in die Lücken. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

- a. fliegen – b. Spaß – c. gekauft – d. verabredet – e. treffen – f. Schluss –
g. aufräumen – h. gegangen – i. Müll – j. Nachbarin – k. später –
l. Geschäfte – m. Schade – n. schlafen – o. nett – p. gefeiert –
q. waren – r. Kneipe – s. Schokoladenkuchen – t. Eltern – u. laut

Liebe Jutta,

Du glaubst nicht, wie toll mein Geburtstag war. (1) m, dass Du nicht dabei warst. Von meinen (2) _____ habe ich ein Flugticket nach Madrid bekommen, ich will im April (3) _____, kommst du mit?

Am Nachmittag war ich mit meiner Schwester in meinem Lieblingscafé (4) _____, wir haben (5) _____ gegessen und furchtbar viel erzählt und gelacht.

Natürlich haben wir uns dann auch noch ein paar (6) _____ und Boutiquen angesehen; ich habe nichts (7) _____, aber wir haben sehr viel (8) _____ gehabt!

Na ja, und am Abend haben wir dann ein richtiges Fest (9) _____. Stell Dir vor, es (10) _____ 18 Leute in meinem kleinen Zimmer! Alle

haben etwas zum Trinken oder zum Essen mitgebracht, mein Zimmer sah aus wie eine (11) _____.

Wir haben alle meine CDs gehört und getanzt, es war wirklich wunderbar! Vielleicht waren wir ja ein bisschen (12) _____, um Mitternacht ist dann plötzlich meine (13) _____ gekommen und hat gesagt, dass wir leise sein sollen, weil sie (14) _____ möchte.

Wir sind dann noch alle in den Park (15) _____ und haben da gefeiert, ich bin erst um drei Uhr ins Bett gegangen.

Heute Morgen war ich natürlich ziemlich müde und mein Zimmer sieht schlimm aus, überall liegt (16) _____ herum, ich muss unbedingt (17) _____, aber ich habe keine Lust. Vielleicht mache ich das (18) _____.

Weißt Du, Markus war auch bei der Party und er ist auch bis zum (19) _____ geblieben, ich finde ihn richtig (20) _____. Ich glaube, ich bin ein bisschen verliebt.

Ich muss unbedingt mit Dir sprechen, wann können wir uns (21) _____?

Schreib mir, wann Du kommst, ich hole Dich dann ab.

Bis ganz bald!

Deine Carola

Wortschatz

Teil 2: Was ist richtig? Kreuzen Sie an. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

1. Wenn Sie den Zug um 8.20 nehmen, haben Sie in Mainz 30 Minuten b ____.

2. In der Zeitung steht, dass am Sonntag ein Mittagskonzert _____.

a	Anschluss
☒	Aufenthalt
c	Ausflug

a	gibt
b	stattfindet
c	spielt

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

3. Mein Mann will sich am Abend nur ausruhen, ich möchte aber etwas _____.

a	unternehmen
b	interessieren
c	teilnehmen

4. Peter hat gestern einen Unfall gehabt, die Polizei sagt, er war _____.

a	sauer
b	pensioniert
c	eine betrunken

5. Michaela ist _____, sie bekommt ihr drittes Kind.

a	müde
b	krank
c	schwanger

6. Im Kino gibt es für Studenten nachmittags

a	eine Ermäßigung
b	eine Sendung
c	eine Sehenswürdigkeit

7. Ich sehe nicht oft fern, ich finde die meisten _____ langweilig.

a	Sendungen
b	Bilder
c	Zeitschriften

8. Wenn du Tennis spielen möchtest, kannst du ja in _____ gehen.

a	ein Lokal
b	einen Verein
c	eine Firma

9. Du bist verletzt, du _____.

a	fällst
b	läufst
c	blutest

10. Ich komme morgen etwas später, ich habe _____

a	einen Besuch
b	einen Termin
c	eine Verabredung

11. Am Sonntag wollen wir _____ in den Wald machen.

a	einen Ausflug
b	einen Ausweis
c	einen Aufenthalt

12. Er darf nicht Auto fahren, er hat keinen _____.

a	Reisepass
b	Personalausweis
c	Führerschein

13. Es tut mir leid, dass wir zu spät kommen wir hatten _____.

a	eine Panne
b	einen Reifen
c	ein Bremslicht

14. Auf der Straße war sehr viel Schnee, ich konnte nicht mehr _____.

a	behalten
b	bremsen
c	brauchen

15. Gibt es hier eine Brücke? – Nein, Sie müssen _____ nehmen.

a	den Zug
b	die Fähre
c	den Bus

16. Ich glaube, der Zug kommt auf einem anderen Bahnsteig an. Hast du _____ nicht gehört?

a	den Anrufbeantworter
b	die Durchsage
c	die Sendung

17. Ich hole dich ab, ich warte _____.

a	auf dem Gleis
b	auf dem Bahnsteig
c	im Verkehr

18. Herr Meyer ist im Krankenhaus, er hatte auf der Autobahn _____.

a	eine Krankheit
b	eine Verspätung
c	einen Unfall

19. Die Reparatur ist sehr teuer, hoffentlich bezahlt das _____.

a	die Steuer
b	die Gebühr
c	die Versicherung

20. Ich bin Türkin, meine _____ ist Anatolien.

a	Land
b	Landschaft
c	Heimat

21. Der Preis ist sehr günstig, das ist ein besonders gutes _____.

a	Angebot
b	Alter
c	Ding

22. Es geht mir schlecht! – Was _____ dir denn?

a	geht
b	fehlt
c	tut

23. Jetzt kommen die Nachrichten. Kannst du mal den Apparat _____?
24. Herr Moss bleibt zu Hause bei den Kindern, er ist _____.

a	abholen
b	an sein
c	anmachen

a	Hausfrau
b	Hausherr
c	Hausmann

25. Benutzen Sie bitte die Treppe. Der Aufzug ist nicht _____.

a	zu Hause
b	in Betrieb
c	im Betrieb

Wortschatz

Teil 3: *Was will man damit sagen? Ordnen Sie zu.* Übertragen Sie dann Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

1.	Ich habe Garantie.	A	Das kann man flexibel einsetzen.
2.	Da haben Sie Pech gehabt.	B	Probieren Sie es mal woanders.
3.	Das Gerät ist ein Alleskönner.	C	Das darf nicht passieren.
4.	Wo hatte ich nur meinen Kopf?	D	Ich möchte es zurückgeben und ein anderes haben.
5.	Das sollte nicht vorkommen.	E	Sie hatten kein Glück.
6.	Ich möchte das umtauschen.	F	Ich habe ein Recht auf Umtausch, kostenlose Reparatur oder Geld zurück.
7.	Wir können nichts machen.	G	Ich habe nicht aufgepasst.

1	2	3	4	5	6	7
F						

Niveau 2

Hören Teil 1: Telefonansagen

Sie hören fünf Ansagen am Telefon. Zu jedem Text gibt es eine Aufgabe. Hören Sie jeden Text zweimal und ergänzen Sie die Telefonnotizen. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

Beispiel: Werkstatt

Morgen Auto abholen Zeit: ab 9.00 Uhr
--

3. Einkaufen

Wo: Laden an der Ecke Was? Brot, _____ _____
--

1. Christina anrufen

Treffen: nicht heute Abend Wann? _____

4. Telefonauskunft

Vorwahl: 030 Telefonnummer: _____ _____

2. Ausweis abholen

Wo: Bäckerei Meierlein, Elisabethstr. Wann? _____

5. Treffen

Wo: Michaelisplatz, U-Bahn-Eingang Wann? _____
--

Hören Teil 2: Radioansagen

Sie hören fünf Informationen aus dem Radio. Zu jedem Text gibt es eine Aufgabe. Kreuzen Sie an: a, b oder c? Sie hören jeden Text einmal. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

Beispiel:

Wie spät ist es jetzt?

a	Neun Uhr am Morgen.
☒	Sieben Uhr am Abend.
c	Neun Uhr am Abend.

6. Wann kommen die Nachrichten?

a	Um 13.30 Uhr.
b	Um 12.00 Uhr.
c	Um 13.00 Uhr.

7. Wie ist das Wetter im Norden?

a	Es regnet.
b	Manchmal scheint die Sonne.
c	Es ist warm.

8. Wo wohnt Herr Niemeyer?

a	In Bayern.
b	In Köln.
c	In Berlin.

10. Wie ist die Telefonnummer?

a	40 32 32 40.
b	040 32 32 14.
c	040 32 32 40.

9. Wo kann man in Nauheim parken?

a	Im Zentrum.
b	Auf der B 23.
c	Auf dem Sportplatz.

Hören Teil 3: Interview

Sie hören ein Interview. Dazu sollen Sie 8 Aufgaben lösen. Hören Sie das Interview zweimal und beantworten Sie die Fragen. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

Beispiel:

Welchen Sport treibt Lisa? Laufen

11. Wie lang war die Marathonstrecke? _____
12. Welche Hälfte war für Lisa härter? _____
13. Welches Ergebnis hat Lisa erwartet? _____
14. Wie anstrengend war der Lauf für sie? _____
15. Wieviele Läuferinnen waren vor Lisa im Ziel? _____
16. Was erfahren wir über den Sieger? _____
17. Auf welchem Platz sind Harry, Poldi und Lisa ins Ziel gekommen? _____
18. Was hat Lisa für die Zukunft geplant? _____

Lesen Teil 1

Lesen Sie die Anzeigen. Ordnen Sie die Stichwörter 1-10 den Informationen A-H zu. Machen Sie ein Kreuz, wenn keine Information passt. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

- 0 B Interesse an Natur und Umwelt
- 1 Ballsport
- 2 Angebote für Bastler
- 3 Interesse an Theater
- 4 Wintersport
- 5 Malen, Zeichnen, Gestalten
- 6 Stammtisch
- 7 Hilfe bei der Stellensuche
- 8 Gesundheit und Fitness
- 9 Gesangverein
- 10 Museumsbesuch

A *Herbstlandschaften mit Wasserfarben in freier Natur. Kleine Gruppen. Anmeldung im Atelier „Rote Rose“, 50 € zzgl. ca. 10 € für Material*

B **NABU** Was fliegt denn da?
 Vogelkundliche Exkursion
 rund um den Burgsee
 Kostenbeitrag 4,-€
 Mitglieder 2,-€

C **Einladung zur Schnupperprobe**
 Singen macht Spaß und ist gesund.
 Wer möchte in unserem Chor mitmachen?

D **Fit für den Arbeitsmarkt**

- Bewerbungsschreiben
- Bewerbungsgespräch
- Stellenangebote

Fortbildung bei Ihrer Agentur für Arbeit

E **Modelbauverein Hoppenstedt**
 Zurzeit 70 Mitglieder beschäftigen sich mit dem Bau von Modellflugzeugen (Helikopter, Motor-, Segelflugzeuge). Wir freuen uns über Besucher und neue Mitglieder. Hier erfahren Sie mehr.

F Wir treffen uns am kommenden Mittwoch zur Vorbereitung der kommenden Saison. Alle Mitglieder sind herzlich eingeladen.
Skiclub Mittenwald
E. Fuchs (Vorsitzender)

G Unser nächstes Stück: „Das doppelte Lottchen“ von Erich Kästner. Die Proben beginnen am 1. Oktober. Einige Rollen sind noch nicht besetzt. Wer macht mit? Interessenten rufen bei R. Fiedler (05525-575932) an.

H **VHS Kirchheim**
Dieser Kurs bringt Herz und Kreislauf in Ordnung und stärkt Ihren Rücken.
12 x mittwochs 18.30 – 19.30 Uhr, 55 €

Lesen Teil 2

Lesen Sie zuerst die 8 Überschriften. Lesen Sie dann die 4 Texte und entscheiden Sie: Welcher Kurztext (Nr. 1 – Nr. 4) passt zu welcher Überschrift? Sie dürfen jeden Kurztext und jede Überschrift nur einmal verwenden. (Nur den Kurztext aus dem Beispiel dürfen Sie noch einmal verwenden). Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

Beispiel: Reisebranche: Wachstum dank Senioren

Lösung: Die Überschrift passt zu Kurztext 3

1 Mobiltelefone sind im Moment der Renner. So wie früher Taschenrechner und Walkmen bleiben heute Handys im Zug liegen. Liegen gebliebene Handys werden in die Fundstelle gebracht. Wenn sie drei Monate lang niemand abholt, werden sie eben versteigert. So wie auch diese Woche wieder im Südbahnhof.

- 2 Der Abend ist gerettet. Mit dem Guten-Abend-Ticket der Bahn fahren Sie sensationell günstig – von 19 Uhr abends bis 2 Uhr morgens (Abfahrts-/Ankunftszeit). Umsteigen, sooft Sie wollen. Kilometer, so viel Sie schaffen. Quer durch Deutschland. 1. oder 2. Klasse. Das Ticket gilt für die Hin- und, wenn Sie es auch schaffen, auch für die Rückfahrt. An allen Tagen, ausgenommen nur am Osterwochenende und an den Weihnachtsfeiertagen wegen des starken Feiertagsverkehrs.
- 3 Deutschlands Senioren werden immer mehr zu wichtigen Kunden der Reisebranche. Diese Gruppe wird zum größten Wachstumsmarkt für die Reisebranche. Seniorenunternehmen bereits jetzt pro Jahr 16 Millionen Urlaubsreisen von über 5 Tagen. Hinzu kommen neun Millionen Kurzreisen. Ihren Urlaub lassen sich Senioren durchschnittlich 750 € kosten.

- 4 Da vor allem Zugreisende und Pendler immer häufiger wegen Belästigung durch Mobiltelefone klagen, will die dänische staatliche Bahngesellschaft DSB zur Tat schreiten. Nach der Einrichtung von handyfreien „Ruheabteilen“ in Fernzügen seit dem 1. März sollen die Handy-Nutzer jetzt durch überall sichtbare Schilder zu Rücksicht auf ihr genervtes Publikum ermahnt und möglicherweise auf ganz spezielle Zugwaggons verwiesen werden.

a	Senioren-Reisen für höchstens 750 €
b	Einzigartig: Abends schnell und billig durch Deutschland
c	Dänemark: Spezielle Zugabteile für Handybenutzer
d	Fahren Sie mit dem Guten-Abend-Ticket an Weihnachten zu Ihren Lieben
e	Der Hit unserer Versteigerung: Vergessene Handys
f	Dänemark: Handyfreie Zonen gefordert
g	Reiselustige Senioren – die Kunden der Zukunft
h	Taschenrechner, Walkman und Handys nur heute als Sonderangebot

Lösungen:	Kurztext 1	Überschrift:	_____
	Kurztext 2	Überschrift:	_____
	Kurztext 3	Überschrift:	_____
	Kurztext 4	Überschrift:	_____

Lesen: Teil 3

Lesen Sie den Text. Welche Eigenschaften passen zu Theo? Welche zu Lisa? Welche zu beiden. Wie war das früher? Wie ist das heute? Übertragen Sie anschließend Ihre Antworten auf das Antwortblatt.

ehrezig	fleißig	hilfsbereit	kontaktfreudig	ordentlich
teamfähig	unpünktlich	warmherzig	zuverlässig	

Theo	Lisa	beide
früher: 0 <u>unpünktlich</u>	früher: 3 _____	6 _____
heute: 1 _____	heute: 4 _____	7 _____
2 _____	5 _____	8 _____

<p>Theo studiert Umwelt- und Verfahrenstechnik an der Fachhochschule in Dresden. In den ersten zwei, drei Studienjahren war er nicht sehr fleißig. Oft ist er zu spät zu den Vorlesungen und Seminaren gegangen. Aber dann hat er Lisa kennengelernt. Seit Theo mit Lisa zusammen ist, ist er jeden Morgen spätestens um 9.00 Uhr an der FH. Er arbeitet jetzt täglich acht Stunden in der Bibliothek. In zwei Monaten muss er seine Diplomarbeit abgeben. Er ist sicher, dass das klappt. Lisa hat ihr Studium mit „sehr gut“ abgeschlossen. In kurzer Zeit hat sie eine gute Stelle gefunden. Sie will Erfolg im Beruf haben und schnell Karriere machen. Sie arbeitet gut mit ihren Kollegen zusammen, und ihre Kollegen arbeiten gern mit ihr zusammen. Lisa wohnt</p>	<p>noch nicht sehr lange in Dresden. Aber sie hat schon viele Freunde und Bekannte dort. Lisas und Theos Wohnung ist ein beliebter Treffpunkt für Theos Studienkollegen, Lisas Arbeitskollegen und für die Freunde und Bekannten der beiden. Sie sagen immer: bei Theo und Lisa ist die Stimmung gut, die beiden haben immer gute Laune. Man fühlt sich immer willkommen bei ihnen. Lisa sorgt dafür, dass die Wohnung immer sauber und aufgeräumt ist. Das hat sie gern. Aber Theo hilft ihr dabei. Gestern hat Lisa die ersten Kapitel von Theos Diplomarbeit gelesen und korrigiert. Beide haben immer eine Idee, wie sie einander das Leben angenehm machen können. Hoffentlich bleibt es so.</p>
--	---

10 клас**Wortschatz und Grammatik****I. Leseverstehen 1**

Lesen Sie 4 Texte und schreiben Sie die richtige Antwort auf das Antwortblatt.

1.1 Kunst ist in

Die Deutschen sind Weltmeister! In keinem anderen Land gibt es pro Kopf so viele Museen und nirgendwo werden sie so gut besucht. Vor 30 Jahren gab es in Deutschland 1 500 Museen, heute sind es über 6 000. 110 Millionen Besucher kommen im Jahr, Tendenz steigend. Wenn man die vielen Galerien und Ausstellungen in Banken und Einkaufszentren dazuzählt, muss man feststellen: Es gehen mehr Menschen ins Museum als ins Kino. Kunst ist das neue Massenmedium, Kunst ist Erfolg.

So gehört es seit etwa zwei Jahren zu jedem Partygespräch, eine Meinung über Kunst zu haben und zeitgenössische Künstler wie Neo Rauch zu kennen. Die Kunst ist mitten im Leben angekommen, das heißt auch, mitten im Geschäftsleben. Bei den Kunstauktionen in London stieg der Umsatz im letzten Jahr um 19 Prozent. 477 Kunstwerke kosteten mehr als eine Million Dollar. Der englische Künstler Damien Hirst verkaufte einen konservierten Haifisch für neun Millionen Dollar und ein Werk des 33-jährigen Leipziger Malers Matthias Weischer erzielte bei einer Auktion einen Preis von 384 854 Dollar. Der Künstler bekam allerdings von diesem Geld nichts, er hatte das Bild vor drei Jahren für 2 000 Dollar verkauft.

Wer für ein echtes Ölbild nicht 100 000 Euro bezahlen möchte oder kann, bekommt es bei Deutschlands größtem Kunsthandel auch billiger: bei Ikea. Dort kann man ab 79,95 Euro zwischen Sommerblumen, einem Haus in einsamer Landschaft oder einer Straße im Nebel wählen. Das richtige „Ölbildgefühl« ist auch bei Ikea der Grund für die steigende Nachfrage. Das Interesse an Kunst erobert auch die Kunsthochschulen. Zurzeit gibt es in Deutschland 84 000 Studenten in den Studienrichtungen Kunst und Kunstwissenschaft. Das sind 4 000 Studenten mehr als für Medizin. Doch nur fünf Prozent aller

Künstler können von ihrer Kunst leben. Das durchschnittliche Einkommen von Künstlern, sagt die Künstlersozialkasse, liegt bei 10 000 Euro im Jahr. Daran ändern auch die explodierenden Preise nichts.

1. In Deutschland gibt es heute die meisten Museen der Welt.

In Deutschland gibt es heute über 6 000 Museen.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

2. Das Interesse an Kunst ist seit Jahren unverändert groß.

Das Interesse an Kunst steigt noch immer.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

3. Kunst ist der größte Absatzmarkt von Ikea.

Kunst gehört heute zum Alltag.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

4. Die meisten Künstler in Deutschland können von ihrer Kunst nicht leben.

Die meisten Künstler in Deutschland können von ihrer Kunst gut leben.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

5. Der englische Künstler Damien Hirst ist besonders populär in Deutschland.

Der deutsche Maler Matthias Weischer ist weltbekannt.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

1.2 Die Erfindung des Buchdrucks

Übergang vom Mittelalter zur Neuzeit. Spanier und Portugiesen entdeckten über den Seeweg neue Welten und in vielen Ländern gab es politische Veränderungen. Gleichzeitig war es ein Jahrhundert voller Gegensätze: Erste kirchliche Reformen und neue Wege in der Kunst standen auf der einen Seite — schreckliche Kriege und Inquisitionsprozesse auf der anderen Seite.

In dieser Zeit konnten nur wenige Menschen lesen und schreiben. Bücher wie die Bibel wurden in der Regel von Mönchen mit der Hand abgeschrieben, um sie zu vervielfältigen. Es existierte auch schon der Holzdruck, doch das war ein sehr zeitraubendes Verfahren. Der 1397 geborene Johannes Gutenberg war ein ehrgeiziger und begabter Drucker. Er wollte Exemplare der Bibel herstellen, die schöner als die Abschriften der Mönche waren. Deshalb erfand er etwas ganz Neues: den Buchdruck mit beweglichen Metall-Lettern. Der Grundgedanke seiner Erfindung war die Zerlegung eines Textes in einzelne Druckelemente wie Klein- und Großbuchstaben oder Satzzeichen. Diese Elemente wurden dann zu Wörtern, Zeilen und Seiten zusammengefügt, was einen schnelleren Druck ermöglichte.

Als Gutenbergs Meisterwerk gilt die 42-zeilige Bibel. Das zweibändige Werk mit insgesamt 1.282 Seiten entstand auf dem Höhepunkt seiner Karriere mithilfe von etwa 20 Mitarbeitern. Gutenberg hat für seine Bibel auch 290 verschiedene Bilder gegossen, die später in den Text eingefügt wurden. Von den 180 Exemplaren wurden vermutlich 150 auf Papier und 30 auf kostbarerem Pergament gedruckt. Heute existieren davon noch 48 Exemplare. Die Gutenberg-Bibel zählt bis heute zu den schönsten gedruckten Büchern der Welt.

Mit seiner unscheinbaren Erfindung hat Gutenberg eine Medienrevolution eingeleitet. Durch sein Verfahren mit den beweglichen Lettern konnten Bücher und Texte schneller, billiger und in größeren Mengen gedruckt und verbreitet werden. Damit leistete Gutenbergs System einen großen Beitrag zur Alphabetisierung.

6. In vielen Ländern gab es neue Welten.

In vielen Ländern gab es Spanier und Portugiesen.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

7. Neue Wege in der Kunst gehören zum 15. Jahrhundert.

Neue Wege in der Kunst gehören den Spaniern.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

8. Die Bücher wurden von Mönchen gedruckt.

Die Bücher wurden von Mönchen abgeschrieben.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

9. Johannes Guttenberg hat den Buchdruck mit beweglichen Buchstaben erfunden.

Johannes Guttenberg hat den Buchdruck mit Großbuchstaben erfunden.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

10. Johannes Guttenberg hat 290 verschiedene Bilder in den Text eingefügt.

Johannes Guttenberg hat das erste Kinderbuch mit 290 Bildern gedruckt.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

1.3 Wie landet das Wort im Kopf ?

Jede neue Vokabel muss eine weite Reise machen, bis sie endgültig in unserem Langzeitgedächtnis landet. Beim ersten Lesen oder Vorlesen kreisen die neuen Vokabeln im Ultrakurzzeitgedächtnis. Normalerweise würden sie von dort ganz schnell wieder verschwinden. Wenn sie jedoch mit besonderer Energie in Form von Aufmerksamkeit und Konzentration verstärkt werden, gelangen sie ins Kurzzeitgedächtnis. Dort haben die neuen Wörter eine Lebenszeit von ca. 20 Minuten. Innerhalb dieser Zeit sollte man die wichtigsten Wörter wiederholen, sonst werden sie gelöscht. Der Weg vom Kurzzeitgedächtnis zum Langzeitgedächtnis dauert sechs Stunden.

Das funktioniert so, als ob das Gehirn die Speichertaste drückt und eine Datei wie beim PC auf der Festplatte speichert, erklärt der Psychologe Matthiew Walker von der Harvard Medical School in Boston. Doch auch wenn die neuen Wörter in den Langzeitspeicher aufgenommen worden sind, können sie sich dort nicht ausruhen. Sie müssen in bestimmten, individuell verschiedenen Zeitabständen wiederholt werden. Andernfalls versinken sie im passiven Speicher des Langzeitgedächtnisses, also im passiven Wortschatz. Das klingt ein bisschen kompliziert, doch der Mensch kann auf diese Weise bis zu 200 neue Wörter am Tag ins Lang-

zeitgedächtnis aufnehmen. Die beschriebenen Stationen machen aber deutlich, warum es eine gewisse Zeit dauert, bis man eine bestimmte neue Sprache perfekt beherrscht.

Wie die Speicherung der Wörter und ihre Vernetzung mit anderen Wörtern am besten funktioniert, dafür gibt es keine allgemeinen Empfehlungen. Denn jedes Gehirn ist anders, jeder muss die für ihn effektivste Lernmethode selbst herausfinden. Hilfreich ist dabei zu erkennen, zu welchem Lerntyp man gehört:

Der *visuelle* Typ kann sich neue Wörter am besten einprägen, wenn er sie erst einmal geschrieben sieht, also liest, der *haptische* Lerner muss die Wörter selbst schreiben. Der *auditive* Typ möchte sie lieber hören. Wer an die neue Sprache analytisch herangeht und nach grammatikalischen Regeln sucht, ist ein *kognitiver* Lerntyp, der unbedingt ein systematisches Lehrbuch braucht. Außerdem gibt es noch den *imitativen* Typ, der am leichtesten durch Hören und Nachsprechen lernt. Doch unabhängig davon, was für ein Lerntyp man ist - man sollte auch im Alltag jede Gelegenheit nutzen, die neue Sprache zu üben. Kleine Sprachabenteuer kann man überall finden, im Internet, im Fernsehen, im Radio oder am Geldautomaten, wenn man sich die Anweisungen auf Deutsch geben lässt.

11. Es ist wichtig, dass man aufmerksam und konzentriert ist, wenn man neue Wörter lernt.

Es ist nicht so wichtig, ob man aufmerksam und konzentriert ist, wenn man neue Wörter lernt.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

12. Wenn die Wörter 20 Minuten im Kurzzeitgedächtnis „überleben“, vergessen wir sie nie.

Wenn die Wörter 20 Minuten im Kurzzeitgedächtnis „überleben“, vergessen wir sie.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

13. Um Wörter aktiv gebrauchen zu können, müssen sie regelmäßig wiederholt werden.

Um Wörter aktiv gebrauchen zu können, muss man sie regelmäßig aufschreiben.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

14. Wie man Wörter am besten lernt, hängt vom Lerntyp ab.

Der visuelle Typ lernt neue Wörter am besten.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

15. Wie die Speicherung der Wörter und ihre Vernetzung mit anderen Wörtern am besten funktioniert, dafür gibt es keine allgemeinen Empfehlungen.

Es gibt bestimmte Empfehlungen, wie die Speicherung der Wörter und ihre Vernetzung mit anderen Wörtern funktioniert.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

1.4 Die Geschichte der Schokolade

Das Tiefland der mexikanischen Golfküste vor etwa 3 000 Jahren: Hier lebte das erste zivilisierte Volk Amerikas, die Olmeken (Blütezeit: 1 500 bis 400 vor Christus). Sie waren es, die in dieser fruchtbaren Gegend Kakaobäume züchteten und vermutlich auch als Erste aus Kakao Schokolade herstellen. Schriftliche Zeugnisse gibt es dafür allerdings nicht. Erste Beweise für die Existenz von Schokolade hinterließen die Maya (Blütezeit: 250 bis 900 nach Christus). 1984 wurde bei Rio Azul in Guatemala eine Maya-Grabstätte entdeckt. Sie enthielt Gegenstände für den Verzehr von flüssiger Schokolade, darunter einen Topf mit Henkel und Schraubdeckel, der mit großen Hieroglyphen beschrieben war. Zwei dieser Schriftzeichen stellen das Wort „cacao“ dar. Bei der Untersuchung des Topfes im Labor fanden sich darin außerdem Spuren von Koffein und Theobromin - beide Stoffe sind Bestandteile von Kakao. Die Maya stellten die Zubereitung von Schokolade auch bildlich dar. Eine erste Zeichnung entstand ungefähr um das Jahr 750. Sie zeigt eine Frau,

die eine Flüssigkeit von einem Gefäß in ein anderes gießt. Dadurch vermehrt sie den Schaum der Schokolade, der bei den Maya und später auch bei den Azteken als der köstlichste Teil des Getränks galt.

Die Maya kannten für Schokolade nicht nur ein Rezept. Ganz im Gegenteil: Sie waren erfindungsreich und bereiteten das Getränk mit verschiedenen Gewürzen wie Chili zu. In historischen Berichten ist davon die Rede, dass Schokolade üblicherweise bei Verlobungs- und Hochzeitsfeiern in reichen Familien genossen wurde. Damit hatte Schokolade bei den Maya einen ähnlichen Stellenwert wie bei uns heute Champagner.

Als die Spanier das Reich der Azteken im Jahr 1521 eroberten und zerstörten, fanden sie Schokolade zunächst abstoßend. Was taten sie also? Sie veränderten die Zubereitung und süßten das bittere Getränk mit Rohrzucker. Außerdem tranken die Spanier ihre Schokolade heiß statt kalt. Und noch etwas änderten die Eroberer aus Europa: den Namen. Die Azteken bezeichneten Schokolade als „cacahuatl“ („Kakaowasser“). Die Spanier machten daraus „chocolate“.

Von Spanien aus verbreitete sich Schokolade als heißes süßes Getränk im 17. und 18. Jahrhundert in ganz Europa. In den katholisch geprägten Ländern löste die Schokolade eine Diskussion aus, die mehr als 200 Jahre dauerte: Man war in der katholischen Kirche uneinig darüber, ob Schokolade als süße Speise beim Fasten verboten oder ob sie als Getränk anzusehen und damit auch beim Fasten erlaubt ist. Diese Auseinandersetzung bremste die Lust der Europäer auf Schokolade aber überhaupt nicht, ja, Schokolade wurde bei manchen Menschen sogar zur Sucht.

Die erste Schokoladenfabrik Europas nahm 1728 im englischen Bristol den Betrieb auf. Das Unternehmen hieß „Fry & Sons“ und produzierte per Handarbeit; Maschinen für die Schokoladenherstellung gab es noch nicht. Das Zeitalter der modernen Schokoladenproduktion begann im Jahr 1828: Der Niederländer Coenraad Johannes van Houten entwickelte eine hydraulische Presse, mit der man eine neue Art Schokoladenpulver mit sehr geringem Fettanteil herstellen konnte. Dann war es wiederum die britische Schokoladenmanufaktur „Fry & Sons“, die 1847 van Houtens Kakaopulver und Zucker mit geschmolzener Kakaobutter statt mit warmem Wasser vermischte - die Tafelschokolade war geboren.

Seit Ende des 19. Jahrhunderts beherrscht die Schweiz die Welt der Schokolade. Dort wurde die erfolgreichste Schokoladensorte der Welt er-

funden: die Milkschokolade. Noch heute sind die Schweizer Weltmeister im Schokolade-Essen: Sie verzehren pro Kopf im Jahr 10,2 Kilogramm. Mit einem jährlichen Verzehr von neun Kilogramm Schokolade in Form von Tafeln, Pralinen und anderen Leckereien liegen die Deutschen hinter den Schweizern, den Norwegern und den Belgiern auf Platz vier.

16. Man vermutet, dass die ersten Menschen, die Schokolade herstellten, die Maya waren.

Man vermutet, dass die ersten Menschen, die Schokolade herstellten, die Olmeken waren.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

17. Die Schokolade war bei den Maya etwas ganz Besonderes.

Die Schokolade war bei den Maya ein Grundnahrungsmittel.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

18. Die Spanier fanden die Schokolade von Anfang an köstlich.

Den Spaniern schmeckte die Schokolade erst, als sie mit Zucker gesüßt wurde.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

19. In Europa stritten sich die Menschen in katholischen Ländern darüber, ob man die Schokolade essen oder trinken sollte.

Die Europäer genossen am Anfang die Schokolade als heißes süßes Getränk.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

20. Die Tafelschokolade entstand bei den Azteken.

Die Tafelschokolade entstand bei den Olmeken.

- a) Die erste Meinung ist richtig b) Die zweite Meinung ist richtig c) Keine der Meinungen sind richtig

II. Leseverstehen 2

2.1. *Überfliegen Sie die Texte und ordnen Sie sie den Überschriften zu. Schreiben Sie Ihre Antwort auf das Antwortblatt.*

- a) Die besten Rezepte aus der TV-Schau;
- b) Marko Polo: Reiseführer Berlin;
- c) Nachrichten aus einem unbekanntem Universum;
- d) Die besten Kochrezepte für Profiköche;
- e) Das Parfum. Die Geschichte eines Mörders;
- f) Bartimäus. Die Pforte des Magiers;
- g) Denke nach und werde reich. Die Erfolgsgesetze;
- h) Der Erfolg der Reichen;
- i) Das Parfum und die Mode;
- j) Die Berliner Mauer.

21. Der Amerikaner Napolion Hill gilt als Pionier des positiven Denkens. In seinem neuen Buch präsentiert er zahlreiche praktische Ratschläge, Regeln und viele anschauliche Beispiele, die Ihnen helfen, Ihren persönlichen Erfolg zu erlangen.

22. Von der Berliner Mauer, die 28 Jahre lang Ost und West trennte, ist kaum noch etwas zu bemerken. Berlin ist die Hauptstadt des wiedervereinigten Deutschlands geworden. Das hat auch Medien, die Dienstleistungsbranche und die Hotelbetreiber nach Berlin gezogen. Vor allem in der Mitte Berlins sieht man viele Veränderungen: Restaurants, Galerien und Boutiquen machen Berlin zur gegenwärtig interessantesten Stadt Deutschlands.

23. Mit diesem Roman, einer Kriminalgeschichte über einen Mörder im Frankreich des 18. Jahrhunderts, erreichte der Schriftsteller innerhalb weniger Jahre eine Millionenauflage. Neben der spannend erzählten Geschichte ist die Verwendung verschiedener literarischer Stile aus unterschiedlichen Epochen eine Besonderheit des Buches, die zu einem typischen Werk der Postmoderne macht.

24. Das Buch zur erfolgreichsten Kochprogramm Deutschlands „Kochen bei Kerner“ – mit Rezepten von Johannes B. Kerner und den beliebtesten und bekanntesten Profiköchen des deutschen Fernsehens.

25. Der Autor führt den Leser unter die Meeresoberfläche und lässt ihn eine Zeitreise bis zu den Anfängen unserer Welt machen. Meere bedeckten den größten Teil der Erdoberfläche – unser Wissen darüber ist noch immer sehr gering. In lockerer und verständlicher Sprache versucht der Autor auch die Leser zu erreichen, die bisher kein naturwissenschaftliches Sachbuch gelesen haben.

26. Ein spannender Fantasy-Roman mit viel britischem Humor. Der Dämon ist 5 000 Jahre alt und so etwas wie ein Held gegen seinen Willen. Eigentlich will er nur seine Ruhe haben und hält auch nicht viel von Zauberei. Doch die schicksalhafte Begegnung mit Nathanael, der sein Herr und Meister wird, hält eine Menge Abenteuer für ihn bereit.

2.2. Welcher Kurs passt? Ordnen Sie zu. Schreiben Sie Ihre Antwort auf das Antwortblatt.

- a) Sie haben große Angst vor einem Vorstellungsgespräch und suchen Hilfe.
- b) Ihre Schwester möchte Deutsch lernen, aber auch den Umgang mit dem PC lernen. Geht das?
- c) Sie arbeiten in einem internationalen Unternehmen und müssen oft auf Deutsch telefonieren und schreiben. Das möchten Sie aber besser können.
- d) Sie haben die Schule beendet, wissen aber noch nicht, was Sie beruflich machen wollen.
- e) Ihre Freundin möchte vormittags Deutsch lernen. Sie kann schon ein bisschen Deutsch.
- f) Sie interessieren sich für einen Computerkurs. Sie haben schon ein bisschen Erfahrung.
- g) Sie brauchen für einen Job in Deutschland ein Deutsch-Zertifikat und möchten eine Prüfung machen.
- h) Sie wollen ein Praktikum beim Hotel Seeblick machen und brauchen Bewerbungstipps.

27. Vorbereitungskurs Zertifikat Deutsch. Erfahrene Lehrer nehmen Ihnen die Angst vor der Prüfung! In diesem Kurs lernen Sie alle Prüfungsteile kennen und trainieren mit mehreren Modelltests die Prüfungssituation.

28. Deutsch für den Beruf. Mit deutschen Geschäftspartnern per E-Mail kommunizieren, das eigene Unternehmen präsentieren und Verhandlungen führen – das alles lernen Sie in diesem Kurs. Wir üben den deutschen Diskusstil und sprechen über Pünktlichkeit, die korrekte Anrede (Wer darf das Du anbieten?) und passende Small-Talk-Themen. Voraussetzung: gute Deutschkenntnisse.

29. Intensivkurs Deutsch B1. Verbessern Sie Ihre Sprachkenntnisse! Dieser Kurs wiederholt wichtige Strukturen und Wortschatz und führt zum Niveau B1 und zum Zertifikat Deutsch. Voraussetzung: Grundkenntnisse.

30. Infoabend „Bewerbung“. Initiativbewerbung, Kurzbewerbung per E-Mail? Was ist wann erlaubt und angemessen? Wie sollte Ihre Bewerbungsmappe aussehen? Das alles erfahren Sie an diesem Abend. Auch für Praktikanten.

31. Modern und innovativ. Viele Firmen bieten jungen Menschen interessante Berufsmöglichkeiten, zum Beispiel im Tourismus, in der Computerbranche oder in der Wirtschaft. Zehn innovative Firmen stellen sich vor und informieren über mögliche Praktika im Unternehmen.

32. Bewerbungstraining. Eine gute Bewerbung schreiben und angstfrei ins Vorstellungsgespräch gehen: kein Problem! Kommunikations- und Berufsexperte Hansjörg Obermann erklärt, wie es geht. Mit vielen Beispielen aus der Praxis und Rollenspielen. Aktives Mitmachen erwünscht!

2.3. Redewendungen rund ums Arbeiten. Welche Redewendung passt zu welcher Situation? Schreiben Sie Ihre Antwort auf das Antwortblatt.

- a) Probieren geht über studieren.
- b) Übung macht den Meister.
- c) Es ist noch kein Meister vom Himmel gefallen.
- d) Lehrjahre sind keine Herrenjahre.
- e) Erst die Arbeit, dann das Vergnügen.
- f) Nach getaner Arbeit ist gut ruhen.

33. Jeden Tag zum Training zu kommen, kann ich nicht mehr mit meinem Privatleben vereinbaren. — Ohne jeden Tag zu trainieren, wirst du es als Fußballspieler niemals in die erste Liga schaffen. Merke dir: _____

34. Ich verdiene in der Ausbildung so wenig Geld, dass ich mir nicht mal ein kleines Auto kaufen leisten kann. - Wenn du ausgelernt hast und normalen Lohn bekommst, wirst du dir Einiges mehr leisten können. Wie heißt es so schön: _____

35. So sehr ich mich auch anstrengte, ich schaffe es nicht, die Wand zu streichen, ohne dass man Streifen sieht! – Das konnte ich zu Beginn meiner Lehre auch nicht. Du musst das Streichen nur immer weiter üben. _____

36. Wieso liegst du um diese Zeit schon faul auf dem Sofa? – Ich habe alle Arbeiten, die heute zu tun waren, bereits erledigt und habe für heute frei. Ich kann also auf dem Sofa liegen, solange ich möchte, denn: _____

37. Während der Arbeitszeit können wir nicht auf meinen Geburtstag anstoßen. Wir müssen warten, bis Feierabend ist. Ihr wisst doch, wie es so schön heißt: _____

38. Jetzt habe ich die Bedienungsanleitung für den neuen CD-Player schon dreimal gelesen und weiß immer noch nicht, wo das Anschlusskabel zum Fernseher hinkommt. - In dem Fall bring dich die Theorie nicht viel weiter. Du musst direkt am Gerät nachschauen, wo der Stecker passt. Denk an den Spruch: _____ .

III. Schriftlicher Ausdruck

3.1. *Lesen Sie die Aufgaben und schreiben Sie die richtige Antwort auf das Antwortblatt.*

39. Suchen Sie modische _____ für den Herbst?

- a) Kleidungsstücke b) Kleidungsstücken c) Kleidungsstück

40. Alle _____ und _____ in unserer Damenmode-Abteilung kosten jetzt 15% weniger.

- a) Röcken und Hosen b) Rocke und Hose c) Röcke und Hosen

41. Natürlich haben wir auch an die _____ gedacht.

- a) Herr b) Herren c) Herrn

42. In unserer neuen Kollektion finden Sie ____ und ____ in modischen Farben.
- a) Hemden und T-Shirts b) Hemde und T-Shirt c) Hemd und T-Shirt
43. Ich werde zu ____ Fest eingeladen.
- a) keinem b) keiner c) keinen
44. ____ Mensch hört auf mich.
- a) keiner b) kein c) keinen
45. Ich habe die Blumen für ____ gekauft.
- a) mein Nachbar b) meinem Nachbarn c) meinen Nachbarn
46. Liebe Marie, lieber Robert, ich habe mich über ____ Karte aus Bayern gefreut.
- a) eure b) ihre c) unsere
47. Liebe Katja, das freut mich, dass ____ neuer Job so interessant ist.
- a) deinen b) deine c) dein
48. Maria ruft gerade ____ Chef an.
- a) ihren b) seinen c) ihrem
49. Ich denke, ich möchte ____ Sommer mal an die Ostsee.
- a) dieser b) diesem c) diesen
50. ____ Ort ist denn dort am schönsten?
- a) Welchen b) Welches c) Welcher
51. Gut, ich überlege mir das noch mal und rufe Sie an, wenn ich mich entschieden habe. Unter ____ Telefonnummer kann ich Sie erreichen?
- a) welcher b) welchem c) welchen
52. ____ Stück läuft im Theater? – Eine englische Komödie.
- a) Was für eins b) Was für ein c) Was für

63. Nein, ich habe noch ____ gehört. Aber frag doch mal Frau Köhler.
a) nichts b) niemals c) jede
64. Die weiß immer ____.
a) allem b) allen c) alles
65. Was machen Sie denn hier? – Ich suche ____ .
a) jeder b) jemanden c) jedem
66. Kennst du den Mann dort? Ist das nicht ____, der im Supermarkt an der Kasse sitzt?
a) derselben b) derselbe c) denselben
67. Die Rede habe ich schon mal gehört. Das ist ____, die der Chef schon letztes Jahr gehalten hat.
a) dieselber b) dieselben c) dieselbe
68. Hast du dich über ____ Vortrag auch so geärgert?
a) der langweilige b) dem langweiligen c) den langweiligen
69. Nein, ich habe während ____ Vortrags geschlafen.
a) des gesamten b) den gesamten c) des gesamte
70. Emma und Paul sitzen in ____ Garten und träumen schon von ihrem Sommerurlaub.
a) ihr kleiner b) ihrem kleinen c) ihren kleinem
71. Du brauchst ____ Jeans.
a) eine neue b) ein neues c) eine neuen
72. Bei ____ Sonnenbrille sind die Gläser kaputt.
a) meiner alten b) meinen alten c) meinem alten
73. Ich brauche ____ Fernseher.
a) kein neuer b) keinen neuen c) keines neuen
74. Ich suche ____ Schal.
a) der gelbe b) der gelber c) den gelben

75. Schmeckt dir ____ Tee?
 a) kalten b) kalter c) kalte
76. Vertragen Sie ____ Kaffee?
 a) starken b) starker c) starke
77. In dem Restaurant „Blinde Kuh“ kann man nichts sehen. Man _____ das Essen nicht.
 a) seht b) sehen c) sieht
78. Der Küchenchef ____ heute Fisch an Curry-Orangensause mit Reis und Gemüse.
 a) empfiehlt b) empfiehlt c) empfehlst
79. Warum ____ du nicht zur Geschäftseröffnung ____?
 a) bist erschienen b) hast erschienen c) hast erscheinen
80. Die Urlaubsfotos ____ wirklich ____.
 a) wird gelingen b) haben gelungen c) sind gelungen
81. Seit sie auf Diät ist, nimmt sie zum Backen viel weniger Zucker. Sie ____ schon fünf Kilo ____.
 a) ist abgenommen b) hat abgenommen c) sind abgenommen
82. In der Schulzeit ____ ich nur Hosen _____. Seit ich arbeite, trage ich fast nur Röcke.
 a) wurde getragen b) habe getragen c) bin getragen
83. Manche Filme, die mir früher nicht _____, gefallen mir heute wirklich gut.
 a) sind gefallen b) gefallen haben c) haben gefallen
84. Anke ____ nach Neuseeland ____ .
 a) ist ausgewandert b) hat geauswandert c) hat ausgewandert
85. Matthias ____ Schauspieler ____ .
 a) ist worden b) hat geworden c) ist geworden

86. Vor einem Monat ____ ich und mein Bruder ins Berufsleben ____ .
a) sind zurückgekehrt b) haben zurückgekehrt c) bin zurückgekehrt
87. Wie ____ denn das ____ ?
a) hat gepassiert b) ist passiert c) hat passiert
88. Wir ____ todmüde in unsere Betten. Kein Wunder, wir ____ ja auch schon um vier Uhr aufgestanden.
a) fielen; waren b) fielen; haben c) fallen; sein
89. Am nächsten Tag ____ wir faul am Strand und ____ uns nicht vorstellen, dass wir zwei Tage zuvor noch im Büro gegessen hatten!
a) liegen; könnte b) liegen; kann c) lagen; konnten
90. ... dein Flugtermin vom Reisebüro ?
a) ist bestätigt worden b) hat bestätigt worden c) wird bestätigt worden
91. Mehr Kindergartenplätze
a) müssen geschaffen werden b) müssen schaffen geworden c) müssen geschaffen worden
92. Findest du es etwas in Ordnung, immer zu spät
a) kommen b) zu kommen c) zukommen
93. Ich hoffe endlich mal meine Eltern
a) wiederzusehen b) wiedersehen c) zu wiedersehen
94. Er lässt uns selbstständig
a) zuarbeiten b) zu arbeiten c) arbeiten
95. Ich wohne in München, ... ich auch geboren bin.
a) wann b) das c) wo
96. Unser Zug ist mit einer Stunde Verspätung abgefahren, ... sich vor allem die Lehrer aufgeregt haben.
a) wofür b) worüber c) wozu

11 клас

**I. Hörverstehen. Aufgabe 1. Sie hören zweimal vier kurze Texte.
Ordnen Sie die Dialoge den Bildern zu**

A

B

C

D

Aufgabe 2. Welche Versicherung hilft?

Berufsunfallversicherung

Kfz-Versicherung

Haftpflichtversicherung

Hausratversicherung

**Aufgabe 3. Lesen Sie die Aussagen und hören Sie das Gespräch zweimal.
Kreuzen Sie an: richtig oder falsch**

		richtig	falsch
1.	Simone Rosendahl hat letzten Sommer auf einem Kreuzfahrtschiff gearbeitet.		
2.	An Bord waren fast 5000 Passagiere.		
3.	Auf dem Schiff arbeiten mehr als 1100 Personen		
4.	Simone hat im Fitnessstudio gearbeitet.		
5.	In ihrem Team gab es oft Konflikte.		

6.	Sie hat sich eine Kabine mit einer Köchin geteilt.		
7.	Die Kabinen wurden zweimal täglich geputzt.		
8.	Simone möchte nächstes Mal lieber Urlaub auf dem Schiff machen.		

Aufgabe 4. Wählen Sie die richtige Antwort.

1. Wie viele Kabinen hat das Schiff?

- a) 2650
- b) Mehr als 1550 Kabinen für die Passagiere plus die Kabinen für die Besatzung
- c) Mehr als 1650 Kabinen für die Passagiere plus die Kabinen für die Besatzung

2. Welche typischen Berufe werden auf einem Kreuzfahrtschiff vertreten?

- a) Kapitän und Schiffingenieure
- b) Kapitän und Konstrukteure
- c) Kapitän und Meteorologen

3. Welche Berufe werden auf dem Schiff noch benötigt?

- a) Friseur, Flieger, Bauingenieur, Tänzerin
- b) Verkäufer, Animateurin, Fallschirmspringer, Tänzerin
- c) Ärztin, Putzfrau, Fitnesstrainerin, Kellnerin.

4. Aus wie vielen Ländern kommt das Personal des Schiffs?

- a) 16
- b) 6
- c) 60

5. Welche Angebote gibt es für Passagiere?

- a) Eiskunstlaufen, Bars, Geschäfte
- b) Schwimmbäder, Restaurants, Geschäfte
- c) Kinderbetreuung, Schanzenspringen, Fitnessstudio.

II. Leseverstehen. Aufgabe 1. Lesen Sie den Text und markieren Sie die richtige Antwort (a, b oder c). Übertragen Sie die Antwort auf das Antwortblatt.

Bitte immer schön der Reihe nach

Der Mensch ist offenbar nicht in der Lage, erfolgreich mehrere Dinge auf einmal zu tun. Das bestätigen Wissenschaftler in neueren Untersuchungen. Zwar beharren viele Unternehmer und Betriebsberater auf der Ansicht, verschiedene Aufgaben zugleich zu erledigen sei das Patentrezept gegen Dauerstress, gegen zu viel und zu langsam erledigte Arbeit. Multitasking nennen sie dieses Rezept. Doch Psychologen, Neurowissenschaftler und Ökonomen widersprechen mittlerweile einhellig: Der Mensch mache bei solchem Vorgehen haufenweise Fehler, sein Gehirn sei der Doppelbelastung nicht gewachsen. Er verschwende sogar Zeit, und zwar mehr als ein Viertel, weil er Fehler wieder ausbügeln und sich an die jeweils nächste Aufgabe erinnern müsse. „Im Alltag merken wir das nur deshalb nicht, weil nicht dauernd jemand mit der Stoppuhr neben uns steht“, sagt der Psychologe Iring Koch von der Technischen Hochschule in Aachen. Multitasking widerspricht damit nicht nur der Arbeitsweise des Gehirns, sondern auch dem ökonomischen Denken. Der Gleichzeitigkeitwahn verschwendet wertvolle Arbeitszeit.

Im Kernspintomografen messen Wissenschaftler, wie gut das Gehirn damit klarkommt, wenn es mehrere Aufgaben gleichzeitig erledigen soll. Marcel Just von der Carnegie Mellon University in Pittsburgh las seinen Probanden zunächst einfache Sätze vor. Die Versuchspersonen sollten nur zuhören. Die für die Spracherkennung zuständigen Gehirnareale waren erwartungsgemäß höchst aktiv. Dann sahen die Probanden zusätzlich Bilder von zwei komplizierten, dreidimensionalen Objekten, die sie miteinander vergleichen sollten. Das gelang den Studienteilnehmern zwar in neun von zehn Fällen, doch ihr Gehirn kam mit der Doppelbelastung nicht zurecht. Die Spracherkennungsareale waren in der Multitasking-Aufgabe nicht mal mehr halb so aktiv wie zuvor. Der Preis für das vermeintliche Multitasking besteht darin, dass zumindest eine der Aufgaben nur mit halber Kraft bearbeitet wird. Ein Autofahrer, der sich auf den Gegenverkehr und sein Telefongespräch zu konzentrieren versucht, hat deshalb keine Kapazitäten mehr frei, um auf den Fußgänger am Fahrbahnrand zu reagieren.

Dabei können Menschen durchaus mehrere Eindrücke parallel wahrnehmen. Am leichtesten fällt das, wenn es darum geht, andere Menschen einzuschätzen. „Lernen wir zum Beispiel auf einer Party jemanden kennen, setzt das Gehirn in Windeseile aus einzelnen Komponenten einen Gesamteindruck zusammen: Wie bewegt er sich, wie sieht sein Gesicht aus, was sagt er und wie hört sich die Stimme an? Weil alle diese Informationen zu einem Ganzen zusammengefügt werden, sehen wir den Menschen selbstverständlich als Einheit“, erklärt der Münchener Hirnforscher Ernst Pöppel. „Paradoxerweise versagen wir gerade deswegen im bewussten Multitasking, weil wir es nahezu ununterbrochen auf der unbewussten Ebene schon tun.“

Wenn das Gehirn nicht mehr nur wahrnehmen, sondern auch reagieren muss, scheitert jeder Versuch von Gleichzeitigkeit. Daher befreit eine Freisprechanlage im Auto nicht von den Nachteilen des Multitaskings: „Das Problem ist nicht, dass man nur eine Hand am Lenkrad hat, sondern dass man sich für die richtige Reaktion entscheiden muss – sowohl im Straßenverkehr wie beim Gespräch am Handy“, sagt Thorsten Schubert von der Humboldt-Universität.

1. Man spricht von Multitasking, wenn Menschen ...

- a) viel arbeiten.
- b) verschiedene Dinge gleichzeitig tun.
- c) verschiedene Talente haben.

2. Wissenschaftler haben herausgefunden, dass ein Mensch, der verschiedene Aufgaben gleichzeitig erledigt, ...

- a) schneller und effektiver arbeitet.
- b) seltener unter Stress leidet.
- c) häufiger Fehler macht.

3. Untersuchungen haben bewiesen, dass Multitasking...

- a) gegen Dauerstress hilft.
- b) Zeit kostet.
- c) der Arbeitsweise unseres Gehirns entspricht.

4. Messungen der Hirnaktivität von Versuchspersonen haben gezeigt, ...

- a) dass man sich nicht mit derselben Intensität auf mehrere Aufgaben gleichzeitig konzentrieren kann.

- b) dass unser Gehirn in der Lage ist, mehrere Aufgaben mit voller Kraft gleichzeitig zu lösen.
- c) dass es unmöglich ist, mehrere Aufgaben gleichzeitig zu lösen.

5. Wie funktioniert unser Gehirn, wenn wir zum Beispiel neue Menschen kennenlernen?

- a) Das Gehirn nimmt einzelne Eindrücke nacheinander wahr, weil es sonst überfordert wäre.
- b) Verschiedene Eindrücke werden blitzschnell und unbewusst zu einem einheitlichen Bild zusammengefügt.
- c) Visuelle Eindrücke werden zuerst wahrgenommen und verarbeitet.

6. Eine Freisprechanlage im Auto ...

- a) ermöglicht dem Fahrer die volle Konzentration auf den Verkehr und das Telefonat.
- b) erhöht die Sicherheit, weil der Fahrer gleichzeitig auf den Verkehr und seinen Gesprächspartner reagieren kann.
- c) ist gefährlich, weil das Gehirn gleichzeitig wahrnehmen und reagieren muss.

Aufgabe 2. Fünf Personen lesen die Rubrik „Leute von heute“ in der Zeitung. Welche der folgenden Personen interessieren sich wohl für welche der acht Kurzmeldungen am meisten? Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt

1.	Ein Filmliebhaber	
2.	das Mitglied einer Gesellschaft für die Gleichstellung von Mann und Frau	
3.	Der Besitzer eines Feinkostgeschäftes	
4.	Die Herausgeberin eines Männermagazins, die neue Nachwuchskräfte für Fototermine sucht	
5.	Die Leiterin eines Diätclubs, die nach neuen interessanten Fällen sucht	
6.	Showmaster, der Menschen präsentiert, die für andere ein Vorbild sein können	
7.	Beamte der Aufsichtsbehörde für das Steuerberatungswesen	

(A) GÉRARD DEPAEDIEU ist nach seinem Motorunfall vom 18. Mai aus dem Krankenhaus entlassen worden. Wie aus Kreisen seiner Ärzte bekannt wurde, konnte er nach einer Knieoperation nach Hause zurückkehren. Er trägt noch einen Gipsverband, wird aber Ende Juni wieder an den Dreharbeiten zum Asterix-Film mit wirklichen Schauspielern teilnehmen können. Er verkörpert darin Obelix, den dicken Kumpel des kleinen gallischen Comic-Kriegers.

(B) MAURICE VAN RYN, Käsehersteller aus Australien, steht vor einem Rätsel: Diebe haben bei Überfällen auf einen Lastwagen und auf ein Schiff in Sydney insgesamt 37 Tonnen Käse gestohlen. Van Ryn schätzte den Wert des gestohlenen Käses auf gut 100 000 Euro.

(C) PAUL ADLER-COLLINS, ehemals schwergewichtiger Brite, hat mit einer buddhistischen Fastenkur in hundert Tagen 50 Kilogramm abgenommen. Er habe sich auf einen Berg auf der japanischen Insel Kyushu gesetzt, den Lotossitz eingenommen und nur Reiswasser getrunken, erzählte er der Zeitung *Daily Telegraph*. „Das größte Problem war die Kälte. Einmal dachte ich, ich sterbe an Unterkühlung.“ Geholfen habe ihm eine „Stimme“, die ihn zum Durchhalten ermuntert habe. Zu Beginn seiner strengen Fastenkur, die ihm nach eigenen Angaben völlig neue geistige Erfahrungen bescherte, wog Adler/Collins 121 Kilogramm / das Ergebnis einer Ernährung, die hauptsächlich aus Fisch mit Pommes Frites bestand. Neben dem Zentner Körpergewicht verlor er in Japan auch alle seine Zahnfüllungen, so dass er nur noch Babynahrung zu sich nehmen kann.

(D) PHIL HOLMES, Moderator des Stadtradios von Sunderland in Nordengland, ist fristlos entlassen worden, weil er während der „Frühstückssendung“ am Mikrofon eingeschlafen war. Fast eine halbe Stunde lang hatten die Hörer von SundFM nur Funkstille empfangen. Dann riss der Chef den müden Radiomann aus seinen Träumen. Die Entschuldigung des Entlassenen, er habe im Dienst des Senders am Vorabend an einer Party teilgenommen und sei erst sehr spät ins Bett gekommen, akzeptierte der wütende Chef des Senders nicht.

(E) V.F. GAVAED LE FRONT, französischer Lehrer, ist in der niederländischen Presse zum „ehrlichsten Finder des vergangenen Jahres“ ausgerufen worden. Der 55-Jährige entdeckte auf einem Parkplatz in Frankreich einen liegen gelassenen Fotoapparat. Von einem Autofahrer erfuhr er, dass an der Stelle kurz zuvor eine niederländische Familie gepicknickt hatte. Gavard Le Front ließ den Film in der Kamera entwickeln. Auf den Bildern waren eine Frau und zwei Kinder zu sehen. Er schickte die Fotos an die größte niederländische Zeitung und bat darum, sie zu veröffentlichen. Am Freitag druckte *De Telegraaf* tatsächlich ein Bild der Frau ab und fragte: „Wem gehört dieses Foto?“ Gavard Le Front ist sich sicher, dass es um eine Niederländerin geht: „Franzosen sehen einfach nicht so aus.“ Nun hofft er, dass die Frau das Foto sieht und sich meldet.

(F) TAMME BOH TJARKS, 19 Jahre alter Schüler aus Mecklenburg-Vorpommern, ist neuer Mister Germany. Er gewann in der Nacht zum Montag die Endausscheidung der deutschen Mister-Wahlen im thüringischen Nordhausen. Boh Tjarks wird in Deutschland jetzt bei den internationalen Wahlen „Mister World“ in Paris und „Men Hunt International“ vertreten.

(G) EUSEBIO VECUNA und **LUIS ABANTO**, peruanische Parlamentarier, müssen sich mit dem Anblick von Frauen in Miniröcken abfinden. In einer Gesetzesvorlage strebten sie das Verbot von Miniröcken am Arbeitsplatz an, dies wurde jedoch vom Arbeitsausschuss des Parlaments ohne Abstimmung abgelehnt. Die christlichen Abgeordneten hatten ihren Antrag damit begründet, man müsse Ruhe am Arbeitsplatz wahren und einer Degradierung von Frauen zuvorkommen.

(H) LORIE MARLING, amerikanische Steuerzahlerin, hat vom Finanzamt eine Rechnung über 270 Milliarden Dollar rückständige Steuern erhalten. Sie könne die Summe in drei Raten von jeweils 90 Milliarden Dollar begleichen, schrieb die Steuerbehörde. Später räumte die Behörde ein, sich verrechnet zu haben. Das komme manchmal vor, sagte eine Sprecherin.

Aufgabe 3. Lesen Sie den Text. Markieren Sie, welche Aussagen richtig oder falsch sind. Übertragen Sie Ihre Antworten auf das Antwortblatt

Die namenlose Donaunixe von Aggstein

Guido List (1848–1919)

Mitten aus den dunklen Waldbergen, aus den schwärzlichen Fluten, strebt plötzlich ein finsterner Felskoloss gegen die Wolken, drohsam trutzig sein zinnenbekröntes Steinhaupt erhebend. Das ist der Aggstein.

[...] Wenn der Sturm durch den Forst saust, dass die Stämme stöhnen, die Felsen wimmern und die Wellen rauschen, dann tönt es durch das Tal wie gewaltiger Harfenklang und das poetische Gemüt der Volksseele in ihrem Kindheitstraum hatte da vermeint, die Nixen singen zu hören.

Und wahrhaftig, hier beschleicht den fühlenden Menschen, der noch etwas von dem sein Eigen nennt, was die andern nicht verstehen, eine ganz ähnliche Stimmung, wie vor dem Lurley=Fels im Rhein. Das ist auch nicht Zufall, denn vom Aggstein gilt Zug für Zug die Lurley=Sage, nur hat das Volk der Nixe Namen vergessen, und nennt sie die „Wahnsinnige von Aggstein“. Auch diese Donau=Nixe sitzt oben in hellen Mondnächten, wohl auch im leuchtenden Sonnenglanz und kämmt ihr goldenes Haar und singt Lieder von Liebesleid und Liebeslust. Wenn aber der betörte Ferge des Ruderns vergisst, dann lacht sie wild auf und stürzt sich in die Flut den Ertrinkenden mit sich hinunter wirbelnd in ihren grausigen Wasserpalast, um dessen Seele unter einer Glasglocke gefangen zu halten. [...] Nun aber ist das Wasser nicht immer abschreckend, oft, ja meistens freundlich und spiegelnd, aber der leiseste Hauch vermag den Spiegel zu trüben. Darum dachte sich das Volk die Nixen schön und sanft von Ansehen, doch launenhaft, boshaft und schadenfroh von Charakter.

№	Feststellung	richtig	falsch
1.	Aus den dunklen Waldbergen, aus den schwärzlichen Fluten, erhebt ein finsterner Felskoloss gegen die Wolken, drohend, trotzig sein spitzförmiges Steinhaupt.		
2.	Wenn der Sturm durch den Wald saust, dass die Stämme stöhnen, die Felsen wimmern und die Wellen rauschen, dann hört man die Nixen.		

3.	Man empfindet hier die vergleichbare Stimmung wie vor dem Loreleyfelsen.		
4.	Das ist ein Zufall, dass das Volk den Namen der Nixe vergessen hat.		
5.	Die „Wahnsinnige von Aggstein“ sitzt oben in hellen Mondnächten und singt Lieder von Liebesleid und Liebeslust.		
6.	Wenn der verzauberte Fischer ertrinkt, hält die Nixe seine Seele in ihrem Wasserpalast gefangen.		
7.	Das Volk stellt die Nixen schön, sanft und vom stillen Gemüt dar.		

III. Aufgabe 1.

Ergänzen Sie *worden* bzw. *geworden*.

1. Nach der Veranstaltung ist noch viel diskutiert _____.
2. Wir haben nur noch ein bisschen Karten gespielt, und dabei ist es immer später _____.
3. Um Mitternacht ist dann noch eine Gulaschsuppe serviert _____.
4. Ich war so durchgefroren. Es ist mir gar nicht mehr warm _____.
5. Bist du schon einmal von einem Gaststättenbesitzer eingeladen _____.
6. Das türkische Lokal ist erst vor Kurzem eröffnet _____.
7. Er ist durch dümmliche Lieder bekannt _____.

Was bedeutet der jeweilige Satz? Kreuzen Sie an.

1. Das war nicht vorhersehbar.

- a Das konnte man nicht vorhersehen.
b Das musste man nicht vorhersehen.

2. Der Raum ist unverzüglich zu verlassen

- a Der Raum ist jetzt verlassen.
b Man muss den Raum sofort verlassen.

3. Das ist nicht zu verstehen.

- a Das kann man nicht verstehen.
b Das muss man nicht verstehen.

4. Die Arbeit macht sich fast wie von selbst.

- a Ich mache die Arbeit selbst.
- b Die Arbeit geht leicht.

5. Dieses Problem lässt sich leicht lösen.

- a Wir lassen dieses leichte Problem leicht lösen.
- b Man kann dieses Problem leicht lösen.

6. Ich hoffe, dieser Vorschlag kommt nicht zur Abstimmung.

- a Ich hoffe, es wird eine Abstimmung vorgeschlagen.
- b Ich hoffe, über diesen Vorschlag wird nicht abgestimmt.

Was kann man? Kreuzen Sie an.

1. ein Denkmal einweihen errichten veröffentlichen
2. Besucher durch die Stadt gehen, führen, besichtigen
3. eine Ausstellung besuchen eröffnen halten
4. eine Eröffnungsrede halten geben begrüßen

Aufgabe 2. Schreiben Sie Ihre eigene Meinung über die Kommunikation via Internet (bis 30 Sätze).

**СЕКЦІЯ
«ФРАНЦУЗЬКА МОВА»**

**КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ
З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ**

10 клас

I рівень

I. Lisez le texte et tâchez de le comprendre:

Michel de Montaigne est un philosophe et écrivain français du XVIe siècle mondialement connu. C'était un homme cultivé qui a fait des études solides.

Sa carrière étatique commence par le poste de conseiller à la Cour de Périgueux, puis au Parlement de Bordeaux. C'est là qu'il rencontre Etienne de la Boétie, lui aussi conseiller au même Parlement. Montaigne avait hautement apprécié le «Discours de la servitude volontaire» de Boétie, écrit en 1549. La conformité d'humeur et d'idées de deux hommes en fait bientôt des amis inséparables. Mais Etienne de la Boétie meurt de la peste le 18 août 1563. En 1570, Montaigne laisse sa charge de conseiller au Parlement et ne s'occupe que de la publication des oeuvres de la Boétie. Quand on le pressait de dire pourquoi, il répondait ferme : « C'est plus que l'amitié... Parce que c'était lui, parce que c'était moi ».

Lui-même, Michel de Montaigne voyage à travers l'Europe, lit et réfléchit beaucoup et, à partir de 1572, il commence à écrire ses « Essais ». C'est une oeuvre unique dans la littérature française : l'auteur a pour projet de se peindre comme témoin de « l'humaine condition ». Il ne s'agit pas de se livrer tout connu, mais de se connaître. Ce travail continue jusqu'à la fin de sa vie

Michel de Montaigne est encore en Italie lorsqu'il est élu maire de Bordeaux. Il participe à la vie du royaume de France et passe les dernières années de sa vie à compléter les « Essais » et à rédiger le « Discours de la servitude volontaire » de son grand ami Etienne de la Boétie.

II. Donnez quelques variantes du titre pour le texte lu :

III. Comment comprenez-vous une expression restée célèbre en France et dans le monde : «... Parce que c'était lui, parce que c'était moi»

IV. Quelles d'autres «grandes amitiés célèbres» dans notre pays ou dans le monde connaissez-vous ?

II рівень

I. a) Employez correctement l'une des constructions suivantes : ces, ses, c'est, s'est, sais, sait ;

Le père : « Vouloir, _____ pouvoir, je le _____ bien. _____ pourquoi je veux que tu fasses _____ devoirs tout de suite. »

La mère : « Oui, je _____ qu'il le _____ aussi, mais il n'arrive pas à se concentrer pour faire _____ devoirs, il est fatigué.

_____ le printemps ! Regarde _____ fleurs, elles sont belles, n' _____ pas.
 _____ les vacances ! _____ depuis hier qu'elle prépare
 _____ bagages. Ce matin, elle _____ réveillée à 6 heures et elle
 _____ mise à faire sa toilette. A 6 h.30 elle attendait _____ amies
 à la station de bus.

b) Probablement, le journaliste était pressé et dans son article il a commis 10 fautes. A vous les corriger :

Le circuit économique montre l'interdépendance de différents groupes d'agents économiques au stade de la production et de la consommation.

Les agents principales de l'économie sont les ménages, les entreprises, l'Etat et les banques. Ces agents accomplissent des opérations diverses : la production, la distribution, la consommation, la répartition. Les flux économiques sont des échanges monétaires ou des échanges de biens et des services entre les agents.

L'employé fournit le travail qui permette à l'entreprise de créer de la valeur ajoutée. L'entreprise verse un salaire à son employé en échange de son travail. Avec l'argent qu'il a gagné, l'employé peut acheter les biens et les services dont elle a besoin. L'employé doit payer des impôts à l'Etat

II. Lisez le texte et inscrivez les mots qui manquent de la liste ci-dessous d'après l'exemple donné. Il y en a un mot de trop :

83% des Français (0) _____ que les adolescents d'aujourd'hui sont plus grossiers qu'avant.

Ce que les Français trouvent le plus grossier : (1) _____ dans la rue (95%), ne pas offrir une place (2) _____ dans le bus à une personne (3) _____ (91%), doubler les gens dans une file d'attente (90%) ; (4) _____ des papiers par terre (89%) ; laisser son chien faire ses besoins sur (5) _____ ; dire des (6) _____ mots (86%) ; allumer (7) _____ sans demander l'avis des gens (80%) ; parler de sa richesse dans (8) _____ (78%) ; ne pas (9) _____ une porte à une dame (76%) ; (10) _____ sur son portable dans un lieu public fermé (63%)

A. téléphoner B. assise C. une cigarette D. pensent E. jeter F. tenir H. un trottoir G. danser J. une conversation I cracher K âgée L. gros

0_D 1__ 2__ 3__ 4__ 5__ 6__ 7__ 8__ 9__ 10__

III. Remplacez le verbe « voir » par l'un des synonymes possibles sans les répéter :

1. Tu devrais aller **voir** un medecin.
2. Ils ne **voient** pas la solution de ce problème.
3. Je n'**ai** rien **vu** de particulier dans son habillement.
4. On croit **avoir** déjà **vu** cette personne chez des amis
5. En deux semaines **on a vu** et inspecté toute la région.
6. C'est un phénomène qui ne **se voit** pas souvent.
7. Je ne le **vois** pas du tout exerçant la profession d'avocat.
8. Dans cette obscurité grise je ne **voyais** pas les marches.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

3 рівень

I. Reliez les noms des écrivains, leurs Interprétez les gestes en les associant aux phrases suivantes:

Auteur	Oeuvre	Personnage
Alexandre Dumas, fils	« Sans famille »	D'Artagnant
Alexandre Dumas, père	« Les misérables »	Remi
Hector Malot	« Les trois mousquetaires »	Jean Valjean
A. de Saint-Exupéry	« La dame aux Camélias »	Henri Guillaumet
Victor Hugo	« Terre des Homme »	Marguerite Gautier

11 клас

I рівень

I. Lisez le texte et tâchez de le comprendre:

Quel avenir pour le livre ?

Combien de fois a-t-on déjà **prédit** (1) la mort du livre depuis l'apparition de la télévision et de l'Internet? Le livre pourtant a résisté.

La menace, aujourd'hui, paraît néanmoins plus grave. Le développement **fulgurant** (2) du multimédia risque de limiter le rôle et la place du livre en substituant peu à peu le petit écran à la page imprimée, promettant le livre à une **inéluçtable** (3) décadence.

Le danger a mobilisé l'énergie et l'imagination : tous les éditeurs ont rivalisé d'idées ; les pouvoirs publics eux-mêmes ont cherché **des parades** (4) parce que le livre est aussi un produit économique prestigieux.

Il existe également des **répliques** (5) qui utilisent des armes de l'adversaire: ainsi le développement des librairies électroniques sur Internet. Ce mariage entre l'électronique et le livre est peut-être le prix de la survie de ce dernier

II. Dans les groupes suivants trouvez le mot qui a le sens le plus proche du mot souligné :

1. a. publié	2. a. aléatoire	3. a. éventuelle
b. déviné	b. durable	b. impossible
c. annoncé	c. foudroyant	c. incertaine
d. discuté	d. rentable	d. inévitable
4. a. fonds	5. a. contrefaçons	
b. mécènes	b. imitation	
c. publicités	c. contre attaques	
d. ripostes	d. reproductions.	

III. Le texte propose quelques conseils de la survie du livre comme l'un des trésors indiscutables de l'humanité et comme «un produit économique prestigieux». Pouvez-vous aussi formuler quelques propositions concrètes :

IV. Quel rôle jouent les livres dans votre vie ? Et la lecture ? Les livres, sont-ils nécessaires pour vous en personne ? Formulez vos idées en 4 -5 phrases :

II рівень

I. a) Remplissez les lacunes par les prépositions s'il le faut:

Une collection incomparable

Parmi les passions humaines, celle _____ collectionner est peut-être la plus répandue. Mais il y a collectionneur et collectionneur. Je voudrais parler de ces personnes remarquables dont la passion a non seulement fixé leur destin, mais fut un apport inappréciable _____ trésor _____ notre culture.

Nikolai Sérébrennikov découvrit un jour _____ la chapelle _____ un cimetière _____ village cinq statues _____ bois. Cette trouvaille lui donna l'idée _____ créer une collection spéciale consacrée _____ oeuvres uniques _____ anciens gravureurs inconnus.

Chaque année Sérébrennikov partait _____ expéditions. _____ les petites églises et les chapelles il découvrait _____ idoles et _____ dieux _____ bois.

Il mettait aussi _____ jour d'autres objets réalisées _____ remarquables artisans : tableaux et icônes, nappes décorées _____ anciennes broderies russes, objets _____ métal, os, pierres, verres.. _____ tous ces trésors inestimables a été créé un musée artistique fort précieux (aujourd'hui on y compte 31000 oeuvres : _____ peintures, dessins, sculptures, arts appliqués.)

N. Sérébrennikov est mort, mais sa collection vit et se complète toujours.

b) Choisissez la bonne réponse pour compléter les phrases suivantes :

Les enfants veulent du chocolat, donnez-_____ !

1. Je voudrais connaître vos parents. Présentez-_____ !
2. Tu a un grand texte à traduire, occupe-_____ !
3. Quelle chaleur ! Je ne _____ suis pas habitué !
4. Mon fils ne joue jamais dans la rue, je _____ interdis.
5. Vous avez été témoin de cette scène, parlez _____ !

II. Mettez les phrases suivantes dans l'ordre historique et logique :

L'origine des noms de famille

A. Aujourd'hui nous trouvons tout à fait naturel d'avoir un nom et un prénom. Pourtant avant c'était différent. Jusqu'au X siècle chaque Français ne porte qu'un prénom. Cela pose parfois quelques problèmes.

B. Puis chacun prend l'habitude d'ajouter à son prénom la profession : Stéphane Tavernier, Guillaume Lemercier, François Boucher, Giles Boulanger.

C. En 1539, François 1-er rend obligatoires les registres d'état civil.

D. Voilà comment ces noms complémentaires sont aujourd'hui des noms de famille et nous n'imaginons pas du tout notre vie sans eux.

E. D'autres reçoivent un sobriquet évoquant une particularité physique : Emile Leroux, Sébastien Lebossu, Patrice Grand, Julien Gros, Pierre Lebrun.

F. Les nobles commencent donc à préciser le nom de leur terre après leur prénom : Jean de Breteuil, François de Lille.

G. A un banquet, offert par un duc de Normandie, on s'interpelle dans la plus grande confusion : « Guillaume ! Guillaume ! ». Plus de cent chevaliers portent ce prénom.

H. Certains noms remontent au lieu géographique : Victor Dupont, Olivier Dupré, David Duchamp, Nicolas Dubois.

1__ A 2__ 3__ 4__ 5__ 6__ 7__ 8__

III. Complétez les phrases suivantes par un des verbes de la famille de mettre: 1) permettre, 2) démettre, 3) promettre, 4) retransmettre, 5) commettre, 6) remettre, 7) omettre, 8) émettre :

1. L'ingénieur _____ son intervention à un public d'experts.
2. A l'examen du permis de conduire, je ne _____ aucune faute.
3. En écrivant l'adresse sur l'enveloppe, vous _____ le code postal.
4. Cette clé _____ d'ouvrir le cadenas de la porte de la cave.
5. Me _____ -tu d'être à l'heure ?
6. La télévision _____ la finale de la coupe d'Europe.
7. Pourquoi mon téléphone _____ -il un bruit bizarre ?
8. Le Président de la République _____ le Premier ministre de ses fonctions.

III рівень

I. Connaissez-vous bien la France et la langue française ?

1. Que symbolise la couleur blanche sur le drapeau tricolore français ?

2. Terminez le proverbe :

«Qui sème le vent, _____»

3. Dans chaque proverbe ajoutez les noms du nombre :

- a) Ne pas savoir _____ mots.
- b) Chercher midi à _____ heures.
- c) Couper les cheveux en _____.

